

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
SOCIĀLO ZINĀTŅU FAKULTĀTE
KOMUNIKĀCIJAS STUDIJU NODAĻA

**“RĪGAS SATIKSMES” KORUPCIJAS SKANDĀLA RĀMĒJUMS
ZIŅU PORTĀLOS DELFI.LV UN LSM.LV**

BAKALaura DARBS

Autors: **Artis Eduards Ķekars**

Studenta apliecības Nr.: ak16236

Darba vadītāja: pasniedzēja Mg.sc.soc. Vita Dreijere

RĪGA 2019

ANOTĀCIJA

Darba tēma ir ““Rīgas satiksmes” korupcijas skandāla rāmējums ziņu portālos delfi.lv un lsm.lv” un tā mērķis ir veikt izpēti un noskaidrot kādi rāmējumi tiek lietoti ziņu portālu “Delfi” un “LSM” publikācijās par Rīgas pašvaldības kapitālsabiedrības “Rīgas satiksme” korupcijas skandālu laika posmā no 2018. gada 11. decembra līdz 2019. gada 5. aprīlim.

Darba teorētisko daļu veido rāmējumu teorētiskais skaidrojums, mediju dienaskārtības un interneta ziņu mediju, kā arī sabiedrisko, komerciālo mediju skaidrojums un skandāla raksturojums. Darba metodoloģijā tika aprakstītas izvēlētās pētniecības metodes – kvantitatīvā kontentanalīze, rāmējumu analīze un daļēji strukturētā intervija.

Atslēgvārdi: rāmējums, rīgas satiksme, skandāls, sabiedriskie mediji

ANNOTATION

The bachelor paper is entitled ““Framing of the ‘Rīgas satiksme’ corruption scandal in news portals delfi.lv and lsm.lv”. The aim of the paper is to study and define frames which are used in the news portal publications about the Riga’s owned capital company’s ‘Rīgas satiksme’ corruption scandal from December 11 of 2018 to 5 April of 2019.

The theoretical part of the research consists of framing theory, media agenda theory, internet news media and public, commercial media definitions and characteristics of a scandal. Chosen research methods are quantitative content analysis, frame analysis and partly structured interview.

Keywords: framing, rīgas satiksme, scandal, public media

SATURA RĀDĪTĀJS

IEVADS	5
1. RĀMĒJUMA JĒDZIENS	7
2. MEDIJU DIENASKĀRTĪBA	11
3. INTERNETA ZIŅU MEDIJI	14
3.1. Sabiedriskie mediji	15
3.2. Komerčiālie mediji	20
4. SKANDĀLA RAKSTUROJUMS	22
5. KVANTITATĪVĀ KONTENTANALĪZE	26
6. RĀMĒJUMU ANALĪZE	29
7. DAĻĒJI STRUKTURĒTA INTERVIJA	32
8. “RĪGAS SATIKSMES” KORUPCIJAS SKANDĀLS	33
9. KVANTITATĪVĀ KONTENTANALĪZE	36
10. RĀMĒJUMU ANALĪZE	40
10.1. Delfi redakcijas un citu avotu veidoto publikāciju rāmējumi	40
10.2. LSM redakcijas un citu avotu veidoto publikāciju rāmējumi	48
11. DAĻĒJI STRUKTŪRETAS INTERVIJAS	55
SECINĀJUMI	59
IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI	61
PIELIKUMI	70
1. pielikums “Rīgas satiksmes” korupcijas lietas notikumu attīstība	71
2. pielikums Portālā “Delfi” identificētie rāmējumi	72
3. pielikums Portālā “LSM” identificētie rāmējumi	85
4. pielikums Intervija ar portālu LSM un Re:baltica žurnālisti Evitu Puriņu	94
5. pielikums Intervija ar portālā LSM satura redaktori Zani Neimani	96
6. pielikums Intervija ar portālā LSM galveno redaktori Martu Ceravu	98

IEVADS

2018. gada novembrī Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) uzsāk kriminālprocesu par pašvaldības uzņēmuma "Rīgas satiksme" veiktajiem iepirkumiem. 11. decembrī operatīvie darbinieki ziņo par 30 kratīšanām un astoņiem veiktām aizturēšanām, saistībā ar jaunuzsākto izmeklēšanu. Krimināllietas centrā figurē 800 000 eiro kukulis, kas paredzēts par līguma izkārtošanu jaunu autobusu un trolejbusu iegādei. Dienu pēc tā Rīgas mērs Nils Ušakovs atstādina "Rīgas satiksmes" vadītāju Leonu Bemhenu. Nākošajā dienā atkāpjas arī pašvaldības uzņēmuma valde. 2019. gada 4. aprīlī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Juris Pūce izdod rīkojumu par N. Ušakova atstādināšanu no Rīgas domes priekšsēdētāja amata, saistībā ar līdzekļu izšķērdēšanu. N. Ušakovs kā uzņēmuma kapitāla daļu turētājs pārmetumus par iesaisti vai pat zināšanu par koruptīvām darbībām zem viņa pārraudzības kategoriski noliedz. Laika posmā no 2018. gada 11. decembra līdz 2019. gada 5. aprīlim korupcijas skandāls plaši atspoguļots Latvijas pieprasītākajos medijos.

Pētījuma objekts ir ziņu mediju delfi.lv un lsm.lv publikācijas un ziņu mediju darbinieki.

Pētījuma priekšmets ir "Rīgas satiksmes" korupcijas skandāla rāmējums laika periodā no 2018. gada 11. decembra līdz 2019. gada 5. aprīlim.

Darba mērķis ir izpētīt, kādi rāmējumi tiek izmantoti "Delfi" un "LSM" publikācijās par "Rīgas satiksmes" korupcijas skandālu. Noskaidrot atšķirības starp komerciālā un sabiedriskā medija rāmējumiem.

Darba uzdevumi:

- Izstrādāt un iepazīties ar pētījuma teorētisko daļu, izmantojot akadēmisko literatūru par rāmējuma jēdzienu un pieejām, medijiem, to dienaskārtību un skandāla definīciju.
- Pamatoti izstrādāt empīriskajā daļā izmantojamo metodoloģiju – kvantitatīvo kontentanalīzi, rāmējuma analīzi un daļēji strukturēto interviju.
- Veikt ziņu publikāciju satura kontentanalīzi, rāmējumu analīzi.
- Veikt intervijas ar mediju pārstāvjiem.
- Veikt kontentanalīzes un daļēji strukturētās intervijas laikā iegūto datu analīzi, gūt rezultātus un izdarīt attiecīgus secinājumus.

Lai sasniegtu pētījuma mērķi tika izvirzīti šādi **pētnieciskie jautājumi:**

- Kādi rāmējumi tiek izmantoti abu ziņu portālu publikācijās?

- Kādas ir būtiskākās rāmējumu atšķirības?

Darba teorētiskajā daļā apskatīts rāmējuma jēdziens, balstoties uz pētnieku Ērvinga Gofmaņa (*Erwing Goffman*) un Roberta Entmana (*Robert Entman*) teorētiskajiem konceptiem. Mediju dienaskārtības teorijā izmantoti komunikācijas pētnieku Donalda Šova (*Donald Shaw*) un Maksvela Makomba (*Maxwell McCombs*) materiāli. Interneta ziņu medijiem un sabiedriskajiem, kā arī komerciālajiem medijem izmantotas teorētiskās pieejas un apraksti no Marka Deuzes (*Mark Deuze*) un Marka Mūra (*Mark H. Moore*). Savukārt skandāla jēdziena skaidrojumā izmantoti teorētiķa Džona Tomsona (*John B. Thompson*) un pētnieku Džeimsa Lulla (*James Lull*), Stefana Hainermena (*Stephen Hinerman*) koncepti.

1. RĀMĒJUMA JĒDZIENS

Rāmējuma teorijas koncepts pirmoreiz minēts pētnieka Gregorija Beitsona (*Gregory Bateson*) pētnieciskajā publikācijā 1972. gadā. Viņš definēja psiholoģiskos rāmjus kā “konkrēti, bet īslaicīgi interaktīvu ziņu robežpunkti”, kas darbojas kā metakomunikācijas forma. Rāmējums praksē izpaužas kā domāšana par ziņās pasniegtiem priekšmetiem un stāstiem iekš kāda noteikta konteksta.¹

Rāmējums ir saistīts ar mediju dienaskārtību, taču tā analīze tiek pielietota plašākā spektrā, pētot un fokusējoties uz problēmu saknēm nevis tikai kādu konkrētu tematu. Rāmējuma teorijas pamatā ir pieņēmums, ka mediji koncentrējas uz noteiktiem notikumiem un tos ievieto kādā iepriekš zināmā nozīmju laukā.

Rāmējuma teorija paredz to, kā kaut kas, kas tiek prezentēts auditorijai (rāmis), ietekmē cilvēku izvēli, kā šo informāciju apstrādāt. Rāmji kalpo kā pamats tam, kā tiek organizēta vai strukturēta ziņu nozīme. Visbiežāk rāmjus izmanto ziņu, mediju pasniegtās informācijas rāmēšanā.²

Mediji veido rāmjus ar iepriekš definētu, konkrētu kontekstu, pēcāk ievietojot tajos ziņu priekšmetus. Rāmji tiek radīti, lai palīdzētu saprast informāciju, vai tie kalpo kā īsceļi, kas sasaista stāstus lielākā kontekstā.

Sociologs Ērvings Gofmans (*Erwing Goffman*) uzskatāms par vienu no pirmajiem rāmējuma teorijas koncepta pētniekiem. Viņa uzskatos rāmējumu izmanto ikviens indivīds, uztverot apkārt esošo informāciju un to sistemātiski sadalot to kategorijās. Rāmējums palīdz atrast, uztvert un identificēt, šķiet, neierobežotu skaitu jau definētu konkrētu notikumu. Indivīds rāmējuma procesu uzskata par pašsaprotamu, tāpēc tiem netiek pievērsta lieka uzmanība un bieži vien tos grūti raksturot. Rāmējuma lietderība nav atkarīga no citiem rāmējumiem.³

Ē. Gofmana uzskati tiek plaši pieņemti un izmantoti arī valodpētnieku vidū.⁴

Ē. Gofmans uzskata, ka primārajos rāmējumos pastāv divi novirzieni – dabiskais un sociālais. Abi pilda informācijas apstrādes un interpretēšanas lomu. Atšķirība starp abiem ir tīri funkcionāla.

---

¹ Bateson, G. (1972). *Steps to an ecology of mind: Collected essays in anthropology, psychology, evolution and epistemology*. San Francisko: Chandler.

² Arowolo, O. (2017). *Understanding Framing Theory*. Introduction. Ojo: Lagos State University.

³ Goffman, E. (1986/ 1974). *Frame analysis. An Essey on the Organization of Experience*. Boston: Northeastern University Press. PP. 21. – 22.

⁴ Villota, J. (2012). *Media and Role of Agenda Setting and Framing Theory*. Media and Role of Framing. Davao City: University of the Philippines Mindanao. Retrieved from https://www.academia.edu/35260045/Media_and_Role_of_Agenda_Setting_and_Framing_Theory

- Dabiskie rāmējumi identificē situācijas kā fiziskus notikumus, uztver notiekošo tieši un nesaista tos ar nekādiem sociāliem elementiem.

- Sociālie rāmējumi nosaka, ka notikumi norisinās sociālu elementu vadīti. Proti, iegribu, mērķu un manipulāciju dēļ, kuras rada citi sociālie spēlētāji (cilvēki). Sociālie rāmējumi balstīti uz dabiskajiem rāmējumiem. Šie rāmējumi un rāmji, ko tie rada savstarpējā komunikācijā, nopietni ietekmē to, kā dati tiek interpretēti un apstrādāti.

Ē. Goffmans pauž viedokli, ka indivīdi ir spējīgi lietot šos rāmējumus ikdienā. Neskatoties uz to, vai viņi to darīja apzināti vai nē.⁵

Rāmji var tikt definēti kā ideju vai motīvu organizēšana, veids, kā saistīt kopā stāstus vēsturiski, laika gaitā konstruēt naratīvu caur politisko telpu.⁶

Dažādu notikumu iedalīšana rāmjos cilvēkiem palīdz izskaidrot notikumus. Cilvēki paļaujas pat uz neparastāko notikumu racionālu izskaidrojumu, kas ļautu nešaubīties un nespekulēt.⁷

Mediju pētnieks Roberts Entmans (*Robert Entman*) uzskata, ka “rāmjus neesot iespējams noteikt pilnībā vai ar uzticamu precizitāti, ja vien nav salīdzināti naratīvi. Tas tādēļ, jo daudzas rāmēšanas ierīces var izlikties “dabiskas”, pašsaprotamas vārdu vai attēlu izvēles.”⁸

Tiek norādīts, kā rāmēšanas paradumi nav tik vienkārši nosakāmi. Taču pētnieks skaidro, ka “naratīvu salīdzinājums atklāj, ka šāda veida izvēles nav nenovēršamas vai neproblemātiskas, drīzāk tās ir centrālas ziņu rāmju mēģinājumiem nostiprināt kopīgu izpratni un interpretāciju par notikumiem.”⁹

Lai palīdzētu identificēt rāmēšanu ziņās, R. Entmens identificēja piecus, biežāk pielietotos, rāmejuma veidus:

1. Konflikts – konfliktsituācija var tikt prioritēta pāri tās patiesajam atrisinājumam.
2. Cilvēku interese/personalizācija – cilvēka sejas prezentēšana, personība tiek reklamēta un pozicionēta svarīgāka pāri citiem daudz nozīmīgākiem problēmjautājumiem.
3. Sekas – sekas var būt ar plašu ietekmi. Vadīties pēc noteiktas politikas ne vienmēr ir inteliģenti, runājot noteiktu iesaistīto partiju vai koalīciju vienotības un globālā statusa kontekstā.

---

⁵ Goffman, E. (1986/ 1974). *Frame analysis. An Essay on the Organization of Experience*. Boston: Northeastern University Press. PP. 23. – 25.

⁶ Turpat, PP. 25.

⁷ Turpat, 29.- 30.

⁸ Entman, R. M. (1991) *Framing US Coverage of international News: Contrast in Narratives of KAL and Iran Air Incidents*. *Journal of Communication*. London: SAGE publications. PP. 6. – 27.

⁹ Turpat.

4. Morāle – mediju reportāžas bieži vien var moralizēt stāstu, dažreiz politisko aktoru nenoteiktības rezultātā; alternatīvi, dažas politikas var tikt uzskatītas par morāli apšaubāmām.

5. Atbildība – tiek piešķirta atbildība, par situācijas izraisīšanu vai atrisināšanu.¹⁰

Rāmēšanas uzdevums ir nostādīt, paredzēt auditorijas interpretācijas par specifiskiem tematiem – radīt dienas kārtību. Rāmju veidošana ir plaši izplatīta un apdomāta mediju darbinieku izvēle. Rāmji nostiprina medijus kā “informācijas vārtu sargus”, kuri apzinīgi ievāc, veic selekciju, organizē un prezentē idejas, notikumus un tematus caur publikācijām.

Daudzos pētījumos par rāmējumu bieži vien secināts, ka visa ārējo faktoru ietekme pār cilvēku viedokli atvasināta no to domām par noteiktiem tematiem kā tādiem. Proti, kad mediji veido saturu, prioritējot dažus stāstu pār citiem, ir tikai loģiski domāt, ka tie veido arī cilvēku nostāju konkrētos jautājumos.¹¹

Nevar izslēgt iespējamību, ka medijs izmanto rāmēšanu, lai simpatizētu kādam politiskajam spēkam. Vienpusējs rāmējums veidojas, kad medijs empatizē kādai pusei labvēlīgu rāmi politiskā konflikta laikā, tai pašā laikā ignorējot vai noniecot otru pusi. Vienpusējs rāmējums mēģina “pielauzt” auditoriju domāt par labu pasniegtajam naratīvam, noklusējot, neminot nelabvēlīgu vai sev kaitējošu informāciju.¹²

Lai izvairīties no šādām situācijām, vairumam atpazīstamāko mediju organizācijām pastāv dažādas objektivitātes normas. Tās nodrošina pēc iespējas vienlīdzīgāku stāstu (rāmju) atspoguļojumu un iekļauj tajā iesaistīto pušu nostājas. Lai gan R. Entmans norāda, ka neprecīzs atspoguļojums ir plaši izplatīts arī lielajos medijos, jo žurnālistam ir praktiski neiespējami producēt nepārtraukti vienlīdzīgus rāmjus starp iesaistītajiem sāncensiem – to spēju atšķirību un biežās jaunās informācijas pieplūduma dēļ.¹³

Komerčiālajiem medijiem un starp to rāmjiem eksistē tieša korelācija. Proti, tas, kā tie izvēlas rāmēt konkrētu notikumu, tieši ietekmē to popularitāti un atstāj tiešas sekas uz to auditoriju. Pētījumā par komerciālisma saistību ar mediju rāmjiem, noskaidrojās, ka vairākās pasaules demokrātiskās mediju telpās tik tiešām šāda saikne pastāv.¹⁴

Pētnieks Skots Londons (*Scott London*) norāda, ka akadēmiskajā vidē salīdzinoši maz uzmanības tiek pievērsts ziņu rāmējumiem, toties vēl retāk tiek dokumentētas mediju rāmējumu politiskās sekas. S. Londons uzskata, ka rāmējums ir centrālā ideja, kas apzīmē

---

¹⁰ Entman, R. M. (1991). Framing US Coverage of international News: Contrast in Narratives of KAL and Iran Air Incidents. *Journal of communication*. London: SAGE publications.

¹¹ Entman, R. M. (2010). Media framing biases and political power: Explaining slant in news of Campaign 2008, *Journalism*, 11 (4). London: SAGE publications. PP. 391. – 394.

¹² Turpat.

¹³ Turpat.

¹⁴ Strömbäck, J., van Aelst, P. (2010) Exploring Some Antecedents of the Media's Framing of Election News: A Comparison of Swedish and Belgian Election News. *International Journal of Press/Politics*. London: SAGE publications. PP. 42. – 44.

svarīgu aktualitātāšu nozīmi, jēgu un problemātiku. Informācijai nav ievērojamas būtības, ja tā nebalstās uz plašāku, jēgpilnu kontekstu. Viņš uzsver, lai identificētu rāmējumus, ir svarīgi saprast, ka ziņai ir mazāka jēga kā paskaidrojošajam komentāram, kas seko pēc tās. Lai gan, tas tieši attiecas tikai uz televīzijas ziņām, kur bieži vien tiek izmantoti dažādi saīsinājumi, metaforas un vieglāk uztveramas frāzes, kas izceļ pasniegto informāciju, to var attiecināt arī uz citām platformām, kas izmanto žurnālistikas procesus un atspoguļo svarīgus notikumus.¹⁵

Rāmējumu un to efektu pētnieks Šanto Aiengārs (Shanto Iyengar) norāda, ka auditorijai ir jāspēj izlemt atbildīgos par dažādām sociālām problēmām. Proti, mediji vairumā gadījumu izvairīgi diskutē un pat noliedz atbildības esamību, atkāpjoties un uzsverot, ka viņu pienākums ir tikai konkrētu notikumu atspoguļošana.

Viņš arī skaidro, ka ziņas regulāri tiek attēlotas konkrētā formā, pētnieks to raksturo kā “epizodisko” ziņu rāmējumu. Tas atšķirībā no “tematiskā” rāmējuma, kas problēmjautājumus ievieto vispārīgā kontekstā un ataino vispārējo acīmredzamību, atspoguļo tikai konkrētus notikumus, kuri attiecīgi attēlo jautājumus.¹⁶

---

¹⁵ London, S. (1993). How the media frames political issues? Shaping the political agenda. Retrieved from <http://scott.london/reports/frames.html>

¹⁶ Shanto I. (1987). Television News and Citizens' Explanations of National Issues. American Political Science Review. New York: JSTOR. PP. 55. – 56.

2. MEDIJU DIENASKĀRTĪBA

Ziņu medijiem ir būtiska nozīme gan sabiedrības nodrošināšanā ar informāciju, gan viedokļu veidošanās procesos par prezentētajām aktualitātēm. Lielākā daļa sabiedrības ir kāda ziņu medija patērētāji un apgūst jaunumus, stāstus un informāciju tieši no viņiem. Mediju organizācijām ir noteicošā loma tajā, cik liela nozīme tiks piešķirta katrai aktualitātei un, vai vispār to pasniegt savai auditorijai.

Ar dienaskārtības teorijas konceptu pirmoreiz plašāku sabiedrību iepazīstināja komunikācijas pētnieki Donalds Šovs (*Donald Shaw*) un Maksvels Makombs (*Maxwell McCombs*) 1972. gadā, balstoties uz savu 1968. gada pētījumu par Amerikas prezidenta vēlēšanām, kur tika salīdzināts reģionālo un nacionālo mediju prezentētās aktualitātes.¹⁷

Viņu teorija paredz, ka masu mediji noteic, par ko cilvēkiem domāt, bet ne tieši ko domāt. Citējot viņu rakstīto: “Izvēloties prezentēt ziņas, redaktori, ziņu redakcijas darbinieki un raidorganizācijas spēlē svarīgu lomu, strukturējot politisko realitāti. Lasītāji uzzina ne tikai par attiecīgo problēmu, bet arī izvērtē tās nozīmīgumu, pēc tā, kādā apjomā par to vēstīts un kur tā pozicionēta.”¹⁸

Mediju dienaskārtība veido sabiedrības iestāju par attiecīgajām aktualitātēm. Teorija balstās uz diviem pamatprincipiem.¹⁹

1. Mediji filtrē un strukturē realitāti, nevis vienkārši to atspoguļo. Piemēram, ziņu stāsti netiek pasniegti hronoloģiskā kārtībā vai pēc tā, cik tajā iesaistīto cilvēku. Tie tiek rādīti tādā secībā, kādu to rada redaktors vai režisors, kurš uzskata to par vairāk interesējošu auditorijai.

2. Jo vairāk uzmanības tiek pievērsts noteiktām problēmām, jo lielāka iespējamība, ka sabiedrība tās sāks uzskatīt par vairāk svarīgām.

To, kā mediju organizācija (redakcija) izvēlas izkārtot prezentētās aktualitātes, var novērot jebkura formāta vai platformas mediju objektā. Piemēram, drukātajos laikrakstos galvenās ziņas vienmēr ir uz pirmās lappuses, kopā ar uzkrītošu virsrakstu un vizuāli izteiktu attēlu. Turpretim televīzijas ziņās vispirms tiek nolasītas nozīmīgākās aktualitātes un tām tiek atvēlēts ilgāks ētera laiks. Šādu elementu mijiedarbības procesā auditorijā tiek konstruēts

---

¹⁷ McCombs, M., Shaw, D. (1972) The agenda setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*, Part 2 (36). New York: JSTOR. PP. 176. – 187.

¹⁸ Turpat.

¹⁹ University of Twente. (2014) *Mass Media: Agenda Setting Theory*. Twente: University of Twente. Retrieved from http://www.utwente.nl/cw/theorieenoverzicht/Theory%20clusters/Mass%20Media/Agenda-Setting_Theory/

priekšstats par informācijas svarīgumu, līdz ar to par svarīgāko sabiedrība raisīsies diskusijas un domu apmaiņas.²⁰

Dienaskārtības teorija balstās uz uzskata, ka rīcībbspējīgākie, ietekmīgākie mediju darbinieki – redaktori, reportieri, kontruē patērētāju sociālo realitāti. Mediji noteic to, ko prezentēt auditorijai, tādā veidā radot mākslīgu priekšstatu par to, kas un cik ļoti būtiski ietekmē sabiedrību. Teorijas pētnieks Maksvels Makkombs norāda, ka mediji nevar tieši uzspiest vai veidot auditorijā noteiktu viedokli, tā vietā tie cenšas iesaistīt cilvēkus apspriest un vērtēt konkrētus notikumus pāri citiem. Mākslīgā aktuālitāšu svarīguma konstruēšana būtiski spēj ietekmēt ne tikai auditorijas, bet visas sabiedrības nostāju.²¹

Komunikācijas pētnieki dienaskārtības teorijas aspektu pētniecībā (par to saistību un ietekmi uz sabiedrību) parasti fokusējas uz vispārēji ietekmīgiem problēmjautājumiem. Secināts, ka mediju organizācijas par tamlīdzīgiem stāstiem veido daudzas publikācijas, sekojot naratīva attīstībai daudz ilgākā laika nogrieznī, dažreiz pat līdz gadam.²²

Indivīdu nostāja par pasaulē notiekošo tiek izteikti ietekmēta ar dažādu masu mediju starpniecību. Lielais daudzums mediju kalpo ne tikai kā aktualitāšu un informācijas uzziņas avots. Tie māca auditoriju interpretēt un izprast dažādus tuvāka vai tālāka mēroga notikumus, to sekas.²³

Lielāka daļa pētnieku gan nav vienisprātis par to, kas un kā īsti spēj ietekmēt mediju paradumus. Nepārprotami izteikta loma ir satura kuratoriem, autoriem un ziņu redaktoriem, to uzdevums ir pieņemt lēmumus par materiālu veidošanu un prezentēšanu. Mediju darbinieki nestrādā individuāli, drīzāk tie cītīgi uzrauga un seko līdz konkurentu saturam un savu dienaskārtību sastāda, balstoties uz citu mediju dienaskārtībām. Pastāv gadījumi, kad dienaskārtību ietekmē valsts amatpersonas, apspriežot dažādas sociāli svarīgas aktualitātes politiskajās sēdēs. Nevar noliegt arī sabiedrisko attiecību darbinieku nozīmi gan privātajā, gan publiskajā sfērā – tie medijiem piedāvā vērā ņemamu strukturētas informācijas daudzumu, preses un video reližu formātā, konferencēs un preses brīfingos.²⁴

Pētnieki Džeimss Dīrings (*James Dearing*) un Everets Rodžers (*Ewerett Rogers*) izvirzījuši trīs dienaskārtības veidus:

1. Sabiedrības jeb publiskā dienaskārtība;

---

²⁰ McCombs, M. (2003). The Agenda-Setting Role of the Mass Media in the Shaping of Public Opinion. PP. 1. – 4.

²¹ Franklin, B., Hamer, M., Hanna, M., Kinsey, M., Richardson, J.E. (2005). Key Concepts in Journalism Studies. London: SAGE publications, PP. 12. – 13.

²² McCombs, M. (2003) The Agenda-Setting Role of the Mass Media in the Shaping of Public Opinion. PP. 4.

²³ Turpat, PP. 16.

²⁴ McCombs, M., Valenzuela, S. (2007). The Agenda Setting Theory. Understanding how agenda-setting works. Cuadernos de información. No. 20. Austin: University of Texas at Austin. PP. 44. – 47.

2. Mediju dienaskārtība;

3. Politiskā dienaskārtība.

Visas trīs dienaskārtības spēj ietekmēt cita citu, mediju dienaskārtību izteikti ietekmē arī pasaules aktualitātes un notikumi. ²⁵

Dienaskārtības organizēšanas izmaiņas ieviesusi arī salīdzinoši nesenā tendence sev interesējošo informāciju meklēt un atrast internetā. Mediji izjūt spiedienu pielāgoties indivīdiem interesējošām aktualitātēm. ²⁶

Dienaskārtības teorija neiztiek arī bez kritikas. Daudzi pētnieki norādījuši, ka tās efektus ir pārāk sarežģīti izpētīt un attiecināt uz realitāti. Pētījumos izmantotās aptaujas, parasti tiek sadalītas pārāk plašās kategorijās un iegūtie rezultāti visbiežāk ir pārlietu pārspīlēti, lai tos varētu uzskatīt par patiešām aktuāliem vai precīziem. Tiek kritizēta arī pašas teorijas vienkāršība un plašais rezultātu ietekmējošo faktoru skaits. ²⁷

---

²⁵ Rogers, E., Dearing, J. W. (1988) Agenda – setting research: Where has it been, where is it going? Communication yearbook 11. Michigan: Michigan State university. PP. 555. – 594.

²⁶ McCombs, M., Valenzuela, S. (2007). The Agenda Setting Theory. Cuadernos de información. PP. 49.

²⁷ Rogers, E., Dearing, J. W. (1988). Agenda – setting research: Where has it been, where is it going? PP. 590. – 594.

3. INTERNETA ZIŅU MEDIJI

Dažādu mobilo ierīču, kā viedtelefonu, klēpjatoru un planšētdatoru daudzveidība un ikdienas pieaugošā popularitāte sabiedrībā ir mainījusi medijus. Būtiski palielinājusies cilvēku vēlme medijus patērēt nepārtraukti un ilgstoši, neatkarīgi no pašu atrašanās vietas.²⁸

Ne tikai privātkompānijas, bet arī sabiedriskie mediji dažādās platformās (radio, video un teksts) mūsdienās atrodami internetā. Šāda pielāgošanās laikiem vairumā gadījumu veikta iespējamu reitingu kritumu un sabiedrības spiediena dēļ. Neviens drukātais medijs nespēj un nespēs producēt saturu tik ātri kā interneta podkāsti vai blogi.²⁹

Tas attiecināms arī uz notikumiem, kas ietekmē lielu daudzumu cilvēku un, par tiem ziņojot pēc iespējas ātrāk, medijs gūst virsroku pār konkurentiem. Mobilās ierīces digitāli pieejamo informāciju padara ne tikai ērti patērējamu, bet arī ziņojamu reportieriem. Ziņas nonāk pie auditorijas tieši un ātri.³⁰

Var droši spriest, ka ar informatīvo lomu nodarbojās ne tikai tradicionālie mediji ar kvalificētiem darbiniekiem, bet arī lietotāji dažādās sociālo mediju platformās (Facebook, Twitter, Youtube u.c.).³¹

21. gadsimta reportierim ziņu (teksta, fotogrāfijas vai videomateriāla) nogādāšana redakcijā nesagādā nekādas grūtības, to var izdarīt divu minūšu laikā. Interneta piedāvātais ātrums pēdējo gadu laikā ir būtiski izmainījis mediju darbu, pastumjot malā drukātos medijus.³²

Mediju pētnieks Marks Deuze (*Mark Deuze*) apgalvo, ka ziņu portāli gan būtiski neatšķiras no drukātajiem un televīzijas medijiem. Proti, to neatšķiras to pieejas vēstījuma izstrādāšanā, ziņu vērtību un attiecību uzturēšanā ar auditoriju.³³ Viņš apgalvo, ka tikai interneta žurnālistikai raksturīgas trīs iezīmes – hipertekstualitāte, multimedialitāte un interaktivitāte.³⁴

---

²⁸ B. le Roux, D., Parry, D. (2017). *A New Generation of Students: Digital Media in Academic Contexts*. Stellenbosch: Stellenbosch University, Springer International Publishing. PP. 19. – 22.

²⁹ Vivian, J. (2013). *The Media of Mass Communication*. Texarkana: University at Texarkana, Pearson education. Edition 11. PP. 14. – 20.

³⁰ Maniou, A. T., Veglis, A. (2016). “Selfie Journalism”: Current Practices in Digital Media. *Limassol: Frederick University*. Vol. 4, No. 1. PP. 111. – 113. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.11114/smc.v4i1.1637>

³¹ Eunson, B. *Communicating in the 21st Century: Social Media*. PP. 137. – 138. Retrieved from https://www.academia.edu/23399758/Social_Media

³² Herbert, J. (2000). *Journalism in the Digital Age: Theory and Practice for Broadcast, Print and Online media*. Oxford: Focal Press. PP. 2.

³³ Deuze, Mark. (2003). The web and its journalisms: considering the consequences of different types of newsmedia online. *New Media & Society*. 5 (2). PP. 209. Retrieved from <https://doi.org/10.1177/1461444803005002004>

³⁴ Turpat, PP. 211.

- Hipertekstualitāte ļauj interneta publikācijās ievietot saites no vienas ziņas uz citu, kas to papildina vai dod iespēju pievērsties kādam saturā minētam objektam no cita rakursa.
- Multimedialisms nodrošina informācijas apvienošanu, kombinēšanu dažādos formātos.
- Interaktivitāte atļauj lasītājiem ne tikai iegūt informāciju, bet arī to izplatīt. Interaktivitāte tiek pielietota dažādos paņēmienos, tādēļ tā tiek iedalīta trīs veidos:
  1. Navigācijas interaktivitāte – lasītājs pa lapu var pārvietoties vairāk vai mazāk konkrētā jeb strukturētā veidā (“nākamā lapa”, “atpakaļ uz sākumu”)
  2. Funkcionālā interaktivitāte – lasītājs noteiktā mērā var iesaistīties lapas satura veidošanas procesos, biedroties ar citiem lietotājiem vai portāla darbiniekiem.
  3. Adaptīvā interaktivitāte – katra lasītāja darbība ietekmē lapas saturu.³⁵

3.1. Sabiedriskie mediji

Vēsturiski sabiedriskie un kopienu mediji kalpoja kā drošs informācijas nodrošinātājs gan kulturālās, gan akadēmiskas un sociālas nozīmes jautājumos. Sabiedriskie mediji radās un nostabilizējās līdz ar demokrātisku politisko iekārtu popularizēšanos daudzās pasaules lielvarās (Apvienotā Karaliste, Dānija, Grieķija, Francija, Ungārija, Vācija).³⁶

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu pamatkapitālu veido valsts finansējums.³⁷ To galvenais uzdevums ir universālas informācijas nodrošināšana sabiedrības interesēs. Informēt par politiskiem notikumiem, sociāliem jautājumiem un minoritāšu grupām, likt uzsvāru uz reģionāliem un nacionāliem notikumiem, ievērojot žurnālistikas standartus.³⁸

Sabiedriskie mediji atšķirībā no komerciālajiem medijiem tiek definēti kā konservatīvāki satura ziņā, pateicoties profesionālākai un medija saturā retāk izplatītai komunikācijai ar auditoriju. Sabiedriskie mediji uzskatāmi par “sabiedrības sargiem”.³⁹

³⁵ Deuze, Mark. (2003). The web and its journalism: considering the consequences of different types of newsmedia online. PP. 214.

³⁶ Brevini, B. (2015). Public Service and Community Media. The International Encyclopedia of Digital Communication and Society. Sydney: University of Sydney. PP. 2. – 3. Retrieved from <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1002/9781118767771.wbiedcs045>

³⁷ NEPLP Padome. (2019). Sabiedriskie mediji. Izgūts no <https://neplpadome.lv/lv/sakums/sabiedriskie-mediji/>

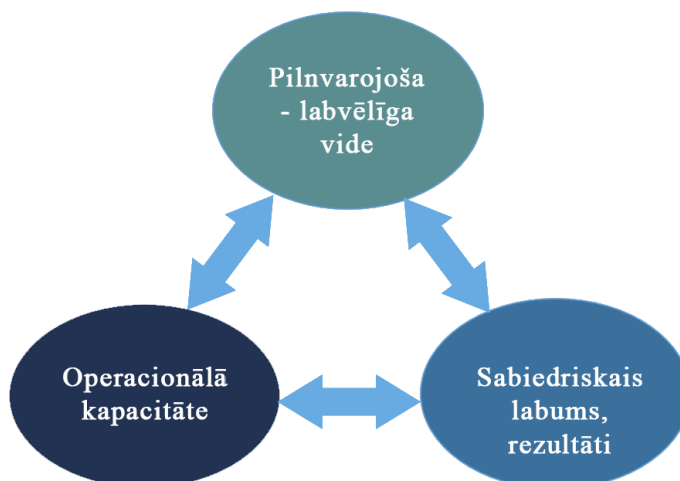
³⁸ Brevini, B. (2015). Public Service and Community Media. The International Encyclopedia of Digital Communication and Society. PP. 2.

³⁹ Turpat, PP. 2. – 4.

Pētnieks Marks Mūrs (*Mark H. Moore*) uzskata, ka sabiedriskais medijs rada un nodrošina sabiedrisko labumu, uzsverot, ka tas norisinās tikai tad, ja tiek apmierinātas pilsoņu vajadzības un vēlmes, nevis uzlūkojot tos kā vienkāršus patērētājus. Sabiedriskā labuma definīcijas sevī ietver gan to, ko sabiedrība vērtē kā nozīmīgo, gan to, kas piešķir vērtību vispārējai publiskajai sfērai.⁴⁰

Sabiedriskā labuma radīšanai nepieciešams ievērot trīs procesus:

1. Izvirzīt konkrētus mērķus un stratēģijas, kā arī iegūtā labuma rezultātus;
2. Veidot pilvarojošu un politiski labvēlīgu vidi, kas nodrošina atbalstu ideju realizācijā;
3. Operacionālās kapacitātes un spēju līmeņa pilnveidošana – komunikācijas ierīču, finanšu, darbinieku un tehnoloģiju mobilizēšana, lai spētu gūt iecerētos rezultātus⁴¹ (skatīt 3.1.1. attēlu);

3.1.1. attēls – M. Mūra stratēģiskais trijstūris

M. Mūrs arī uzskata, ka, lai sasniegtu sabiedrisko labumu, jāveic un jāiztur trīs pārbaudījumi:

1. Sabiedriskā labuma nostādītajiem mērķiem, jābūt labvēlīgiem visām iesaistītajām pusēm;
2. Ir jānodrošina ilgtspējīgs pilnvarojošās vides un resursu atbalsts. Vajadzība pēc politisko spēku vai citu ietekmīgu pārstāvju atbalsta;

⁴⁰ Martin, F., Lowe, G., F. (2014). *The Value and Values of Public Service Media*. Goteburg: Nordicom. Retrieved from https://www.academia.edu/12497563/The_Value_and_Values_of_Public_Service_Media

⁴¹ Moore, M., H. (1998). *Creating Public Value. Strategic Management in Government*. Introduction. Cambridge: Harvard University Press. PP. 4. – 28.

3. Organizācijai, kas vēlas radīt sabiedrisko labumu ir skaidri jāapzin savas finansiālās un administratīvās iespējas. Jāpastāv konkrētībai cilvēkresursu, finansiālajā un tehnoloģiskajā sektorā.⁴²

Sabiedriskajā medija organizācijai ir jāpiedāvā konkrēti pakalpojumi, kas ietver sevī visu trīs procesu pamatelementus. Organizācijai un mediju darbiniekiem ir skaidri jāsaprot sasniedzamie rezultāti un mērķi. Jāpastāv vienotībai un jāgūst ilgspējīgs atbalsts no politiskajiem spēkiem – politiķiem, mediju uzraugiem, ministrijām. Kā arī svarīgi ir iegūt no politiskajiem spēkiem neatkarīgu, patstāvīgu finansēšanas modeli, kas ļauj neuztraukties par organizācijas pilveidi un potenciāliem dažādos spektros.

Žurnālistikā uzsvars likts arī uz solidaritātes un sabiedrības saliedējošām vērtībām, kas jāuzskata par medija vadlīnijām mūsdienu publiskajā sfērā. Mediju un ētikas pētnieki Matias Karmazins (*Matthias Karmasin*) un Barbara Tomasa (*Barbara Thomass*) izveidojuši savus ieteikumus žurnālistiem, kur uzskaitīti individuālas un sabiedrību saliedējošas vērtības.⁴³

- Brīvība
- Daudzveidība
- Atbildīgs, apgaismots pilsonis (the enlightened citizen)
- Iekļaušanās, refleksija, apspriešana (deliberation)
- Individīda pašnoteikšanās
- Sabiedrība kā demokrātiska ļaužu kopa
- Orientācija uz labklājību un sadarbību
- Individuālo un sociālo apsvērumu savienošana
- Suverēna dzīves vadīšana un pašnoteikšanās
- Līdzdalība un atbildība
- Nāciju savstarpējo tiesību atzīšana

Kvalitatīvi sabiedriskie mediji ir viens no galvenajiem demokrātijas un kvalitātes un pēc iespējas vienotas informatīvās telpas patstāvēšanas faktoriem. No tās izriet publiskais viedoklis, kura kvalitāte tieši atkarīga no mediju satura kvalitātes. Par būtiskāko problēmu sabiedrisko mediju patstāvēšanā tiek uzskatīts neatkarīga un sakārtota finansējuma apgūšana.

Atalgojuma problēmas atspoguļojas arī uz jaunu un kvalitatīvu žurnālistu piesaisti medijam, visbiežāk jaunie darbinieki priekšroku dod ziņu portāliem, ne tradicionālajiem medijiem.⁴⁴

---

⁴² Moore, M., H. (1998). *Creating Public Value. Strategic Management in Government*. Chapter 2, *Defining Public Value*. PP. 71. – 72.

⁴³ Zelče, V. (2018). *Latvijas mediju vides daudzveidība. Žurnālistikas/mediju daudzveidības ētika digitālās kultūras laikmetā*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. PP. 67.

⁴⁴ Turpat, PP. 112. – 113.

Kvalitāti ietekmē arī žurnālistu solidaritātes un vienotu ētikas un citu profesionalitātes kritēriju trūkums, kas neveicina kopīgu žurnālistikas sfēras pārstāvju līdzvērtīgu un efektīvu sadarbību ar biznesa un politikas nozares pārstāvjiem, vājinot arī žurnālistikas un žurnālistu publisko tēlu sabiedrībā.⁴⁵

Līdzīgi kā daudzās citās bijušajās Padomju Savienības valstīs, arī Latvijā sabiedriskie mediji sāka veidoties pēc neatkarības atjaunošanas 90. gadu pirmajā pusē. Tika pieņemti jau eksistējoši Rietumvalstu sabiedrisko mediju pamatstandarti, konvertējot valsts medijus.⁴⁶

Tai pašā laikā Latvijā iesākās mediju demonopolizācija, pēcāk liberalizācija un arī televīzijas digitalizācija. Šo darbību sekmīgā un salīdzinoši ātrā pielietošana bijušajām Padomju iekārtas valstīm gan Centrālajā, gan Austrumeiropā spēja radīt līdzvērtīgus izaicinājumus un apstākļus, ar kādiem ikdienā saskarās jau gadu desmitiem pastāvošas un stabilizējušās demokrātijas Eiropā.⁴⁷

Pieņemot, ka demokratizācijas procesu progress bijušajās Padomju teritorijās ir atšķirīgs, pētījumi vēsta, ka daudzās valstīs pastāv tendence, kur sabiedriskie mediji nespēja saglabāt savu suverenitāti, politisko neitralitāti, objektivitāti, veidojot kvalitatīvu informācijas telpu, kalpojot sabiedrībai, nevis noteiktām grupām, kas pārstāv savas politiskās, ekonomiskās vai sociālās intereses. Mediju attīstība šajās valstīs bijusi atkarīga tieši no politisko spēku ietekmes un pieņemtajiem rīkojumiem, tādēļ arī mediju pašreizējais stāvoklis starp valstīm ir manāmi atšķirīgs.⁴⁸

Latvijas Televīzija (LTV) un Latvijas Radio (LR) sabiedrisko mediju statusu saņēma 1995. gadā, kas spēkā stājās Radio un televīzijas likumprojekts. Likuma 5. pantā noteikta sabiedrisko raidorganizāciju pastāvēšanas un darbošanās kārtība Latvijas valsts teritorijā. 5. panta 2. apakšpunkts paredz: “Sabiedriskās raidorganizācijas nodrošina visām sabiedrības grupām daudzveidīgas un līdzsvarotas programmas, kas sastāv no informatīviem, izglītojošiem un izklaidējošiem raidījumiem, kā arī nodrošina informācijas un izpausmes brīvību un objektivitāti un raidījumu dažādību.”⁴⁹

Pieaugot mediju digitalizācijai un patēriņam internetā, Ministru kabineta sabiedrības saliedēšanas, nacionālās identitātes un valsts valodas pozīcijas nostiprināšanas 2012. gada

---

⁴⁵ Turpat, PP. 114.

⁴⁶ Jakubowicz, K. (2008). Finding the Right Place on the Map: Prospects for Public Service Broadcasting in Post-Communist Countries. Central and Eastern European Media Change in a Global Perspective. Bristol: Intellect Books. PP. 101.

⁴⁷ Brikše, I., Skudra, O., Tjarve, R. (2002). Development of the Media in Latvia in the 1990s'. Baltic Media in Transition. Tartu: Tartu University Press. PP. 65. – 103.

⁴⁸ Jakubowicz, K. (2008). Finding the Right Place on the Map: Prospects for Public Service Broadcasting in Post-Communist Countries. PP. 13. – 14.

⁴⁹ Radio un televīzijas likums. 5. pants. (2010). Sabiedriskās raidorganizācijas. Izgūts no <https://m.likumi.lv/doc.php?id=36673>

pavasārī izstrādātās programmas ietvaros tika izveidots LTV un LR kopīgs projekts – interneta ziņu portāls lsm.lv.⁵⁰

Ziņu portālam noteiktas trīs galvenās mērķauditorijas:⁵¹

- Latvijas iedzīvotāji, kuri tiek uzrunāti gan latviski, gan krieviski (Rus.lsm.lv), stiprinot vietējo informatīvo telpu, kā arī akcentējot demokrātiskās vērtības;
- Emigranti, kas ir Latvijas valstspiederīgie, tiek uzrunāti, lai nepieļautu saites zaudēšanu ar Latviju un informētu par reemigrācijas iespējām;
- Ārvalstu iedzīvotāji, mediji un citas organizācijas, kuras saņem tiešu un objektīvu informāciju par Latvijā notiekošajām aktualitātēm angļu valodā (Eng.lsm.lv);

Mūsdienās palielinoties mediju vides daudzveidībai un vairāk daloties auditorijas interesēm un informācijas ieguves avotiem, ir svarīgi stiprināt sabiedriskos medijus kā informācijas telpas veidotāju funkcionārus, bet arī kultūras un nacionālo tradīciju vērtību uzturētājus un saglabātājus, nacionālās identitātes veicinātājus.⁵²

Neskatoties uz svarīgo lomu, daudzviet Eiropā novērojama tendence, kad sabiedriskie mediji pārņem komerdbiznesa elementus ne tikai tā vadībā, bet arī satura ziņā. Tādā veidā tiek mazināts sabiedrisko mediju pamatuzdevums strādāt kopējās sabiedrības interesēs, proti, sabiedrība tiek uztverta kā patērētāju kopums un medijam jāapmierina to ziņkāre un vēlmes.⁵³

Lai Latvijā mazinātu sabiedrisko mediju turpmāku progresēšanu komercijas virzienā un stiprinātu informatīvo telpu, 2018. gada 13. jūnijā Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija atbalstīja grozījumus Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā. Grozījumi paredz sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu pilnīgu iziešanu no reklāmas tirgus visās platformās no 2021. gada.⁵⁴ Neskatoties uz sākotnēji šķietami pozitīvo lēmumu, sabiedrisko mediju finansējums pēc grozījuma īstenošanas būs pilnībā atkarīgs no Saeimas deputātu labvēlības un iespējas piešķirt tiem nepieciešamos līdzekļus.⁵⁵

---

⁵⁰ Latvijas Sabiedriskie Mediji. (2013). Par mums. Izgūts no <https://www.lsm.lv/par-mums/>

⁵¹ Turpat.

⁵² Raboy, M., Abramson, B.D., Proulx, S., Welters, R. (2001). Media Policy, Audiences, and Social Demand: Research at the Interface of Policy Studies and Audience Studies. Television New Media. Vol. 2 (2). London: SAGE publications. PP. 95. – 96.

⁵³ Jacka, E. (2003). “Democracy as Defeat”: The Impotence of Arguments for Public Service Broadcasting. Television New Media. Vol. 4 (2). London: SAGE publications. PP. 177. – 191.

⁵⁴ LV portāls. (2018). Cilvēktiesību komisija: sabiedriskie mediji atstās reklāmas tirgu. Izgūts no <https://lvportals.lv/dienaskartiba/296530-cilvektiesibu-komisija-sabiedriskie-mediji-atstas-reklamas-tirgu-2018>

⁵⁵ LSM. (2018). Saeima atbalsta sabiedrisko mediju iziešanu no reklāmas tirgus 2021.gadā. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/saeima-atbalsta-sabiedrisko-mediju-iziesanu-no-reklamas-tirgus-2021.gada.a281948/>

3.2. Komerčiālie mediji

Mediju un demokrātijas teorētiķi bieži vien uzskata, ka sabiedriskie mediji nodrošina labākas iespējas veselīgas un demokrātiskas sabiedrības veidošanai, nekā komerciālie mediji. Komerčiālo mediju darbības pamatā ir idivīda brīvība publicēt to, ko pats vēlas, jo brīva un publiska izpausme ir labākais veids, kā nonākt līdz patiesībai.⁵⁶

Pastāv uzskats, ka komerciālā satura noteicējs ir tieši tā patērētājs, un, lai gūtu maksimālus ienākumus, komerciālie radio un televīzijas kanāli piedāvā programmas, kuras, viņuprāt, pieprasa un interesē auditoriju. Tīri teorētiski tas nozīme to, ka mediji, kuri spēj piesaistīt vislielāko auditoriju, vislabāk apmierina sabiedrības vajadzības. Protams, auditorijas izvēles atkarīgas no tirgus apstākļiem, kas tās sašaurina.⁵⁷

Mūsdienu plašsaziņas līdzekļu tirgū dominē arvien lielākas mediju kompānijas, kas samazina iespējas ienākt jauniem satura veidotājiem un viedokļu paudējiem. Tādā veidā komerciālie mediji pārsvarā nodrošina “mainstream” saturu un arī apmierina auditorijas vajadzības pēc tā.⁵⁸

Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 6. pants “Komerčiālie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi” paredz, ka “Komerčiālie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ir normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā reģistrēti uzņēmējdarbības veicēji.” un “Komerčiālie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi savu darbību finansiāli nodrošina ar ienākumiem no pašu komercdarbības, sponsorējumiem vai abonentu maksājumiem par programmām.”⁵⁹

Komerčiālos medijus iespējams identificēt pēc šādām iezīmēm:

1. Īpašnieki. Komerčiālie mediji pieder un par tiem atbildīgi privātie uzņēmēji, un to pārvaldības modeļi var atšķirties, sākot no tradicionāliem ģimenes uzņēmumiem, beidzot ar publiskām akciju sabiedrībām.

2. Ienākumi. Komerčiālo mediju ienākumus veido abonentmaksas (pārsvarā laikraksti, retāk – interneta portāli, vēl retāk – televīzijas) vai reklāmas pārdošana un izvietošana (izteikti radio, televīzijā un internetā). Attiecība starp abiem ienākumu veidiem nosaka medija komercializāciju. Proti, ja tā ienākumu lielāko daļu sastāda reklāmas pārdošana, medijs uzskatāms par izteikti komerciālu. Šāda veida modelis attīstījies Rietumvalstīs pagājušā gadsimta 80. gados, bet radio gadījumā vēl agrāk. Pastāv arī citi peļņas ieguves veidi, piemēram, ziedojumi, kas lielākoties raksturīgi reliģiska satura medijiem.

⁵⁶ Zelče, V. (2018). Latvijas mediju vides daudzveidība. Nacionālie komerciālie mediji. PP. 189.

⁵⁷ Turpat, PP. 189. – 190.

⁵⁸ McCauley, M. P., Artz, B. L., Halleck, D., Peterson, P. E. (2015). Introduction. Public Broadcasting and the Public Interest. New York: Routledge. PP. 15. – 30.

⁵⁹ Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums. (2010). Izgūts no <https://likumi.lv/doc.php?id=214039>

3. **Orientācija uz peļņu.** Komerčiālo mediju pamatuzdevums ir gūt peļņu. Tas ir būtiska, jo komerciālie mediji vēlas saglabāt neatkarību no valsts vai citām interesēm. Tomēr vēlēšanās pēc iespējas vairāk gūt finansiālus labumus spēcīgi ietekmē to saturu.

4. **Konkurence.** Komerčiālie mediji darbojas tirgus apstākļos, un nereti konkurenci pastiprina arī sabiedrisko mediju esamība. Globālā tendence ir oligopoloski tirgus apstākļi, kur mediju uzņēmumu koncentrēšanās dažu īpašnieku rokās var novest pie vienpusēja un neobjektīva satura komerciālu vai ideoloģisku interešu vārdā.⁶⁰

Latvijas elektronisko mediju ienākumus pamatā veido ieņēmumi no reklāmas pārdošanas un citiem ar audio vai video saistītiem darbiem.

Nozīmīga loma pēdējās desmitgadēs ir bijusi komerciālo mediju digitalizēšanās procesam. Ja laikraksti un žurnāli veidoja sev mājaslapas internetā, dažādojot satura un reizē arī reklāmas izplatīšanas platformas, tad radio un televīzijas digitālās iespējas papildus tam spēja palielināt arī programmu skaitu.⁶¹

“Delfi” ir Baltijas valstīs lielākā interneta mediju uzņēmuma “Ekspress Grupp” sastāvdaļa. Šis uzņēmums piedāvā arī Delfi ziņu portālus Lietuvā un Igaunijā. Latvijā portāls Delfi savu darbību sāka 1999. gada 26. novembrī. Tā galvenais redaktors ir Ingus Bērziņš. Ziņu portāls ikdienas publicē aptuveni 150 jaunu rakstu par Latvijas un pasaules aktualitātēm, sporta, kultūras un slavenību jaunumiem.⁶²

Būtībā komerciālo mediju vidi un daudzveidību Latvijā raksturo izteikta savstarpējā konkurence un cīņa par jaunu auditoriju. Mediju piedāvātais saturs ir daudzveidīgs, taču tai pašā laikā ļoti sadrumstalots un vispārīgs. Tirgū pārlicinoši dominē lielākie un finansiāli spēcīgākie mediji, neskatoties uz to, ka to ziņu saturs lielākoties satur ziņu aģentūras LETA pārpublicētos materiālus.⁶³

---

⁶⁰ Zelče, V. (2018). Latvijas mediju vides daudzveidība. Nacionālie komerciālie mediji. PP. 189. – 190.

⁶¹ Turpat.

⁶² Turpat.

⁶³ Turpat, PP. 209. – 210.

4. SKANDĀLA RAKSTUROJUMS

Sākotnēji skandāli tika uztverti kā pārējoši un mazsvarīgi sabiedriskās dzīves elementi, taču šāds nostādījums ir mainījies pēdējās desmitgadēs. Skandāli ir kļuvuši par lielas nozīmes sociālās un mediju teorijas subjektiem.

Sengrieķu un latīņu valodās skandāls skaidrojams kā “morāles graušanas iegansts”. Līdzīgi tiešajam skaidrojumam skandāli parasti ietver dažādu vērtību un morālo kodu pārkāpumus.⁶⁴

Skandāli ir daļa no lielāka moralizācijas procesa, kura rezultātā tiek noteikta un nostiprināta morālā kārtība. Vairumā gadījumu šie pārkāpumi gan nav atzīstami tieši, proti, tos nosaka sabiedrības diskusijas par skandālu. Demokrātiskās sabiedrībās diskusijas norisinās ar mediju starpniecību.⁶⁵

Skandāli ar sociālu problēmu pamatu tiek pieņemti kā nenoteiktas dabas, neprognozējamo seku un notikumu attīstības gaitu, kā arī mazo informācijas daudzumu par iesaistītajām pusēm. Turpretim politiska rakstura skandāli tiek pozicionēti ar vainīgo amatpersonu kā primāro sabiedrības apspriedes objektu.⁶⁶

“Skandāla definīcijas jāattiecinā uz konkrētiem notikumiem vai darbībām, kas pārkāpj noteiktas uzvedības, morāles normas un izraisa sabiedrībā sašutumu.”⁶⁷ Sociologs un teorētiķis Džons Tomsons (*John B. Thompson*) skandālus identificē pēc to piecām galvenajām iezīmēm:⁶⁸

1. Skandāls ietver sevī konkrētu morāles, normu vai vērtību kodeksu pārkāpumu.
2. Skandālā darbojas slepenības vai faktu noklusēšanas elements. Par tiem tiek uzzināts vai par to eksistenci ir droši ar to nesaistīti indivīdi.
3. Noteiktas skandālā neiesaistītas puses nevēlas vai vienkārši neatzīst skandāla darbības un izvairās no tā apspriedes, izjūtot nepatiku vai aizvainojumu.
4. Daži ar skandālu nesaistīti indivīdi publiski pauž savu neapmierinātību un apstrīd skandāla notikumus.
5. Skandāla publiskošana un atklāšana var negatīvi ietekmēt iesaistītu, atbildīgo indivīdu reputāciju (ne visos gadījumos).

---

⁶⁴ Kantola, A., Vesa, J. (2013). Mediated scandals as social dramas: Transforming the moral order in Finland. Helsinki: University of Helsinki. PP. 296.

⁶⁵ Turpat.

⁶⁶ Turpat, PP. 297. – 303.

⁶⁷ Thompson, J. B. (2000). Political scandal: power and visibility in the media age. Cambridge: Polity Press. PP. 13.

⁶⁸ Turpat, PP. 13. – 14.

Skandālus gan vajadzētu tieši attiecināt tikai uz konkrētām, reālām personām. Attiecināša uz reāliem indivīdiem skandālus nošķir no sociālām un politiskām sabiedrības problēmām, kas raisa momentālu uzmanību tām. Sabiedrības sociālās problēmas, kas rada sabiedrības reakciju, ievieto zem “morālās panikas” definīcijas. Morālā panika ir reakcija, kas rodas attiecībā uz sociālām iezīmēm un problēmām, kas nopietni spēj apdraudēt patstāvošās morāles stabilitāti un ilgtspējīgumu – noziedzības palielināšanās, minoritāšu pieaugošā klātbūtne sabiedrībā utt.⁶⁹

Skandāli un morālā panika gan nav arī pilnībā noslēgti viens no otra – iespējami gadījumi, kad abi ir cieši saistīti un mijiedarbojas. “Skandālā iesaistīto indivīdu darbības dažos gadījumos var veicināt morālo paniku, ja tie tiek interpretēti kā lielākas sociālas problēmas pirmās iezīmes.”⁷⁰

Grāmatas “Media Scandals: Morality and Desire in the Popular Culture Marketplace” autori Džeimss Lulls (*James Lull*) un Stefans Hainermens (*Stephen Hinerman*) ir izstrādājuši savas galvenās skandāla iezīmes, kas palīdz nošķirt skandālu no notikuma:⁷¹

1. Tiek pārkāptas sociālās normas, kas atbilst pastāvošajai morālei.
2. Pārkumu veic konkrēti indivīdi.
3. Pārkāpums ir reāls notikums, darbība. (Indivīdi pārkāpumu ir veikuši, nevis par tā veikšanu tikai spekulējuši savu interešu labā. Iesaistītajiem indivīdiem jābūt notikuma veicējiem, vainīgajiem. Darbība var būt ne tikai fiziska, bet arī morāla rakstura, proti, tas var būt apšaubāmi vērtējams publisks izteikums, vēstījums.)
4. Veiktā darbība ir bijusi iepriekš plānota vai tā raksturojama kā bezatbildīga, pārgalvīga. (Negadījumi netiek uzverti kā skandāli.)
5. Par darbībām atbildīgie (vainīgie) tiek saukti pie atbildības.
6. Iesaistīto indivīdu atbildība par veiktajām darbībām ne vienmēr ir izmērāma un sekas atšķiras.
7. Par skandālu, darbībām tiek plaši vēstīts medijos, tiek informēta sabiedrība.
8. Medijos skandāla detaļas un jaunākie atklājumi tiek transformēti par naratīviem.
9. Veidotie naratīvi piesaista izteiktu auditorijas uzmanību.

Jāuzsver arī neapstrīdamā vajadzība pēc preses un runas brīvības, kas nodrošinātu to, ka valsts nekādīgi neapspiestu informācijas nonākšanu pie sabiedrības. “Skandāli ir tiešs demokrātiskas iekārtas elements, tādēļ, ka autoritāras iekārtas apstākļos tas netiktu

---

⁶⁹ Lull, J., Hinerman, S. (1997). *Media Scandals: Morality and Desire in the Popular Culture Marketplace*. Introduction. New York: Columbia University Press. PP. 4. – 5.

⁷⁰ Turpat.

⁷¹ Turpat, PP. 11. – 13.

atspoguļots valstij piederošos (kontrolētos) medijos un līdz ar to tas būtu tikai lokāls notikums.’’⁷²

Pētnieks D. Tomsons norāda, ka skandāli, kurus nav iespējams nošķirt no to atspoguļotājiem sauc par “pastarpinātajiem skandāliem”. Tādos skandālos pārkāpuma atklāšana un aprakstīšana plašsaziņas līdzekļos nav nejaušību kopums, bet gan būtiska skandāla struktūras sastāvdaļa.⁷³

Pastarpinātais skandālis ir notikums, kas progresē, pateicoties plašsaziņas līdzekļiem, kas vēsta par pārkāpumu un aizstāv pārkāptās normas un vērtības, izrādot publisku nosodījumu, tādēļ tā publicitāte medijos nav atkarīga no neiesaistīto indivīdu klātesamības.⁷⁴

Taču pastarpinātie skandāli vērtējami divejādi – no vienas puses, mediju veidotā nosodījuma gaisotne ir tikai sabiedrības reakcija uz pārkāpumu, toties tikpat labi tā var būt mākslīgi pasūtīta no pašu darbinieku, īpašnieku vai skandālā iesaistīto puses. Mediju subjektivitāte arī spēlē nozīmīgu lomu tajā, kā tiek prezentēts skandāls.⁷⁵ Šādai pasūtītai un apmaksātai reakcijai nav nekāda sakara ar kopējo un patieso sabiedrības reakciju. Tieši tāpēc pastarpinātie skandāli var gan būt sabiedrības interesēs, gan tapt par manipulācijas līdzekli, kas cenšas ietekmēt sabiedrības nostāju pret skandālā iesaistītajiem. No otras puses, paši mediji skandālus var ietekmēt, izvēloties to kā tos interpretēt un prezentēt auditorijai.

Pastarpinātie skandāli ir svarīgi, jo daudzos gadījumos mediju rīcībā nonāk dažādi pierādījumi foto, audio un video dokumentu formātos, kas tikai mazina iesaistīto, vainīgo indivīdu izredzes attaisnot savu vainu vai noslēpt pārkāpumu. “Mediji rūpējas ne tikai par skandālu publicitāti, bet arī par to faktoloģisko pamatojumu. Līdz ar to izdarītais normas pārkāpums kļūst par notikumu, kuru ir grūti ignorēt gan iesaistītajām, gan neiesaistītajām personām.’’⁷⁶

Pētnieki skandālus bieži vien nodala divās kategorijās – politiskajos un morālajos skandālos. Politiskie skandāli sevī ietver politiska un ekonomiska rakstura pārkāpumus (korupcija, krāpšanās utml.), toties visbiežākie morālie skandāli saistāmi ar personīgās dzīves, seksuāla rakstura pārkāpumiem un narkotiku lietošanu.⁷⁷

---

⁷² Sīle, V., Straume I., Sīlis V. (2007). Priekšvēlēšanu politisko skandālu atspoguļojums Latvijas laikrakstos. Politiskā komunikācija, ētika un kultūra Latvijas Republikas 9. Saeimas vēlēšanās. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. PP. 229.

⁷³ Turpat, PP. 228.

⁷⁴ Turpat, PP. 228. – 229.

⁷⁵ Pereira, M. M., Waterbury, W. N. (2018). Do Voters Discount Political Scandals over Time? Washington: Washington University. PP. 2. – 3.

⁷⁶ Sīle, V., Straume I., Sīlis V. (2007). Priekšvēlēšanu politisko skandālu atspoguļojums Latvijas laikrakstos. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. PP. 229.

⁷⁷ Pereira, M. M., Waterbury, W. N. (2018). Do Voters Discount Political Scandals over Time? Washington: Washington University. PP. 2. – 3.

Skandāla popularitāti ne vienmēr nosaka pārkāpuma apmērs vai svarīgums. Ietekmīgi faktori ir arī tas, kura persona ir vainīga; laiks, kad tas noticis un vai ir citas puses, kas vēlas veicināt reakciju uz publiskoto pārkāpumu.⁷⁸

Dominējošās morālās vērtības ir cieši saistītas ar aktuālajiem skandāliem, jo tās mainās līdzīgi laikiem, radot iespējas veidoties pārkāpumiem, kuri agrāk netika uzskatīti par tādiem, vai tiem netika pievērsta pastiprināta mediju uzmanība.⁷⁹

---

⁷⁸ Sīle, V., Straume I., Sīlis V. (2007). Priekšvēlēšanu politisko skandālu atspoguļojums Latvijas laikrakstos. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. PP. 233.

⁷⁹ Pereira, M. M., Waterbury, W. N. (2018). Do Voters Discount Political Scandals over Time? Washington: Washington University. PP. 304.

METODOLOĢIJA

5. KVANTITATĪVĀ KONTENTANALĪZE

Kvantitatīvā kontentanalīze ir pētniecības metode, kas kvantitatīvi, sistemātiski un objektīvi spēj aprakstīt jebkādas komunikācijas satura datus.⁸⁰ Sistemātiskā un strukturētā pētniecība jeb kontentanalīze ļauj salīdzināt dažnedažādus pētāmos tekstus kvantitatīvā ceļā. Kvantitatīvā kontentanalīze veido daudz konkrētākus un precīzākus rezultātus, secinājumu par pētītajiem datiem, kā vairums pētniecības metožu. Kontentanalīzē iegūtie dati tiek iedalīti kategorijās, kas dod iespēju veikt plašāka spektra analīzi, kurai raksturīga objektivitāte, kā arī sistemātiska datu iegūšana, kas nepieļauj paša pētnieka nostājas un interpretāciju iejaukšanos pētījumā.⁸¹

Satura analīzes laikā netiek uzreiz atklāts pašsaprotamais, tā vietā tiek iegūta informācija par grūtāk pamanāmo un apslēpto. Datu pilnīgai interpretēšanai nepieciešams veikt to rūpīgu analīzi, to pārļausot vairākas reizes, meklējot noteiktus atslēgas vārdus, reizē raksturojot to biežumu, tādā veidā piefiksējot tematu un domu biežumu pētāmajā tekstā.⁸²

Kvantitatīvs pētījums sevī parasti ietver eksperimentālo dizainu, datu vākšanu, lietojot standartizētus paņēmienus, skaitliskos datus, statistisko analīzi un hipotēzes pārbaudi par rezultātu vispārināšanu.⁸³

Kontentanalīze pētījumos ietilpst prasmīga indivīdu savstarpējo attiecību pētīšana; indivīdu portretējumu analīze televīzijas reklāmās, filmās vai romānos; vārdu izmantošanas izpēte ziņu reportāžās vai politiska rakstura runās utt. Kontentanalīze pēdējos gados bieži izmantota pateicoties pieaugošajai interesei par mediju pētniecību.⁸⁴

Kontentanalīzes būtība ir sistemātiska un strukturēta teksta analīze un informācijas avotu pētīšana, satura apstrāde un novērojums. Kontentanalīzes pētījuma veikšana ir salīdzinoši vienkārša, taču tā uzskatāma par vienu no objektīvākajām komunikācijas pētniecības metodēm. Kontentanalīze ir īpaši atbilstoša dažādu mediju un preses izdevumu pētniecībā, galvenokārt apstrādājamā lielā informācijas apjoma dēļ. Kontentanalīze plaši tiek

---

⁸⁰ Riff D., (2014). *Analyzing Media Messages: Using Quantitative Content Analysis in Research*. Cambridge: Routledge. PP. 20. – 21.

⁸¹ Bryman, A. (2004). *Social Research Methods (Third Edition)*. Part 2, The nature of quantitative research. Oxford: Oxford University Press. PP. 182. – 183.

⁸² Turpat, PP. 183.

⁸³ Kroplijs, A., Rašņevska, M. (2004). *Kvalitatīvās pētniecības metodes sociālajās zinātnēs*. Kvantitatīvs pētījums. Rīga: Izdevniecība RaKa. PP. 13.

⁸⁴ Neuendorf, K. A. (2002). *The Content Analysis Guidebook. Defining content analysis*. London: SAGE publications. PP. 1. – 2.

pielietota sabiedrisko attiecību sfērā. Šīs pētniecības efektivitāte un ērtais pielietojums ļauj to apvienot un izmantot ar daudzām citām pētniecības metodēm. Viens no svarīgākajiem kontentanalīzes pētījuma pamatelementiem ir datu sistematizēšana. Tā nepieciešama, lai pētījuma ietvaros varētu veikt nepārprotamus pētījumus un salīdzinājumus.⁸⁵

Ar kontentanalīzes palīdzību iespējams pētīt ne tikai tekstus, bet arī audio vai video failus. Kontentanalīze sevī ietver divus līmeņus. Pirmajā līmenī tiek veikta aprakstoša analīze par pētāmo datu saturu, neieslīgšot detaļās un neanalizējot tā jēgu. Otrais līmenis tiek dēvēts par “interpretējošo līmeni”, kura ietvaros tiek izdarītas datu interpretācijas un pēcāk tiem piešķirta arī nozīme, veikti secinājumi.⁸⁶

Viennozīmīgi par kontentanalīzes stipro pusi jānosauc tās neuzbāzīgās iezīmes, finansiālais izdevīgums un ātrais temps, kas ļauj ērti apstrādāto informāciju, izmantot arī tālākiem pētījumiem. Veicot kontentanalīzi nav vajadzības pēc intervijām vai anketēšanas, kā arī nav īpaša nepieciešamība priekš konkrētas vides apstākļiem (laboratorijas). Kontentanalīzes pētījumam pietiek ar bibliotēku vai arhīviem, kas nodrošina nepieciešamo tekstuālo informāciju. To iespējams pielietot daudzos tematos un novirzienos, kā arī precīzus datus iespējams iegūt, nenonākot tiešā saskarsmē ar pētāmo subjektu, kā arī nav nekādu šķēršļu pētījumu veikt vairākkārt.⁸⁷

Pie metodes vājajām pusēm varētu pieskaitīt to, ka dažkārt kategorijas nav iespējams izvēlēties pilnībā objektīvi, kā arī to, ka rezultāti var tik interpretēti subjektīvi. Jārēķinās, ka pētījumā tiek izmantots salīdzinoši liels daudzums datu un ne vienmēr būs iespējams iegūt un analizēt visus nepieciešamos tekstus. Par trūkumu var uzskatīt arī metodes nepieciešamību pēc dokumentēta satura, proti – analizējamam materiālam obligāti jābūt teksta, audio vai video formātā.⁸⁸

Kontentanalīzei raksturīgas astoņas iezīmes jeb posmi, taču jāizceļ tikai pirmie trīs no tiem:⁸⁹

1. Pamatojoties uz teoriju, tiek izvirzīts pētījuma jautājums vai hipotēze.
2. Tiek atlasīti nepieciešamie dokumenti, veidota to izlase. Izlase ir reprezentatīva. Samazinot pētāmo dokumentu daudzumu iespējams ekonomēt laiku un līdzekļus, toties pētījums var zaudēt precizitāti.
3. Tiek noteiktas kategorijas.

---

⁸⁵ Neuendorf, K. A. (2002). The Content Analysis Guidebook. PP. 2.

⁸⁶ Geske, A., Grīnfelds, A. (2006). Datu iegūšanas metodes. Izglītības pētniecība. Kvantitatīvā kontentanalīze. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. PP. 163.

⁸⁷ Berg, B., L. (2001). Qualitative Research Methods For The Social Sciences. Boston: Allyn & Bacon. PP. 258. – 259.

⁸⁸ Turpat.

⁸⁹ Geske, A., Grīnfelds, A. (2006). Izglītības pētniecība. PP. 163. – 165.

4. Kategoriju izvēlē iespējams izvēlēties analizēt vairākus pētnieciskos jautājumus, ja to pieprasa pētījums.
5. Tiek izveidota kodēšanas shēma, kodu grāmata, kur norādītas kodēšanas instrukcijas. Kodi tiek uzstādīti, izvēlēti atbilstoši pētījuma uzdevumiem.
6. Pirms kodēšanas tiek veikts kodētāju treniņš.
7. Kodēšanu vēlams veikt vismaz divām personām. Precizitātes nolūkiem, atkārtoti kodē 10% no kopējiem dokumentiem.
8. Tiek veikta iegūto datu analīze.

Kontentanalīze kā pētniecības metode izmanto dažādus paņēmienus, lai iegūtu derīgus datus no teksta. Datu vākšanas un atlasē rezultātā tiek samazināts analizējamā teksta daudzums, kas atvieglo datu apstrādi un rada iespējamību tos attiecināt uz lielāku sabiedrības daļu. Komunikācijas fenomens tiek konvertēts par viegli pārskatāmiem un pārvaldāmiem datiem, no kuriem iespējams izdarīt secinājumus par pašu fenomenu. Kvantitatīvā kontentanalīze ir sistemātiska komunikācijas simbolu pētniecība, kas izmanto dažādas statistikas metodes, tos apraksta un pēta to nozīmi. Iegūtie rezultāti tiek attiecināti uz vispārējo komunikācijas kontekstu.⁹⁰

Metode nodrošina pilnīgu analīzes caurskatāmību un objektivitāti. Veiktā pētījuma un datu analīzes patiesumu, atbilstību iespējams elementāri pārbaudīt. Ar kontentanalīzi iespējams pētīt jebkura medija publikācijas jebkādos laika posmos.⁹¹

---

⁹⁰ Riff D., (2014). *Analyzing Media Messages: Using Quantitative Content Analysis in Research*. Cambridge: Routledge. PP. 20. – 21

⁹¹ Turpat, PP. 22. – 24.

6. RĀMĒJUMU ANALĪZE

Lai noteiktu kādus rāmējumus publikācijās izmantojuši ziņu portālu darbinieki, tika veikta to rāmējumu analīze. R. Entmans uzskata, ka rāmēšana ir uztvertās realitātes noteiktu aspektu atlase un izcelšana tekstā, lai sekmētu konkrētas problēmas definēšanu, interpretēšanu, morālu izvērtēšanu un/vai rīcības ieteikšanu.⁹² Turpretim pētnieks Džeims Tankards (*James Tankard*) rāmējumus definējis kā ziņu satura centrālo organizējošo ideju, kas veido kontekstu un ļauj atšķetināt jautājuma būtību ar atlases, izslēgšanas, papildināšanas un uzsvēršanas palīdzību.⁹³

Izvēlēto publikāciju analīzē tika izmantota interpretatīvi kvantificējošā pieeja. Pieejai paredz, ka pētnieks pēc iepazīšanās ar analizējamo saturu ir interpretatīvi jāveido rāmējumus, pēcāk tas jākodē un arī jākvantificē. Metodes priekšrocība ir tās induktīvā pieeja rāmējuma atspoguļošanā un tā caurskatāmība. Toties par iespējamiem riskiem jāuzskata šaubas par objektivitāti un sarežģīta rāmējumu identifikācija. Tiek norādīts, ka pētniekam pirms pašas analīzes veikšanas ir skaidri jānosaka rāmējumu identificēšanas kritēriji, savādāk pastāv risks, ka tiks noskaidroti nevis medija rāmējumi, bet gan paša pētnieciskā darba autora. Satura analīzē šo iespējamību parasti novērš kategorizēšana.⁹⁴

Iepazīstoties ar teorētisko literatūru par medijiem un politiskajiem konfliktiem, kā arī analizējamo mediju publikāciju saturu, darba autors par publikāciju analīzei atbilstošu atzina Vācijas komunikācijas zinātnes institūta studentes Katjas Šveras (*Katja Schwer*) docenta Dr.Volfganga Šveigera (*Wolfgang Schweiger*) vadībā apkopoto rāmējumu tipoloģiju. Tā izstrādāta, balstoties uz vairākām teorētisku radītām rāmējumu klasifikācijām.⁹⁵

K. Švera izcēlusi divas rāmējumu dimensijas (pakāpes), kas dod iespēju noteikt rāmējuma izcelsmi – medija un ārpusmedija rāmējumi.

1. **Medija rāmējums:** vēstījuma centrālā tematika un tās ievirze, darbības konkrētā veidā nostādītas viena pret otru, klasificējot vēstījumu, padarot to saprotamu.

---

⁹² Gross, K., Brewer, P.R. (2007). Sore Losers: News Frames, Policy Debates, and Emotions. In: The Harvard International Journal of Press and Politics. Vol. 12 (1). SAGE. PP. 123.

⁹³ Werder, O., Golan, G. (n.d.) Sharon Wins: News Coverage and Framing of the 2001 Israeli Prime Minister Election in Ten Western Print Media. Retrieved from <http://www.globalmediajournal.com/open-access/sharon-wins-news-coverage-and-framing-of-the-israeli-prime-minister-election-in-ten-western-print-media.pdf>

⁹⁴ Riebling, J. R., Wense, I. (2019). Framing the mass media: Exploring “fake news” as a frame embedded in political discourse. The role of frames in media research. Journal of Alternative and Community Media, Vol. 4. Germany: University of Wuppertal. Retrieved from <https://joacm.org/index.php/joacm/article/view/1140/991>

⁹⁵ Schwer, K., Schweiger, W. (2002). Medianframes: Versuch einer Typologie der identifizierten Frames in der Literatur. Institut für Kommunikationswissenschaft.

2. **Ārpusmedija rāmējums:** informācijas analīzes shēma, kas sastāv no dažādiem indivīdiem – žurnālistiem, politiķiem, ekspertiem, interešu grupām u.c.

K.Šveras izstrādātais rāmējumu tipoloģijas izklāsts:

1. Tematiskie - epizodiskie rāmējumi

- **Tematiskais rāmējums:** sabiedrību interesējošas tēmas tiek izskaidrotas plašākā, abstraktā kontekstā.
- **Epizodiskais rāmējums:** sabiedrību interesējošas tēmas tiek ierāmētas ar konkrētiem notikumiem, piemēriem un tādiem pašiem rezultātiem.

2. Stratēģiskie - problēmu rāmējumi

- **Stratēģiskais rāmējums:** uzsvars uz portretēšanas stratēģijām; *visu vai neko*.
- **Problēmu rāmējums:** uzsvars uz kopējo ainu un darbību salīdzināšanu, darbību sekas tiek tematizētas lielākā politiskā, sociālā u.c. kontekstā.

3. Diagnostiskie - prognostiskie - motivējošie rāmējumi

- **Diagnostiskais rāmējums:** uzsvars uz situāciju un tās izteiktajām sekām – problēmas identifikāciju, novērtējumu, kā arī cēloņu meklēšanu un *vainas norādīšanu*.
- **Prognostiskais rāmējums:** uzsvars uz nepieciešamām, problēmas veidotām nākotnes darbībām.
- **Motivācijas rāmējums:** aicinājums darboties, aktīvi piesaistīt recipientus.

4. Etniskie - materiālie rāmējumi

- **Etniskais rāmējums:** vēstījumi tiek atspoguļoti no etniskā viedokļa un vērtībām.
- **Materiālais rāmējums:** primāri ir problēmas materiālie un ekonomiskie aspekti.

5. Konsekvences rāmējumi:

- **Ekonomiskās konsekvences:** vēstījumi tiek attēloti pēc to saimnieciskajām konsekvencēm uz indivīdiem, grupām vai institūcijām
- **Personiskās konsekvences:** priekšplānā sekas uz indivīdiem (cilvēku intereses rāmis).

6. Konflikta rāmējums: vēstījuma centrālais punkts ir konflikti starp indivīdiem, grupām vai institūcijām

7. Personificēts rāmējums: notikumi, darbības tiek personalizētas, un vēstījumi tiek attēloti personīgā un emocionālā uzsvārā.

- 8. Atbildības rāmējums:** vēstījumi tiek atspoguļoti tā, ka atbildība par nacionālu problēmu cēloņiem un risinājumiem tiek attiecināta uz konkrētiem indivīdiem, grupām vai institūcijām
- 9. Oficiālais rāmējums:** notikumi tiek uzraudzīti no oficiālās perspektīvas. Rāmis lielākoties netiek skaidri izteikts un piemērojas argumentācijas līnijām un katra veida opozīcijas pieejai.
- 10. Protesta rāmējums:** vēstījumi par sociālo kustību protestiem koncentrējas uz pašiem protestiem, atstājot novārtā šo notikumu ideju un ieganstus.
- 11. *Politika kā spēle* rāmējums:** politiskās darbības tiek attēlotas no uzvarētāja un zaudētāja perspektīvas.⁹⁶

---

⁹⁶ Pozņakovs, K. (2012). 11. Saeimas vēlēšanu rezultātu rāmējumi ziņu portāla ‘‘Delfi’’ publikācijās un lietotāju komentāros. Rāmējumu analīze. (*Pētniecisks darbs*) Latvijas Universitāte. Sociālo zinātņu fakultāte. Izgūts no <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/7174>

7. DAĻĒJI STRUKTURĒTA INTERVIJA

Pētījumos tiek izmantoti dažādi interviju veidi, taču visbiežāk sastopamie no tiem ir daļēji strukturētā intervija un nestrukturētā intervija. Daudzos gadījumos abus interviju tipus mēdz arī apvienot, tiem piedēvējot “kvalitatīvās intervijas” nosaukumu.⁹⁷

Nestrukturētā intervija salīdzināma ar vienkāršu sarunu, dialogu, jo tā nesastāv no jau iepriekš sagatavotiem jautājumiem un to uzdošanas secības. Sarunas pamatā ir kāds viens centrālais temats jeb notikums par kuru brīvā formā tiek runāts. Nestrukturētā intervija gan nav īpaši ērta pētniekiem, jo var sanākt, ka no intervijas iegūtā noderīgā informācija ir pavisam neliela.⁹⁸

Daļēji strukturētā intervija atšķiras ar to, ka intervētājs jautājumus sagatavojis jau pirms intervijas, tādā veidā jau pirms sarunas paredzot tās notikumu gaitu. Jautājumu secība gan var tikt mainīta, pielāgojoties saņemtajām atbildēm. Kā arī iespējams, ka intervētājs jautājumus uzdod intuitīvi, vadoties pēc intervējamā sniegtajām atbildēm. Tādā veidā iespējams iegūt plašāku informācijas spektru par interesējošo tematu.⁹⁹

Viena no daļēji strukturētās intervijas galvenajām iezīmēm ir spēja izskaidrot sarežģītus jautājumus, situācijā, kad intervējamam tie nav līdz galam skaidri. Pētniekam ir iespēja radīt plašāku spektru, piedāvājot salīdzinājumus vai pieminot konkrētus personāžus, ļaujot intervējamam maksimāli izprast viņam uzdotos jautājumus.

Lielākā daļa jautājumu tiek radīti ar domu, ka intervējamam jāspēj uz tiem atbildēt brīvi un spontāni, nevis ar jau iepriekš sagatavotām atbildēm. Daļēji strukturētā intervija vairo pētījuma objektivitāti un konkrētas informācijas ieguves spējas, kas spēj atvieglot pētnieka darbu vēlākā datu analizē.¹⁰⁰

Daļēji strukturētās intervijas ietvaros tiek izveidots jautājumu saraksts, kas veicināti iegūt pētījuma mērķu sasniegšanai noderīgus datus. Intervētājam ir arī jau iepriekš sagatavots plāns, kas sevī ietver potenciālo sarunas norisi. Intervētājs savus jautājumus uzdod ar zināmu piesardzību, lai ievirzītu sarunu tam nepieciešamajā virzienā. Daļēji strukturēta intervija ir lietderīga metode, kas pētniekam ļauj iegūt padziļinātu informāciju par pētāmo problēmu.¹⁰¹

Darba autors daļēji strukturētu interviju izmantos sarunās ar sabiedrisko mediju žurnālistiem un satura redaktoriem.

---

⁹⁷ Bryman, A. (2004). *Social Research Methods*. Second edition. Oxford: Oxford University Press. Part 2, Secondary analysis. PP. 313

⁹⁸ Turpat, PP. 314.

⁹⁹ Turpat.

¹⁰⁰ Geske, A., Grīnfēlds, A. (2006). *Datu iegūšanas metodes. Izglītības pētniecība. Daļēji strukturēta intervija*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. PP. 173

¹⁰¹ Harell, M.,C., Bradley M., A. (2009). *Data Collection Methods: Semi-Structured Interviews and Focus Groups*. Santa Monica: RAND Corporation. PP. 27

EMPĪRISKĀ DAĻA

8. “RĪGAS SATIKSMES” KORUPCIJAS SKANDĀLS

2018. gada novembrī Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) uzsāk kriminālprocesu par pašvaldības uzņēmuma “Rīga satiksme” iepirkumiem. Atbildīgo iestāžu izmeklēšana saistīta ar Polijas un Čehijas uzņēmuma “Škoda Transportation” vienošanos ar Rīgas domes un pašvaldības transporta uzņēmuma pārstāvjiem par kukuļu nodošanu un personu piesaistīšanu naudas atmazgāšanas mērķiem. Krimināllietā figurē trīs iepirkumi un noslēgtie līgumi - par tramvaju, trolejbusu un autobusu piegādi pašvaldības uzņēmumam “Rīgas satiksme”. Tiek lēsts, ka par katru Rīgai piegādāto trolejbusu, autobusu un tramvaju kukuļos maksāts vidēji 5%-7%. Trīs iepirkumu summa kopā pārsniedz 270 miljonus eiro. Tātad kukuļos varētu būt samaksāti 13 līdz 20 miljoni eiro.¹⁰²

KNAB veic vairākas kratīšanas gan Rīgas domes, gan “Rīgas satiksmes” telpās un laika posmā no 11. līdz 13. decembrim tiek aizturētas piecas no sešām aizdomās turētajām personām – uzņēmēji Edgars Teterovskis un Māris Martinsons, “Rīgas satiksmes” amatpersona Igors Volkinšteins, “Škoda Transportation” komercdirektors Vladislavs Kozaks, tā paša uzņēmuma vadītājs un partijas “Gods kalpot Rīgai” biedrs Aleksandrs Krjačeks. Kādreizējā uzņēmuma “Tram Servis Riga” valdes locekļi Elīnai Kokinai apcietinājums netika piemērots.¹⁰³ Tiesas lēmumu, kā drošības līdzekli piespried apcietinājumu apsūdzētajiem, plaši dokumentēja medijos – reportieri atradās pie tiesu nama un mēģināja iztaujāt aizdomās turētos gan pirms, gan pēc tiesu procesiem.¹⁰⁴

12. decembrī Rīgas mērs Nils Ušakovs no amata atstādina “Rīgas satiksmes” vadītāju Leonu Bemhenu. 13. decembrī no amatiem atkāpjas visa “Rīgas satiksmes” valde - Rīgas domes Satiksmes departamenta direktora pienākumu izpildītājs Emīls Jakrins, Jūrmalas domes deputāte Larisa Loskutova, Baldones novada domes deputāts Andrejs Požarnovs, kā arī partijas “Gods kalpot Rīgai” biedre Inese Švekle. Rīgas mērs tūlītēji ieceļ pagaidu valdi - bijušā satiksmes ministra Anrija Matīsa vadībā un tajā iekļauti arī divi pašreizējie uzņēmuma

---

¹⁰² LSM. (2019). KNAB apliecina – kratīšanas pie Ušakova saistītas ar “Rīgas satiksmes” iepirkumu lietu. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/knab-apliecina--kratisanas-pie-usakova-saistitas-ar-rigas-satiksmes-iepirkumu-lietu.a307978/>

¹⁰³ LSM. (2018). KNAB: “Rīgas satiksmes” lieta - par Polijas un Čehijas uzņēmumu vienošanos un kukuļošanu. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/knab-rigas-satiksmes-lieta-par-polijas-un-cehijas-uznemumu-vienosanos-un-kukulosanu.a302904/>

¹⁰⁴ LSM. (2018). “Rīgas satiksmes” lieta: apcietina “Škoda Transportation” komercdirektoru. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/rigas-satiksmes-lieta-apcietina-skoda-transportation-komercdirektoru.a302827/>

darbinieki - Satiksmes un organizācijas nodaļas direktors Edmunds Zivtiņš un Drošības un risku vadības nodaļas direktors Jānis Geduševs.¹⁰⁵

17. decembrī no sava amata atkāpjas Rīgas vicemērs Andris Ameriks, kurš rīcību skaidro kā “vēlmi sargāt savu un partijas reputāciju”, piebilstot, ka viņš ar korupcijas skandālu neesot saistīts.¹⁰⁶ Īsi pirms Ziemassvētkiem SIA “Alkom-Trans” valdes priekšsēdētāju A. Krjačeku atbrīvo no apcietinājuma.¹⁰⁷

2019. gada 30. janvārī KNAB saistībā ar uzsākto kriminālprocesu veica kratīšanu Rīgas mēra un “Rīgas satiksmes” kapitāla daļu turētāja N. Ušakova kabinetā domē un viņa dzīvesvietā.¹⁰⁸ Lai gan N. Ušakovam lietā netika piespriests statuss, Rīgas domes opozīcija un vairāki politiķi izteica viedokli par notiekošo, sakot, ka mēram būtu jāatkāpjas no amata.¹⁰⁹

KNAB piesaistīta starptautiska auditorfirma vērtē “Rīgas satiksmes” veiktos autobusu, tramvaju un trolejbusu iepirkumus. Pēc līgumu izvērtēšanas auditori secina, ka iepirkumu līgumos ir atrodamas nepilnības. Pašvaldības uzņēmuma pagaidu valdes vadītājs Anrijs Matīss medijiem pastāsta, ka “Rīgas satiksmes” kredītsaistības ir ap 250 miljoniem eiro. Naudas aizdevēji gan neprasa atdot kredītus, taču bankas pievērš pastiprinātu uzmanību, tam kā notikumi attīstās, un vēlas zināt, kā uzņēmums problēmas risinās.¹¹⁰

13. februārī tiesa nosaka drošības naudu (70 tūkst. eiro) uzņēmējam E. Teterovskim. Dienu vēlāk tā tiek noteikta arī aizturētajam L. Bemhenam (200 tūkst. eiro) un vēl dienu vēlāk abi tiek atbrīvoti no apcietinājuma pret drošības naudas iemaksu.

28. februārī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Juris Pūce nosūta divas vēstules Rīgas mēram, pieprasot detalizētus paskaidrojumus par finanšu situāciju pašvaldības uzņēmumā.¹¹¹

5. martā par atkāpšanos no amata pašvaldības uzņēmumā paziņo pagaidu valdes priekšsēdētājs A. Matīss.¹¹² Tai pašā dienā, N. Ušakovs par jauno “Rīgas satiksme” pagaidu

¹⁰⁵ Delfi. (2018). Atkāpusies “Rīgas satiksmes” valde. Izgūts no https://www.delfi.lv/bizness/biznesa_vidē/atkapusies-rigas-satiksmes-valde.d?id=50666785

¹⁰⁶ LSM. (2018). Ameriks atkāpjas no Rīgas vicemēra amata. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/ameriks-atkapjas-no-rigas-vicevera-amata.a303240/>

¹⁰⁷ Delfi. (2018). No apcietinājuma atbrīvots “Rīgas satiksmes” kukuļošānā aizdomās turētais Krjačeks. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/criminal/no-apcietinajuma-atbrivots-rigas-satiksmes-kukulosana-aizdomas-turetais-krjaceks.d?id=50692685>

¹⁰⁸ Delfi. (2019). Kratīšana pie Ušakova veikta “Rīgas satiksmes” iepirkumu lietā. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/criminal/kratisana-pie-usakova-veikta-rigas-satiksmes-iepirkumu-lieta.d?id=50791763>

¹⁰⁹ Delfi. (2018). Ušakovam būtu jāatkāpjas no amata, uzskata Ministru presidents. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/usakovam-butu-jaatkapjas-no-amata-uzskata-ministru-prezidents.d?id=50677685>

¹¹⁰ LSM. (2019). Matīss: Auditori saredz nepilnības aizdomīgo “Rīgas satiksmes” iepirkumu izpildījumā. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/matiss-auditori-saredz-nepilnibas-aizdomigo-rigas-satiksmes-iepirkumu-izpildijuma.a306872/>

¹¹¹ LSM. (2019). Ministrs Pūce prasa Ušakovam skaidrojumu “par Rīgas finanšu stabilitātes draudiem”. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/ministrs-puce-prasa-usakovam-skaidrojumu-par-rigas-finansu-stabilitates-draudiem.a311159/>

valdes vadītāju nosauc Īpašuma departamenta Nekustamā īpašuma pārvaldes priekšnieces vietnieku Ernestu Saulīti.¹¹³

Dienu vēlāk, pēc KNAB veiktas kratīšanas, aizdomās par kukuļošanu aiztur partijas “Gods kalpot Rīgai” biedru un uzņēmuma “Rīgas karte” valdes locekli, “Rīgas satiksme” amatpersonu Aleksandru Brandavu.

2. aprīlī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa lēma par labu kopš pērnā gada 12. decembra aizturētā uzņēmēja Māra Martinsona atbrīvošanai pret drošības līdzekli – 500 tūkst. eiro.¹¹⁴ Nākamajā dienā tiek iemaksāta pusmiljona eiro lielā drošības nauda un uzņēmējs no apcietinājuma atbrīvots.

4. aprīlī ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra J. Pūces rīkojumu no Rīgas mēra amata pienākumu pildīšanas atstādināts N. Ušakovs.¹¹⁵ (1. pielikums)

---

¹¹² Delfi. (2019). Matīss nolēmis pamest amatu “Rīgas satiksmē”. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/matiss-nolemis-pamest-amatu-rigas-satiksmē.d?id=50880317>

¹¹³ Delfi. (2019). Krīze “Rīgas satiksmē” – uzņēmuma vadību uztic Saulītim. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/krize-rigas-satiksmē-uznemuma-vadibu-uztic-saulitim.d?id=50880709>

¹¹⁴ LSM. (2019). “Rīgas satiksmes” lietā aizturētajam Martinsonam piemēro pusmiljona eiro drošības naudu. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/rigas-satiksmes-lieta-aizturetajam-martinsonam-piemero-pusmiljona-eiro-drosibas-naudu.a314719/>

¹¹⁵ LSM. (2019). Ministrs atstādina Ušakovu no Rīgas mēra amata. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/ministrs-atstadina-usakovu-no-rigas-mera-amata.a314895/>

9. KVANTITATĪVĀ KONTENTANALĪZE

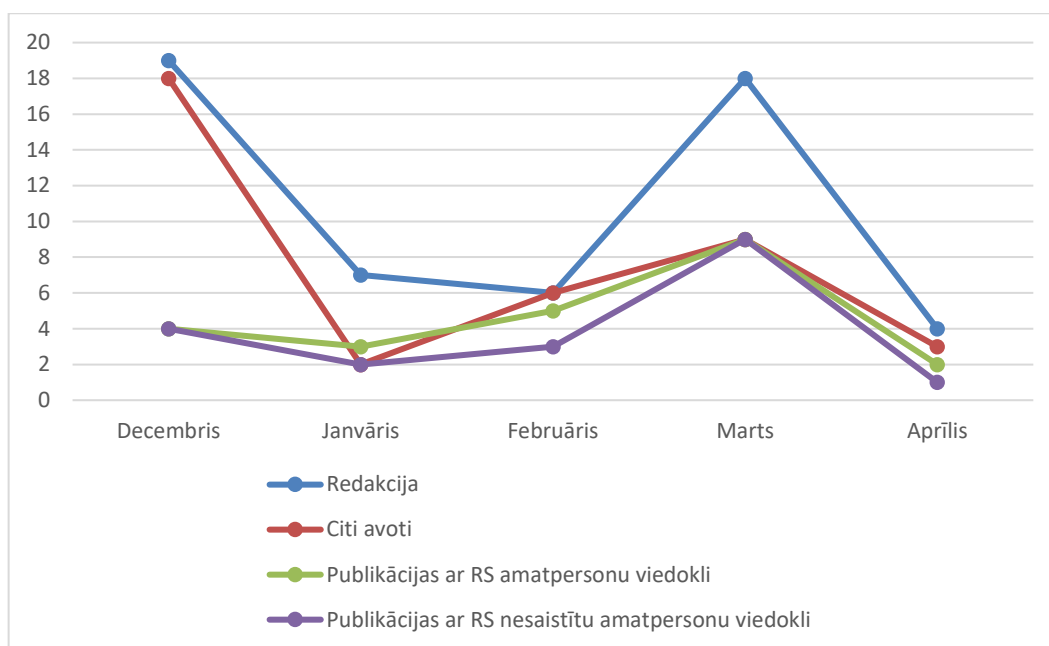
Pētījuma daļā sākotnēji tiks izmantota kvantitatīvā kontentanalīze, ar kuras palīdzību tiks noskaidroti dažādi atlasīto mediju publikāciju raksturlielumi. Attiecīgie mediji izvēlēti, balstoties uz faktu, ka ziņu portāls “Delfi” ir pieprasītākais komerciālais ziņu portāls Latvijā, toties “LSM” ir divu sabiedrisko mediju platformu (Latvijas Radio, Latvijas Televīzijas) apvienojums interneta ziņu portāla veidolā.

Kopumā laika periodā no 11. decembra līdz 5. aprīlim tika atlasītas 134 ziņu portāla Delfi publikācijas un 78 sabiedrisko mediju ziņu portāla LSM publikācijas.

Atbilstošo publikāciju atlase norisinājās, ievadot portālu meklētājos atslēgvārdus “Rīgas satiksme, korupcija”. No iegūtajiem rezultātiem tika izvēlēti tikai zinātniskā darba tematam atbilstošās publikācijas, akcentējot Rīgas satiksmes korpucijas skandāla kontekstu.

Visu atlasītās ziņu portālu publikācijas tika uzskatāmi sadalītas četrās grupās, balstoties uz to, kas bijis konkrētās publikācijas vēstījuma veidotājs – redakcijas publikācijas, citu avotu publikācijas, publikācijas ar “Rīgas satiksmes” amatpersonu viedokļiem un publikācijas ar uzņēmumam nesaistītu amatpersonu viedokļiem. Jāpiebilst, ka noteiktās portālu redakcijas veidotās publikācijās tika iekļauta arī amatpersonu, institūciju un citu avotu sniegtā informācija, taču pēc šo datu apstrādes un viedokļu sakārtošanas noteiktā secībā par vēstījuma veidotāju uzskatāma redakcija. Par citu avotu publikāciju vēstījumu autoriem uzskatāmi, piemēram, ziņu aģentūras LETA, Latvijas televīzijas raidījumu “De facto”, “Panorāma”, kā arī Latvijas radio raidījuma “Krustpunktā” redakcijas. Publikācijās ar “Rīgas satiksmes” amatpersonu viedokļiem galvenie vēstījuma autori ir uzņēmuma darbībā likumiski iesaistītie personāži (piem. “Rīgas satiksme” pagaidu valdes priekšsēdētājs Anrijs Matīss, “Rīgas satiksme” kapitāla daļu turētājs Nils Ušakovs), turpretim ar uzņēmumu nesaistīto amatpersonu galvenie viedokļu vēstījuma veidotāji ir personāži, kas ar pašvaldības uzņēmuma darbību nav saistīti (piem. Rīgas domes deputāts Vilnis Ķirsis, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija Juris Pūce).

Visā pētītajā laika posmā ziņu portālā Delfi publikāciju skaits ievērojami saruka pēc korupcijas skandāla sākuma decembrī un atkal būtiski pieauga martā. (sk. 9.1. attēlu)

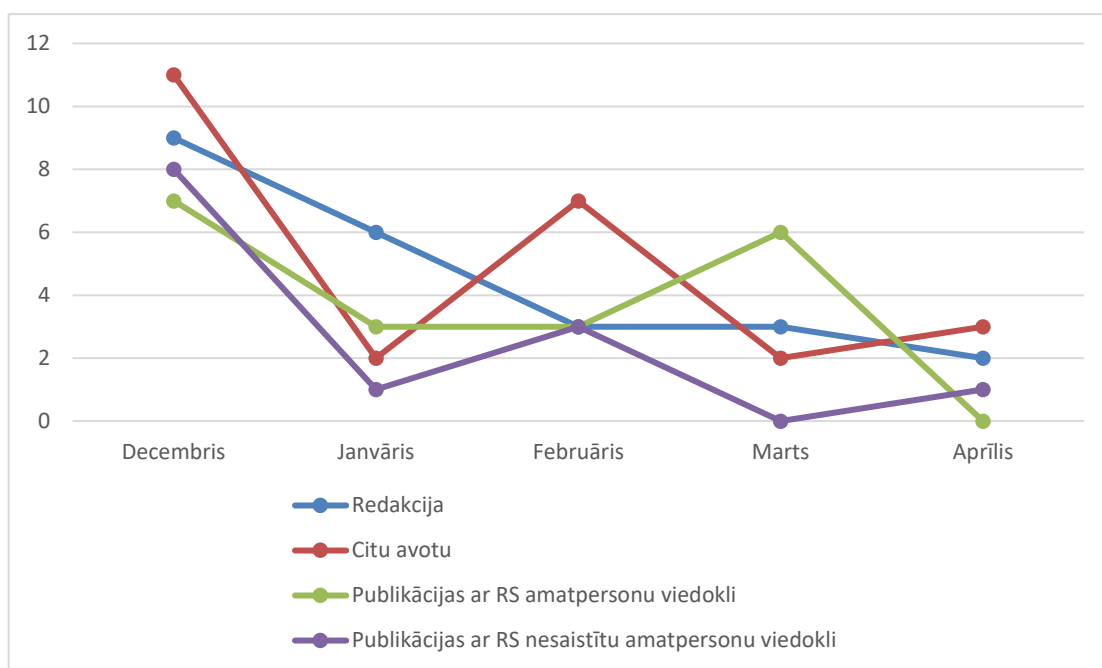

9.1. attēls – Delfi publikāciju un viedokļu intensitāte visā laika posmā

Kā norādīts grafikā, visvairāk publikāciju ziņu portālā Delfi bija decembra mēnesī tieši pēc korupcijas skandāla sākuma ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja veiktajām kratīšanām “Rīgas satiksmes” telpās, kā arī pirmajiem apcietinājumiem. Šajā laika posmā līdzīgi dominē gan pašas redakcijas, gan citu avotu veidotās publikācijas. Tas iespējams skaidrojams ar notikumu straujo attīstību un iesaistīto nevēlēšanos komentēt notikumus “uz karstām pēdām”. Iespaidīgu kritumu pēc decembra redakcijas plaši dokumentētajām aktivitātēm portāla publikāciju skaits piedzīvoja janvārī, kad varas iestādes joprojām nesteidzās ar jaunas informācijas publiskošanu par notikušo mēnesi iepriekš. Krasi samazinājās visu publikāciju kopskaits. Pēcāk, februārī, novērojams neliels redakcijas publikāciju mazinājums, toties citu avotu veidotā satura skaita pieaugums, kas skaidrojams ar notikumu attīstību korupcijas lietā – tiesa lēma par labu vairāku sākotnēji apcietināto (Bemhena, Teterovska un Volkenšteina) atbrīvošanai pret drošības līdzekli. Arī viedokļu iekļāvums publikācijās piedzīvo kāpumu. Turpretim, marta mēnesī novērojams kopējais publikāciju skaita pieaugums, sasniedzot identiskus decembra rādītājus to kopskaitā. Vairāk kā korupcijas lietas sākumā, pērnā gada beigās, martā publicēti arī “Rīgas satiksmes” amatpersonu, kā arī ar uzņēmumu nesaistīto amatpersonu vēstījumi (18 reizes). Publikāciju skaita pieaugums skaidrojams ar lietas notikumu attīstību – no amata atkāpās “Rīgas satiksmes” pagaidu valdes vadītājs A. Matīss, uzņēmuma korupcijas lietā aktīvi iesaistās arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija ministra J. Pūces vadībā; Pēc audita plaši dokumentētas detaļas par uzņēmuma finanšu situāciju; Kā jau redzams grafikā, visslielāko intensitāti visā laika posmā piedzīvoja Delfi redakcijas veidotās publikācijas, pēc kā var

secināt, ka portāls korupcijas lietas notikumu attīstības dokumentēšanu vairāk uztic savai redakcijai.

Visā pētītajā laika posmā sabiedrisko mediju ziņu portāla LSM publikāciju skaits ievērojami saruka janvārī un ar laiku samazinājās vēl vairāk. (sk. 9.2. attēlu)

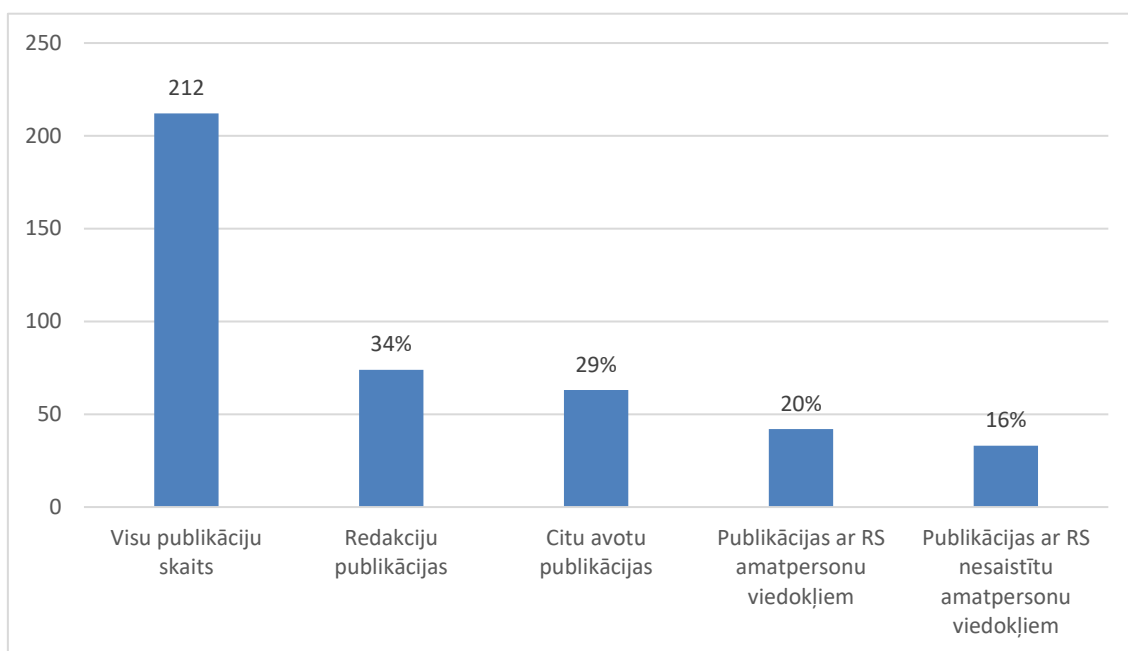

9.2. attēls – LSM publikāciju un viedokļu intensitāte visā laika posmā

Korupcijas skandāla sākumā lielāko daļu portāla satura sastādīja citu avotu veidotās publikācijas, tām sekoja redakcijas un ar “Rīgas satiksmi” nesaistīto amatpersonu un pēc tam ar pašvaldības uzņēmumu tieši saistīto amatpersonu viedokļi. Janvārī piedzīvots iespaidīgs ar korupcijas lietu saistīto publikāciju skaita samazinājums. Pašvaldības uzņēmuma amatpersonu viedokļu iekļāvums arī krītas, taču tikai pakāpeniski. Februārī pārliecinoši vairāk publicētas citu avotu sastādītās publikācijas (septiņas reizes) – vairums atsauces uz Latvijas televīzijas sižetiem. Nedaudz vairāk kā janvārī arī publikācijas ar pašvaldības uzņēmumu nesaistītu amatpersonu vēstījumiem – ministri iesaistās Rīgas domes darbības uzraudzībā. Martā novērojams gandrīz visu publikāciju intensitātes mazinājums, izņemot rakstus ar “Rīgas satiksme” amatpersonu vēstījumiem, kas piedzīvoja kāpumu. Aprīļa sākumā skaitā pieaug citu avotu un ar “Rīgas satiksmi” nesaistītu amatpersonu vēstījumu publikācijas.

Pēc korupcijas lietas nonāksanas atklātībā, kā arī tiesas veiktajiem apcietinājumiem un kratīšanas procesiem decembrī, nākamajos mēnešos tik “skaļu” notikumu lietā nebija, līdz ar to redakcijas un citu avotu saturs kvantitātes ziņā saruka. Amatpersonu vēstījumu daudzums gan pakāpeniski auga, lielā mērā pateicoties tam, ka mediji pieprasīja skaidrot situāciju abām iesaistītajām pusēm, kā arī viedokli par notiekošo izteica politiķi.

Kopumā tika apstrādāta informācija no 212 mediju publikācijām par “Rīgas satiksmes” korupcijas lietu. (sk. 9.3. attēlu)

9.3. attēls – Visu atlasīto publikāciju kopējais skaits

Kā redzams tabulā, visvairāk publikāciju sastādīja pašu mediju redakcijas. Pēcāk publikāciju vēstījumu autori bijuši ziņu aģentūras un televīzijas, radio raidījumi, kas atspoguļoja un pētīja “Rīgas satiksmes” korupcijas skandālu. Taču savstarpēji līdzīgu daudzumu publikāciju vēstījumu veidojuši gan pašvaldības uzņēmuma “Rīgas satiksme” amatpersonas, gan ar to nesaistītas amatpersonas.

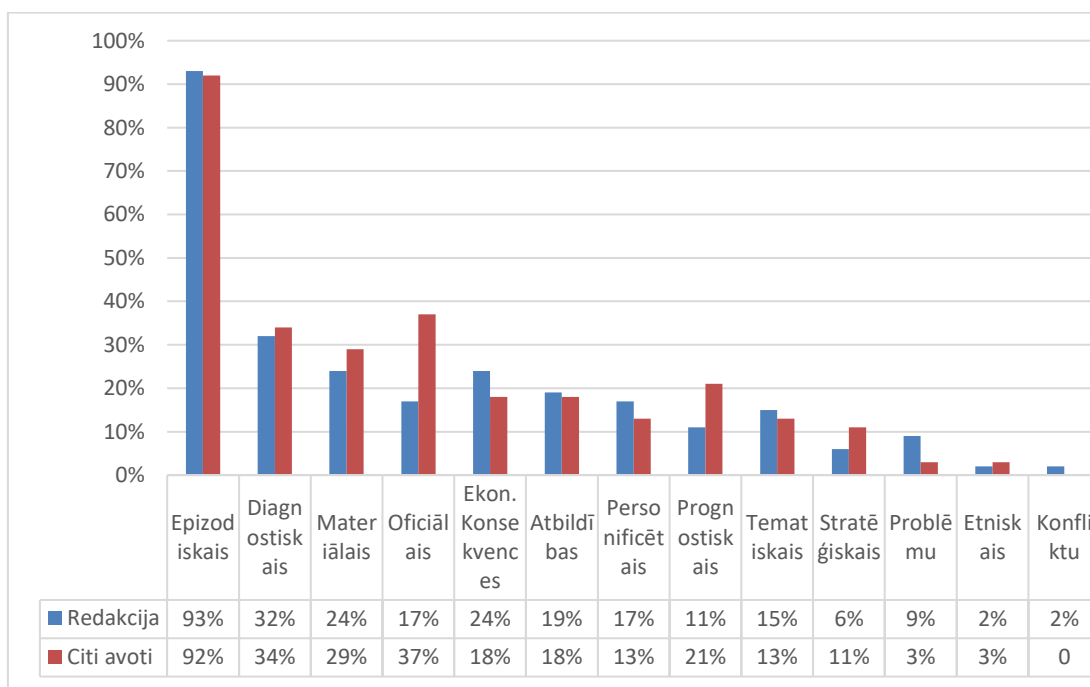
10. RĀMĒJUMU ANALĪZE

10.1. Delfi redakcijas un citu avotu veidoto publikāciju rāmējumi

Rāmējumu analīze veikta, izmantojot Vācijas komunikācijas institūta studentes Katjas Šveras un docenta Wolfganga Šveigera izstrādāto rāmējumu tipoloģijas apkopojumu, kurā ietilpst 17 rāmējumi.

Lai pēc iespējas sekmīgāk tiktu sasniegts pētnieciskā darba mērķis, gan Delfi, gan LSM ziņu portālu publikācijas jānodala divu pakāpju rāmējumos. Vispirms jānosaka kādos rāmējumos tiek ievietotas mediju publikācijas vispārīgi – medija rāmējumi. Otrkārt, jāanalizē un jānoskaidro amatpersonu viedokļu (citātu) rāmējumi – ārpusmedija rāmējumi. Uzreiz jāpiebilst, ka analīzē izmantot var tikai žurnālistu nepārfrāzētus amatpersonu citātus, jo var gadīties, ka ziņu portāla darbinieks veido amatpersonas viedokļa rāmējumu.

Pētnieciskā darba sākumā noteiktajā atlases laika periodā no 11. decembra līdz 5. aprīlim darba autors portāla Delfi redakcijas un citu avotu veidotajās publikācijās kopumā identificēja 13 dažādus rāmējumus. Tātad nav identificēts motivējošais rāmējums, ko raksturo aicinājums piedalīties un aktīvi piesaistīt recipientus; protesta rāmējums, kur vēstījumi par sociālo kustību procesiem vērsti uz konkrētiem protestiem, nepieminot darbību rašanās ieganstus un galveno ideju; personiskās konsekvences rāmējums, kas priekšplānā izvirza sekas uz pašiem indivīdiem; *politikas kā spēles* rāmējums, kas politiskās darbības attēlo no uzvarētāja un zaudētāja perspektīvas. (sk. 10.1.1. attēlu)

10.1.1. attēls – portāla Delfi redakcijas un citu avotu veidoto vēstījumu rāmējumi

Pēc rāmējuma analīzes tika secināts, ka pārlicinoši visbiežāk redakciju un citu avotu sastādītos publikāciju vēstījumos par korupcijas skandālu identificējams epizodiskais rāmējums, kas paredz, ka sabiedrību interesējošas tēmas tiek ierāmētas ar konkrētiem piemēriem un rezultātiem. Biežāk (50 reizes) tas lietots redakcijas publikācijās, taču relatīvi daudz tas izmantots arī citu avotu veidotajās publikācijās (35 reizes). Balstoties uz pētnieka Š.Aiengāra epizodiskā rāmējuma raksturojuma, var secināt, ka to biežums skaidrojams ar to, ka medijs vairāk atspoguļo konkrētus notikumus, bez padziļināta atainojuma, kas palīdzētu tos ievietot plašākā kontekstā.

Pēcāk bieži identificēts diagnostiskais rāmējums, kam raksturīgs uzsvars uz konkrēto situāciju un tās izteiktajām sekām un cēloņu meklēšana, kā arī iespējamo vaininieku identificēšana. Tas skaidrojams ar to, ka “Rīgas satiksmes” korupcijas skandāla notikumi attīstās ilgākā laika periodā un izmeklēšanas detaļas bieži vien netiek izpaustas medijiem, kā arī žurnālisti dažādos iesaistīto pušu paziņojumus cenšas ievietot lielākā kontekstā, skaidrojot, pamatojot tos ar faktiem. Piemēram, ziņu aģentūras LETA sagatavotajā rakstā ““Gods kalpot Rīgai” nekomentē partijas biedra Krjačeka aizturēšanu” mediji politiskās partijas atturēšanos komentēt situāciju pamato ar to, ka A. Krjačeks kopš 2012. gada politiskā spēka kasē veicis ļoti dāsnus ziedojumus vairāku desmitu tūkstošu apmērā.¹¹⁶ Vairumā gadījumu (17 reizes) gan diagnostiskais rāmējums identificēts portāla redakcijas veidotajās publikācijās. Redakcijas veidotajā publikācijā ““Rīgas satiksmes” pagaidu valde pārskatīs Skanstes tramvaju iepirkumu” pēc pašvaldības paziņojuma par Skanstes tramvaju iepirkuma pārskatīšanu no vairākiem aspektiem tiek aplūkots Skanstes tramvaju iepirkums un ar to saistītās ziņas, skaidrojot lasītājam, kādēļ šāda darbība iespējams ir tikai racionāla.¹¹⁷

Relatīvi daudz publikāciju vēstījumos (24 reizes) pētītajā laika periodā identificēti arī materiālie rāmējumi, kuros ietilpst priekšplānā izvirzīti ekonomiskie un materiālie aspekti. “Rīgas satiksmes” korupcijas skandāls balstās uz korupcijas aizdomām, līdz ar to ir tikai likumsakarīgi, ka gan redakcijas, gan citu avotu publikācijās ir izplatīts tieši šis rāmējums. Par uzskatāmiem materiālā rāmējuma piemēriem jāuzskata arī publikācijas, kas satur tiesas paziņojumu par aizdomās turēto personu drošības līdzekļa noteikšanu. Redakcijas veidotajā rakstā “Par Teterovski iemaksāta 70 000 eiro drošības nauda” tiek izrādīta interese par iemaksātās naudas legalitāti: “Uz jautājumu par naudas izcelsmi, Teterovska advokāts Viesturs Ločmelis norādīja, ka tā ir legāla. Nepieciešamo naudas summu savākusi Teterovska

---

¹¹⁶ Delfi. (2018). “Gods kalpot Rīgai” nekomentē partijas biedra Krjačeka aizturēšanu. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/gods-kalpot-rigai-nekomente-partijas-biedra-krjaceka-aizturesanu.d?id=50665303>

¹¹⁷ Delfi. (2018). “Rīgas satiksmes” pagaidu valde pārskatīs Skanstes tramvaju iepirkumu. Izgūts no https://www.delfi.lv/business/biznesa_vidē/rigas-satiksmes-pagaidu-valde-parskatis-skanstes-tramvaju-ieverkumu.d?id=50667907

ģimene.”¹¹⁸ Kā arī daudzās publikācijās tiek iekļauts atgādinājums par korupcijas lietas apmēru un kontekstu, pieminot figurējošās naudas summas: “Kā ziņots, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) ir sācis kriminālprocesu saistībā ar trim “Rīgas satiksmes” veiktajiem iepirkumiem – par 2016. gada zemās grīdas tramvaju iepirkumu, kura kopējā summa bija 62 597 477 eiro, 2013. gada iepirkumu par trolejbusu piegādi, kura kopējā summa bija 131 646 135 eiro, kā arī 2013. gadā veikto iepirkumu par autobusu piegādi, kura kopējā summa bija 75 808 297 eiro.”¹¹⁹ Tādā veidā uzsvars tiek likts uz skandāla ekonomisko aspektu.

Oficiālais rāmējums identificēts 23 reizes, kas paredz, ka notikumi tiek apskatīti no oficiālas perspektīvas un raksturojams kā neitrāls – piemērots argumentācijas līnijām un katra veida opozīcijas skatupunktam. Pēc rakstu analīzes biežāk (14 reizes) tas atrasts citu avotu publikāciju vēstījumos un parasti identificējums konkrētos ziņu materiālu situācijas atstāstījumos, bez iesaistīto komentāriem. Jāpeibilst arī, ka šis ir viens no retajiem rāmējumiem, kas vairāk dominē citu avotu vēstījumos. Ziņu aģentūras LETA publikācijā “KNAB lūdz apcietināt aizturēto uzņēmēju Martinsonu” kodolīgi un tieši aprakstīta notikuma gaita: “Aizturētais Martinsons trešdien tika konvojēts uz tiesu. Brīdī, kad viņu ieveda tiesas sēžu zālē, uzņēmējs atteicās sniegt jebkādas komentārus par viņa aizturēšanas iemesliem.”¹²⁰ Darba autors uzskata, ka citētā publikācija precīzi atbilst oficiālā rāmējuma definīcijai, jo tas nav interpretējams pozitīvi vai negatīvi.

Ņemot vērā, ka “Rīgas satiksmes” korupcijas skandāls balstīts uz koruptīviem apstākļiem un pašvaldības uzņēmuma līdzekļu ļaunprātīgu izsaimniekošanu ir tikai loģiski, ka salīdzinoši bieži publikācijās (20) ir lietots tieši ekonomisko konsekvencu rāmējums. Šī rāmējuma vēstījumi tiek atspoguļoti pēc to saimnieciskajām konsekvencēm uz indivīdiem, grupām vai organizācijām. Attīstoties korupcijas lietai, daudzu pašvaldības uzņēmuma plānoto projektu izstrāde tika atlikta vai vispār atcelta finansiālo līdzekļu un ietekmīgāku institūciju atbalsta trūkuma dēļ. Teicams piemērs ir Eiropas Savienības fondu līdzfinansējuma “Rīgas satiksmei” pārtraukšana, kas veikta, lai mazinātu fondu riskus, kas rezultējās Skanstes tramvaja līnijas projekta apturēšanā 18. janvārī. Pagaidu valdes priekšsēdētājs A.

---

¹¹⁸ Delfi. (2019). “Rīgas satiksmes” korupcijas skandāls: Par Teterovski iemaksāta 70 000 eiro drošības nauda. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/criminal/rigas-satiksmes-korupcijas-skandals-par-teterovski-iemaksata-70-000-eiro-drosibas-nauda.d?id=50830283>

¹¹⁹ Delfi. (2019). LTV: “Rīgas satiksmes” lietā apcietināto Volkinšteinu atbrīvo pret 100 000 eiro drošības naudu. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/criminal/ltv-rigas-satiksmes-lieta-apcietinato-volkinsteinu-atbrivo-pret-100-000-eiro-drosibas-naudu.d?id=50816831>

¹²⁰ Delfi. (2018). KNAB lūdz apcietināt aizturēto uzņēmēju Martinsonu. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/criminal/knab-ludz-apcietinat-aiztureto-uznemeju-martinsonu.d?id=50662211>

Matīss pēcāk teicis, ka bez Eiropas Savienības naudas projektu neīstenos.¹²¹ Ekonomisko konsekvencu rāmējumam atbilst arī publikācijas, kas vēsta par “Rīgas satiksmes” finansiālo stāvokli, tā izmaiņām – apspriestas aktuālas finanšu detaļas un no tām izrietošas sekas. Publikācijā “‘Rīgas satiksmei’ tiks piešķirta 130 miljoni eiro dotācija; turpinās optimizēt uzņēmuma izdevumus” tiek pamatota dotācijas nepieciešamība, pieminot, ka pašvaldības uzņēmums 2018. gadā strādājis ar zaudējumiem pārāk mazas iepriekšējās dotācijas dēļ un norādīts, ka brauciena maksa netiks paaugstināta.¹²² Publikācijā apspriestie finanšu aspekti un skaidrojums, ka iedzīvotājus, kas pārvietojas sabiedriskajā transportā, uzņēmuma izdevumu politika neietekmēs, nodrošina vēstījuma atbilstību ekonomisko konsekvencu rāmējumam.

Teju tikpat bieži identificēts arī atbildības rāmējums, kas paredz, ka vēstījumi tiek attēloti tā, ka atbildība par nacionālu likstu cēloņiem un risinājumiem attiecināta uz konkrētiem indivīdiem, grupām vai institūcijām. Rāmējums parādījies 10 redakcijas un septiņos citu avotu vēstījumos. Daudzās instancēs atbildības rāmējums identificēts publikācijās, kur runāts par Rīgas domes darba izvērtējumu un N. Ušakova atbilstību amatam. Piemēram, redakcijas publikācijā “Rīgas domes opozīcija mēģinās atlaist Ušakovu” stāstīts par domes opozīcijas priekšlikumu atlaist mēru, uzņemoties atbildību par saistībām ar “Rīgas satiksmes” korupcijas lietu.¹²³

Vienāds skaits publikāciju vēstījumu (14) ierāmēti divos rāmējumos. Proti, personificētajā, kas paredz, ka notikumi un darbības tiek personalizētas, vēstījumi tiek atspoguļoti vairāk personīgā uzsvarā, un prognostiskajā, kur savukārt tiek likts uzsvars uz vajadzīgām, problēmas veidotām nākotnes darbībām. Publikācijā “Opozīcijai neizdodas atlaist Ušakovu” apkopoti un transformēti vairāku domes deputātu sēdē izteiktie viedokļi.¹²⁴ Toties prognostiskie rāmējumi identificēti publikācijās, kur runāts par korupcijas lietu un tālāko rīcību, saistībā ar to. Piemēram: “Lai gan sākotnēji uzņēmuma jaunā vadība plānoja, ka šī gada dotācija nepārsniegs pērn piešķirtos 122 miljonus eiro, tagad secināts, ka, lai nodrošinātu uzņēmuma darbu, šogad no domes būtu nepieciešami aptuveni 134 miljoni.”¹²⁵. Kā arī tas uzskatāmi lietots publikācijā “Aizdevēji “Rīgas satiksmē” interesējušies par

---

¹²¹ Delfi. 'Rīgas satiksme' pārtrauc Skanstes tramvaja projekta iepirkumus. Izgūts no https://www.delfi.lv/business/biznesa_vidē/rigas-satiksmē-partrauc-skanstes-tramvaja-projekta-iepirkumus.d?id=50752219

¹²² Delfi. 'Rīgas satiksmei' tiks piešķirta 130 miljoni eiro dotācija; turpinās optimizēt uzņēmuma izdevumus. Izgūts no https://www.delfi.lv/business/biznesa_vidē/rigas-satiksmē-tiks-pieskirta-130-miljoni-eiro-dotacija-turpinas-optimizet-uznemuma-izdevumus.d?id=50873897

¹²³ Delfi. Rīgas domes opozīcija mēģinās atlaist Ušakovu. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/rigas-domes-opozicija-meginas-atlaist-usakovu.d?id=50675595>

¹²⁴ Delfi. Opozīcijai neizdodas atlaist Ušakovu. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/opozicijai-neizdodas-atlaist-usakovu.d?id=50679655>

¹²⁵ Delfi. 'Rīgas satiksmei' nepieciešamā dotācija varētu pieaugt līdz 134 miljoniem. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/rigas-satiksmē-nepieciešama-dotacija-varētu-pieaugt-līdz-134-miljoniem.d?id=50845137>

situāciju ar korupcijas skandālu”, kur ziņu aģentūra LETA apkopojusi A. Matīsa skaidrojumu par tālākām darbībām: “Matīss atzina, ka ir saņemta vēstule no Ziemeļu Investīciju bankas un ne tikai. No viņa teiktā var secināt, ka līdzīgi kā tas ir līdzīgos gadījumos vēstulēs izteiktas bažas par situāciju un lūgts skaidrot, kādas būs preventīvas rīcības un “kas vispār tagad notiek”. “Galvenais uzdevums šajā situācijā ir pārliecināt, ka šie korupcijas riski tiek “menedžēti”, ka šie līgumi tiek pārvērtēti,” sacīja Matīss (..) Tāpat Matīss atzina, ka lielākais risks ir, ka aizdevēji visu aizdoto naudu uzreiz prasīs atdot. Viņš arī norādīja, ka šīs nedēļas laikā pagaidu valdei kapitāldaļu turētājam ir jāsaņem ziņojums par situāciju. Tas arī tikšot izdarīts.” Atšķirībā no personificētā, prognostiskais rāmējums biežāk lietots citu avotu veidoto publikāciju vēstījumos (astoņas reizes).

Toties tematiskais rāmējums, kas paredz, ka sabiedrības ieinteresētās tēmas tiek izskaidrotas lielākā kontekstā, identificēts septiņos vēstījumos. Šajā gadījumā rāmējums izpaužas kontekstuālās, izvērstākās bet ar korupcijas lietu joprojām saistītās aktualitātēs. Piemēram, tematiskais rāmējums lietots Delfi publikācijā ““Rīgas satiksmes” korupcijas skandāls: apcietināti pieci no sešiem KNAB aizturētajiem”, kur plašāk aprakstīti līdz brīdim norisinājušies skandāla notikumi, kā arī ar dažādu detaļu palīdzību mēģināts veidot kādu likumsakarīgu skaidrojumu tiem.¹²⁶

Nedaudz retāk identificēts stratēģiskais rāmējums, kur vēstījuma uzsvars likts uz portretēšanas stratēģijām. “Rīgas mērs Nils Ušakovs piekdien pulksten 19 sasaucis domes ārkārtas sēdi, lai pārliecinātos, vai viņam joprojām ir domes deputātu vairākuma atbalsts, skaidroja dome. Šādu lēmumu viņš pieņēmis, balstoties uz pēdējo dienu notikumiem SIA “Rīgas satiksme”. Ar šādu lēmumu viņš “aprauj” opozīcijas deputātu centienus savākt parakstus, lai rosinātu sasaukt sēdi par neuzticības izteikšanu Ušakovam.”¹²⁷ Pētnieciskā darba autors uzskata šo citātu par uzskatāmu stratēģiskā rāmējuma paraugu, jo acīmredzami vēstījums ierāmēts kā vairāk taktisks solis.

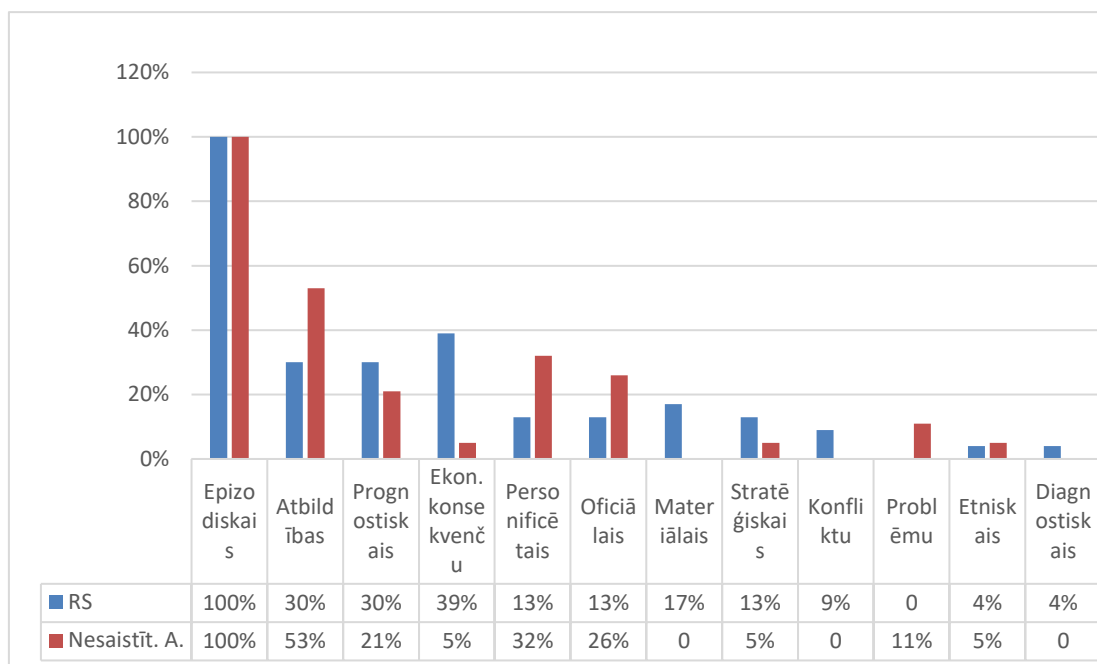
Vēl reizi retāk noteikts problēmu rāmējums (sešas reizes), kam raksturīgs vēstījuma uzsvars uz kopējo ainu un notikumu salīdzināšanu, sekas tiek tematizētas lielākā politiskā, sociālā kontekstā.

Pēcāk lietots etniskais rāmējums (divas reizes), kas paredz vēstījumu attēlošanu no morāļu aspekta, un konflikta rāmējums (vienu reizi), kur centrālais notikums ir konflikts starp indivīdiem, grupām vai institūcijām.

¹²⁶ Delfi. (2018). “Rīgas satiksmes” korupcijas skandāls: apcietināti pieci no sešiem KNAB aizturētajiem Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/criminal/rigas-satiksmes-korupcijas-skandals-apcietinati-pieci-no-sesiem-knab-aizturetajiem.d?id=50666277>

¹²⁷ Delfi. (2018). “Rīgas satiksmes” korupcijas skandāls: Ušakovs rosina sev uzticības balsojumu Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/rigas-satiksmes-korupcijas-skandals-usakovs-rosina-sev-uzticibas-balsojumu.d?id=50670185>

Ārpusmediju rāmējumu noteikšanas analīzē portāla Delfi publikācijās tika apskatītas publikācijas, kurās tieši citētas amatpersonas. Šīs analīzes mērķis ir noskaidrot ārpusmedija lietotos rāmējumus, kā arī to, kā atšķiras amatpersonu vēstījumu rāmējumi abos ziņu portālos. Kopā amatpersonu vēstījumos tika identificēti 12 rāmējumi. (skatīt attēlu 10.1.2.)

10.1.2. attēls – Ārpusmedija rāmējumi portālā Delfi

Tāpat kā Delfi redakcijas un citu avotu arī portāla ārpusmedija vēstījumos visbiežāk lietots epizodiskais rāmējums, kas paredz lielāku konkrētību notikumu atspoguļojumā. Kopumā tas lietots visos ārpusmedija vēstījumos, bet precīzāk: “Rīgas satiksmes” amatpersonu vēstījumos tas lietots 23 reizes, toties ar uzņēmumu nesaistītu amatpersonu vēstījumos nedaudz retāk – 19 reizes.

Atšķirībā no redakcijas un citu avotu vēstījumiem, Delfi ārpusmedija vēstījumos daudz biežāk identificēts atbildības rāmējums (17 reizes). Piemēram, publikācijā “Jakrins par notikušo “Rīgas satiksmē” atbildību neuzņemas” minēts Emīla Jakrina skaidrojums par to, kā pieņemts lēmums iesniegt atlūgumu no amata: “solidāri kopā ar visiem valdes locekļiem, vienlaikus arī izprotot radušās situācijas nopietnību un sabiedrībā valdošo noskaņojumu,” kurš ierāmēts atbildības rāmējumā.¹²⁸ Uzskatāms piemērs arī portāla publikācijā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra J. Pūces citējumu: “Es tiešām aicinātu

¹²⁸ Delfi. (2018). Ušakovam būtu jāatkāpjas no amata, uzskata Ministru prezidents. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/usakovam-butu-jaatkapjas-no-amata-uzskata-ministru-prezidents.d?id=50677685>

pašvaldību ievērot likumu, pretējā gadījumā ministrija vērsīsies attiecīgās tiesībsargājošās iestādēs par amatpersonu bezdarbību.”¹²⁹

Toties skaita ziņā trešais bijis prognostiskais rāmējums, kas kopumā identificēts 11 reizes. Rāmējums biežāk lietots skaidrojumos par uzņēmuma tālākajām darbībām problēmu risināšanā. Piemēram, citēts jaunieceltais “Rīgas satiksme” valdes priekšsēdētājs Ernests Saulītis: “Mūsu uzdevums nav vienkārši kaut ko pētīt. Mūsu uzdevums ir jaunajai valdei sagatavot darba plānu. Priekšā stāv smags darbs ar kreditoriem. Šobrīd mans uzdevums ir 4000 darbiniekiem nodrošināt algas, lai kreditori saņem, kas tiem pienākas, kā arī nodrošināt, ka sabiedriskais transports kursē.”¹³⁰

Ekonomisko konsekvencu rāmējums lietots 10 reizes un visos, izņemot vienu gadījumu, identificēts “Rīgas satiksmes” amatpersonu vēstījumos. Tas gan varētu būt tāpēc, ka pašvaldības uzņēmuma amatpersonas bija spiestas, gan no mediju, gan sabiedrības puses, izteikties, informēt par finanšu situāciju un tās sekām. Publikācijā “Jau martā ‘Rīgas Satiksmei’ draud maksātnespēja, brīdina Matīss” pagaidu valdes priekšsēdētājs atklāj vairākus līdzekļu izšķērdēšanas piemērus, kuri nodarījuši ievērojamu kaitējumu uzņēmuma ekonomiskajai stabilitātei: “Vislielākais RS naudas izsūcējs ir uzņēmums ‘Rīgas Karte’. Tas uztur transporta e-talonu sistēmu, autostāvvietu aparātus un termināļus skolu ēdnīcās, kuros bērni pīkstina savas Rīdzinieku kartes, lai saņemtu bezmaksas pusdienas. Pērn šim sadarbības partnerim RS maksāja 27,7 miljonus eiro, turklāt katru gadu summa arvien pieaug. Piemēram, par e-talonu sistēmas uzturēšanu sabiedriskajā transportā pērn samaksāti 15 miljoni, lai gan ieņēmumi no biļetēm ir aptuveni 40 miljoni. Tātad gandrīz 40% aiziet sistēmas uzturēšanai, kas turklāt nav mūsdienīga — tā vietā, lai par braucienu tieši norēķinātos ar bezkontakta bankas karti turpat autobusā vai tramvajā, pasažierim biļete iepriekš jāpērk kioskā vai par paaugstinātu maksu pie šofera. Vēl absurdāks piemērs ir termināļi skolu ēdnīcās. Par viena tāda aparāta īri RS maksā Rīgas Kartei 60 eiro mēnesī jeb 720 eiro gadā, lai gan šāda iekārta ir nopērkama par 485 eiro,” tas apliecina, ka lietots tieši ekonomisko konsekvencu rāmējums.¹³¹ Rāmējums novērojams arī publikācijā, kur plaši citēta saruna ar bijušo pašvaldības uzņēmuma valdes locekli E. Jakrinu. Respektīvi, viņš norāda, ka neskatoties uz to, ka galvasilsēta ceļu infrastruktūrā investē 20 miljonus eiro gadā, tas nav

¹²⁹ Delfi. (2019). Pūce: neiesniedzot ministrijai RS audita ziņojumu, Ušakovs pārkāpj likumu. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/puce-neiesniedzot-ministrijai-rs-audita-zinojumu-usakovs-parkapi-likumu.d?id=50882671>

¹³⁰ Delfi. (2019). “Rīgas satiksmei” šobrīd maksātnespēja nedraud, pārliecināts Saulītis. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/rigas-satiksmei-sobrid-maksatnespeja-nedraud-parliecinats-saulitis.d?id=50883631>

¹³¹ Delfi. (2019). Jau martā “Rīgas Satiksmei” draud maksātnespēja, brīdina Matīss. Izgūts no [https://www.delfi.lv/bizness/biznesa vide/jau-marta-rigas-satiksmei-draud-maksatnespeja-bridina-matiss.d?id=50868607](https://www.delfi.lv/bizness/biznesavide/jau-marta-rigas-satiksmei-draud-maksatnespeja-bridina-matiss.d?id=50868607)

pietiekoši, jo seguma kvalitāte pasliktinās katru gadu: “Ņemot vērā mūsdienu tendences un arī normatīvos aktus, šādas ielas vairs netiek taisītas kā agrākajos laikos, kad uzbēra granti un uzklāja asfaltu, bet, ja tiek taisīts, tad tiek taisīts pamatīgi - ar pilnu tehnoloģisko procesu, izveidojot arī lietus kanalizāciju, trotuārus, apgaismojumu. Līdz ar to, vai tā ir iela centrā vai iela nomalē, izmaksas ir gandrīz vienādas.”¹³² Viņš publikācijā arī uzsver to, ka, ja valsts un Rīga nekļūš ievērojami bagātāka, neizbūvēto ielu kopgarums vēl kādu laiku paliks liels, līdz ar to novērojama ekonomisko konsekvencu rāmējuma klātesamība.

Nedaudz retāk personificētais rāmējums lietots kopumā deviņas reizes. Rakstā “Korupcijas skandāls Rīgas domē bijis šoks “Škoda Transportation” un Ušakovam” citēts domes paziņojums pēc abu pušu apspriedes: “Tikšanās dalībnieki tāpat “pauza dziļu satraukumu par to, ka šī problēma var apdraudēt godīgas, profesionālas un abpusēji izdevīgas ilggadējas iepriekšējās sadarbības rezultātus,”” kur uzsvērta amatpersonu personiskā un nedaudz emocionālā iesaiste korupcijas lietā un notikumu attīstībā.¹³³

Oficiālais rāmējums trīsreiz identificēts pašvaldības uzņēmuma amatpersonu vēstījumos un piecas reizes ar to nesaistītu amatpersonu vēstījumos. Oficiāla nostāja pausta aizdomās turētā M. Martinsona advokāta Didža Viljamsona paziņojumā medijiem: “Māris Martinsons pilnībā noraida jebkādas pārkāpumus vai nelikumīgas darbības. Turklāt gandrīz divus mēnešus pēc apcietināšanas tā arī nav skaidrs, kas tieši ir Martinsonam inkriminētais pārkāpums.”¹³⁴ Kā arī kādā publikācijā Aleksandrs Brandavs atsacījies medijiem komentēt situāciju, nosūtot medijiem īsziņu, viņš citēts: “nav komentāru”.¹³⁵

Toties divas reizes vēstījumos par korupcijas lietu identificēts konflikts, problēmu un etniskais rāmējums. Un tikai reizi lietots diagnostiskais rāmējums – publikācijā “‘Rīgas karte’ norobežojas no Brandava aizturēšanas un noliedz kukuļošanu uzņēmumā”, kur, diezgan plaši par uzņēmuma saistībām ar “Rīgas satiksmes” lietā iesaistīto A. Brandavu, citēts “Rīgas kartes” pārstāvis Jānis Basevičs.¹³⁶

---

¹³² Delfi. (2019). Rīgas ielās nepieciešams investēt tuvu miljardam, atklāj Jakrins. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/rigas-ielas-nepieciešams-investet-tuvu-miljardam-atklaj-jakrins.d?id=50685741>

¹³³ Delfi. (2019). Korupcijas skandāls Rīgas domē bijis šoks 'Škoda Transportation' un Ušakovam. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/korupcijas-skandals-rigas-dome-bijis-soks-skoda-transportation-un-usakovam.d?id=50763639>

¹³⁴ Delfi. (2019). Advokāts tiesas lēmumu paturēt apcietinājumā Martinsonu uzskata par nepamatotu. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/criminal/advokats-tiesas-lemumu-paturet-apcietinajuma-martinsonu-uzskata-par-nepamatotu.d?id=50802023>

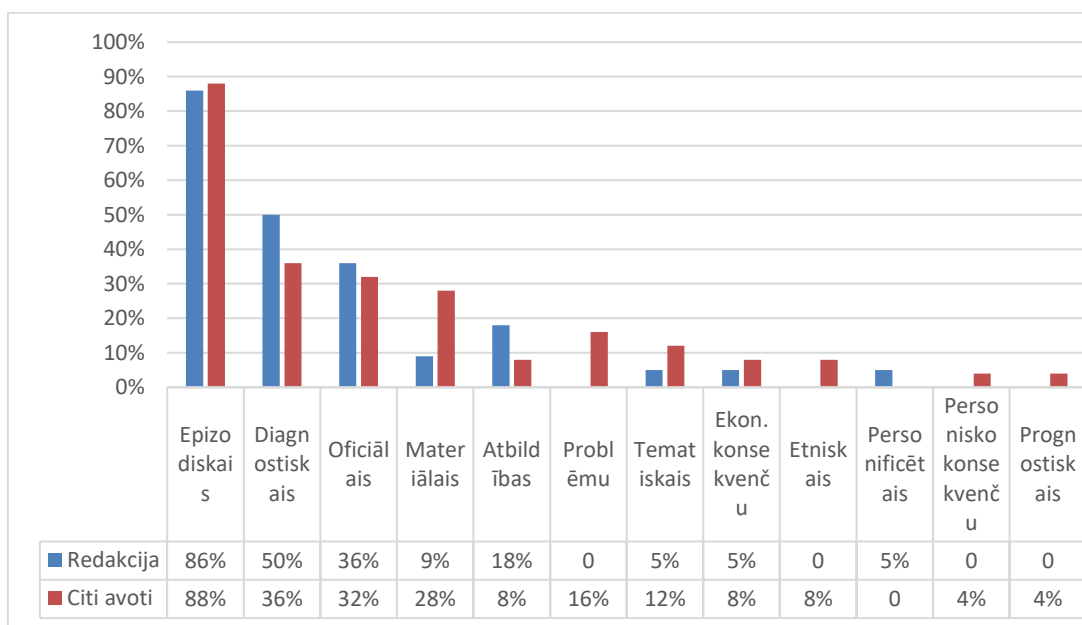
¹³⁵ Delfi. (2019). Brandavs atsakās komentēt savu aizturēšanu. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/brandavs-atsakas-komentet-savu-aizturesanu.d?id=50891485>

¹³⁶ Delfi. (2019). 'Rīgas karte' norobežojas no Brandava aizturēšanas un noliedz kukuļošanu uzņēmumā. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/rigas-karte-norobezojas-no-brandava-aizturesanas-un-noliedz-kukulosanu-uznemuma.d?id=50888241>

10.2. LSM redakcijas un citu avotu veidoto publikāciju rāmējumi

Veicot sabiedrisko mediju ziņu portāla “LSM” publicēto materiālu analīzi, saistībā ar “Rīgas satiksmes” korupcijas skandālu, tiks panākti vizuāli uzskatāmi rezultāti, kas dos iespēju veikt tālāku iegūto kopējo datu salīdzinājumu.

Kopumā tika identificēti 12 dažādi rāmējumi no K. Šveras un Dr. V. Švaigera izstrādāto rāmējumu tipoloģijas apkopojuma. Konstatēts, ka nav tikuši lietoti tādi rāmējumi kā motivācijas, konfliktu, *politikas kā spēles*, protesta un stratēģiskais. (skatīt attēlu 10.2.1)

10.2.1. attēls - Portāla LSM redakcijas un citu avotu publikāciju rāmējumi

Neskatoties uz to, ka arī sabiedrisko mediju ziņu portāla LSM redakcijas un citu avotu vēstījumos visbiežāk lietots epizodiskais rāmējums, kurš atspoguļo notikumus ar uz tiem vērstu konkrētību, atšķirībā no portāla “Delfi”, tie vairāk identificēti citu avotu veidotos vēstījumos 88% gadījumu jeb 22 reizes.

Pēcāk portāla LSM redakcijas un citu avotu vēstījumos par korupcijas skandālu identificēti diagnostiskie rāmējumi (20 reizes). Tas skaidrojams ar to, ka lielu daļu citu avotu veidoto publikāciju sastāvā, ir dažādi analītiski un pētnieciski Latvijas televīzijas informatīvo raidījumu (“De facto” un “Panorāma”) sižeti, kur padziļināti skatīti un atklāti dažādi pašvaldības uzņēmuma korupcijas skandāla aspekti. Redakcijas veidotajā publikācijā ““Rīgas satiksme” pārtraukusi sāktos iepirkumus Skanstes tramvaja projektā” paskaidroti raksta virsrakstā minētā notikuma iemesli: “Pašvaldības uzņēmumā informēja, ka pirms iepirkumu izsludināšanas visai iepirkumu dokumentācijai tiek veikta likumdošanā noteiktā pirmspārbaude Iepirkumu uzraudzības birojā. Tāpat, ņemot vērā noslēgto līgumu par projekta īstenošanas uzraudzību, “Rīgas satiksmes” iepirkumu komisija aktīvi sadarbojas ar biedrību

“Sabiedrība par atklātību – Delna”.¹³⁷ Turpretim, raidījuma “De facto” sižetā par A. Krjačeka atbrīvošanu no apcietinājuma skaidrota uzņēmēja iepriekšējā saistībā gan ar “Rīgas satiksmi”, gan Rīgas domi: “Krjačeka vadītais “Alkom-Serviss” kopā ar Čehijas “Škoda Transportation” pirms diviem gadiem uzvarēja “Rīgas satiksmes” konkursā par zemās grīdas tramvaju piegādi. Krjačeks ir Rīgas domē valdošās partijas “Gods kalpot Rīgai” biedrs, taču šonedēļ partijas valde lēma uz izmeklēšanas laiku viņa darbību partijā apturēt.”¹³⁸ Abos vēstījumos atrodama situācijas diagnostika, kas skaidro tās veidošanās iemeslu un arī raksturo turpmākās sekas.

Redakcijas un citu avotu veidoto publikāciju vēstījumos 16 reizes identificēti oficiālie rāmējumi. Vēstījuma biežais pielietojums skaidrojams ar to, ka vairākās instancēs portālā tikusi publicēta blakus viedokļu vai komentāru nesaturošs saturs Proti, ziņu materiāli satur tiešu un konkrētu paziņojumu, vēsti par attiecīgo notikumu – skaidru un grūtāk interpretējamu galveno domu. Uzskatāms piemērs identificēts publikācijā “Skatīs Bemhena un vēl divu “Rīgas satiksmes” lietā aizturēto drošības līdzekļu pārsūdzības”, kur tieši un bez zemteksta teikts: “Pirms Ziemassvētkiem Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa apmierināja Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) lūgumu un sešiem (no kopumā septiņiem) lietā aizturētajiem piemēroja bargāko drošības līdzekli - apcietinājumu. Pirms svētkiem no apcietinājuma pēc KNAB lūguma atbrīvots viens no viņiem, uzņēmējs Aleksandrs Krjačeks. Piekdien tiesa skatīs triju personu – “Rīgas satiksmes” infrastruktūras uzturēšanas un attīstības departamenta direktora Igora Volkinšteina, “Škoda Transportation” amatpersonas Vladimira Kozaka un bijušā “Rīgas satiksmes” šefa Leona Bemhena - sūdzības.”¹³⁹

Toties materiālais rāmējums vairāk lietots tieši citu avotu publikāciju vēstījumos (7 reizes). Latvijas televīzijas raidījums “De facto” decembra beigās ziņojis par “Rīgas satiksmes” valdes locekļu saņemtajām prēmijām: “Apcietinātais nu jau bijušais “Rīgas satiksmes” valdes priekšsēdētājs Leons Bemhens šogad saņēmis rekordaugstu prēmiju – 11 500 eiro (..) Citi bijušie valdes locekļi šogad saņēmuši mazliet vairāk par 10 000 eiro.”¹⁴⁰ Kā

---

¹³⁷ LSM. (2019). “Rīgas satiksme” pārtraukusi sāktos iepirkumus Skanstes tramvaja projektā. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/rigas-satiksmes-partraukusi-saktos-iepirkumus-skanstes-tramvaja-projekta.a306486/>

¹³⁸ LSM. (2018). “Rīgas satiksmes” kukuļošanas lietā aizturēto Krjačeku izlaiž no apcietinājuma. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/rigas-satiksmes-kukulosanas-lieta-aiztureto-krjaceku-izlaiž-no-apcietinajuma.a303882/>

¹³⁹ LSM. (2019). Skatīs Bemhena un vēl divu “Rīgas satiksmes” lietā aizturēto drošības līdzekļu pārsūdzības. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/skatis-bemhena-un-vel-divu-rigas-satiksmes-lieta-aiztureto-drosibas-lidzeklu-parsudzibas.a304292/>

¹⁴⁰ LSM. (2018). Bemhenam “Rīgas satiksme” šogad izmaksājusi rekordlielu prēmiju. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/bemhenam-rigas-satiksmes-sogad-izmaksajusi-rekordlielu-premiju.a303198/>

arī, publikācijā ar atsauci uz televīzijas kanālu “TV3”, kur stāstīts par nesen no “Rīgas satiksmes” atlaistajiem Rīgas domes koalīcijas deputātiem, uzsvārs likts tieši uz amatpersonu saņemtajām algām: “Lielāko algu no visiem tā sauktajiem konsultantiem RS pērn saņēma bijušais “Saskaņas” deputāts Nikolajs Zaharovs. Viņš nopelnījis 24 467 eiro, bet biedru naudā partijai atdevis 19 000 eiro. Kādreizējais narkotiku apkarotājs, domnieks Sandris Bergmanis ar RS bija noslēdzis uzņēmuma līgumu par 14 500 eiro, Viktors Paškovs kā konsultants nopelnījis 14 800 eiro, deputāts Igors Kuzmuks saņēma 19 154 eiro.”¹⁴¹

Atšķirībā no iepriekšminētā rāmējuma, atbildības rāmējums vienlīdz bieži atrodams gan redakcijas, gan citu avotu publikāciju vēstījumos, taču kopā tas identificēts sešas reizes. Vairumā gadījumu tas lietots, pieminot lietā iesaistīto amatpersonu sekas pēc tiesiskiem procesiem: “Izmeklētāji arī noteikuši Martinsonam vairākus papildu drošības līdzekļus – aizliegumu tuvoties noteiktām personām, kā arī bez atļaujas izbraukt no valsts.”¹⁴², “Uzņēmuma preses sekretārs Viktors Zaķis apstiprināja – KNAB ir informējis, ka Volkinšteinam piemērots liegums ieņemt amatus “Rīgas satiksmē”.”¹⁴³

Turpretim problēmu rāmējums identificēts kopumā četros vēstījumos no kuriem visi ir citu avotu veidoti. Ziņu aģentūras LETA veidotā publikācijā “Pēdējos gados skaļās lietās iesaistītās personas savulaik partijām ziedojušas 420 000 eiro” vēstīts par pēdējo divu gadu ziedojumiem dažādiem politiskajiem spēkiem, kuru autori iespējams iesaistīti dažādās korupcijas lietās. Rakstā pieminēti dažādi procesi un tajos iesaistītās amatpersonas (t.s. A. Krjačeks, kas saistīts ar “Rīgas satiksmes” korupcijas lietu), kas norāda uz darbību, to seku salīdzināšanu, attiecināšanu uz lielāku kopainu.¹⁴⁴ Tātad tas pilnībā atbilst problēmu rāmējuma raksturojumam.

Citu avotu publikācijās biežāk identificēts arī tematiskais vēstījuma rāmējums (3 reizes). Tematiskais rāmējums identificēts portāla ziņu aprakstos, kur, paturot prātā pašvaldības uzņēmuma korupcijas skandālu, plašākā un vairāk analītiskā stilā analizēti tā aspekti. Latvijas Radio Ziņu dienesta korespondentes Madaras Fridrihsones veidotajā ziņu analizē izsmeļoši aprakstīti pašvaldības uzņēmuma pagātnes aspekti, kas balstīti uz korupciju, velkot paralēles ar pašreizējo skandālu un norādot, ka “šajā uzņēmumā korupcija ir sistēma,

---

¹⁴¹ LSM. (2018). Pārtrauktas darba attiecības ar “Rīgas satiksmi” konsultējamajiem Rīgas domes koalīcijas deputātiem. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/partrauktas-darba-attiecibas-ar-rigas-satiksmi-konsultejusajiem-rigas-domes-koalicijas-deputatiem.a304323/>

¹⁴² LSM. (2019). LTV: KNAB prasījis Martinsonam piemērot miljonu eiro drošības naudu. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/ltv-knab-prasijis-martinsonam-piemerot-miljonu-eiro-drosibas-naudu.a314891/>

¹⁴³ LSM. (2019). KNAB liedz Volkinšteinam ieņemt amatus “Rīgas satiksmē” Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/knab-liedz-volkinsteinam-ienemt-amatus-rigas-satiksmē.a309147/>

¹⁴⁴ LSM. (2018). Pēdējos gados skaļās lietās iesaistītās personas savulaik partijām ziedojušas 420 000 eiro Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/pedejos-gados-skalas-lietas-iesaistitas-personas-savulaik-partijam-ziedojušas-420-000-eiro.a304465/>

nevis nejaušība.”¹⁴⁵ Savukārt redakcijas veidotajā aprakstā “12 skaļākie korupcijas skandāli Ušakova vadītajā Rīgas pašvaldībā” uzskaitīti pēdējās dekādes nozīmīgākie Rīgas domes pārkāpumi, kas saistīti ar koruptīvām rīcībām.¹⁴⁶

Savukārt kopumā tikai trīs vēstījumos identificēti ekonomisko konsekvencu rāmējumi. Redakcijas publikācijā ““Rīgas satiksme” prasa atmaksāt 6,5 miljonus eiro par nepiegādātajiem transportlīdzekļiem” uzskaitīti pašvaldības uzņēmuma secinātie pārkāpumi sabiedriskā transporta iepirkuma piegādēs un par tiem aprēķināts līgumsods: “(..) no pasūtītajiem 20 zemās grīdas tramvajiem Rīgai nav piegādāti 13 zemās grīdas tramvaji, par ko kopējais līgumā paredzētais sods ir aprēķināts 2 183 265 eiro apjomā. No pasūtītajiem 100 trolejbusiem Rīgai nav piegādāti 45 trolejbusi, par ko kopējais līgumā paredzētais sods ir aprēķināts 3 411 706 eiro apjomā. Par 140 autobusu piegādes kavējumiem kopējais līgumā paredzētais sods ir aprēķināts 941 797 eiro apjomā.”¹⁴⁷

Divreiz publikāciju vēstījumos tika lietots personificētais rāmējums. Piemēram, publikācijā par Rīgas domes vicemēru Andri Ameriku teikts: “Otrdienas, 11.decembra, vakars Rīgas vicemēram Amerikam bija emocijām bagāts. Laikā, kad viņš sēdēja ceremonijas “Latvijas lepnums” ierakstā, Amerikam, visticamāk, bija jādomā arī par paralēli notiekošajām KNAB darbībām jaunajā “Rīgas satiksmes” kriminālprocesā.”¹⁴⁸

Toties pavisam reti vēstījumos identificēts etniskais, personisko konsekvencu un prognostiskais rāmējums.

Ziņu portāla LSM ārpusmedija rāmējumu analīzē tika secināts, ka visbiežāk publikāciju vēstījumos, kuru autori bijuši “Rīgas satiksmes” amatpersonas, kā arī ar uzņēmumu nesaistītas amatpersonas, identificēts epizodiskais rāmējums, kam seko atbildības rāmējums, kas paredz, ka vēstījumi tiek atspoguļoti tā, ka atbildība par nacionālu problēmu cēloņiem un risinājumiem tiek attiecināta uz konkrētiem indivīdiem, grupām vai institūcijām. (skatīt 10.2.2. attēlu)

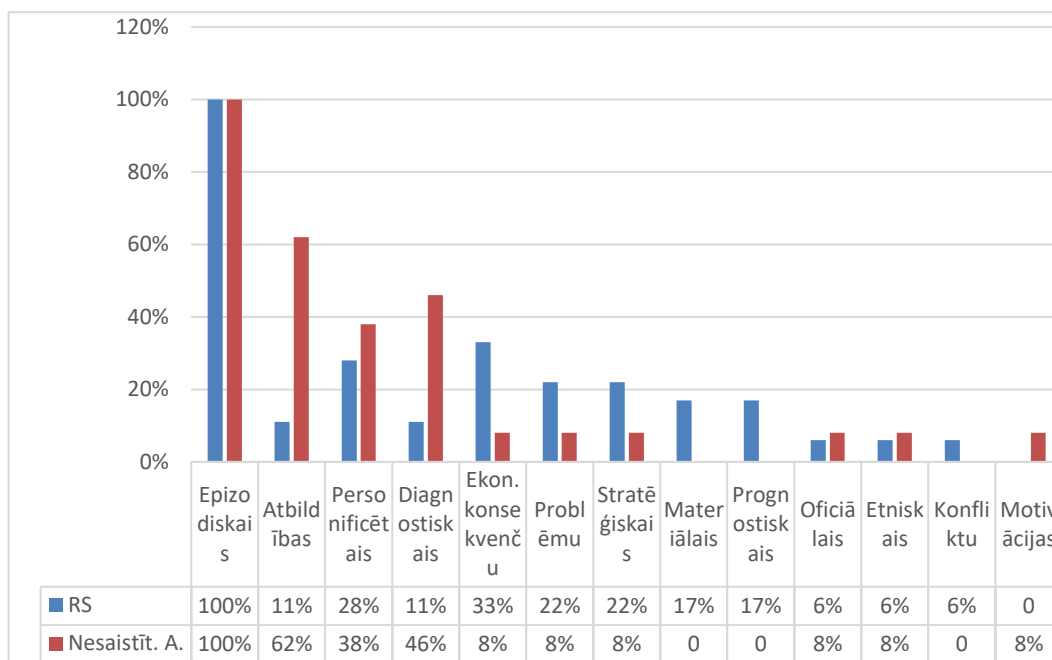
---

¹⁴⁵ LSM. (2018). Aizdomīgi iepirkumi – hroniska kaite kopš “Rīgas satiksmes” pirmsākumiem. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/zinu-analize/aizdomigi-iepirkumi--hroniska-kaite-kops-rigas-satiksmes-pirmsakumiem.a303508/>

¹⁴⁶ LSM. (2018). 12 skaļākie korupcijas skandāli Ušakova vadītajā Rīgas pašvaldībā. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/zinu-analize/12-skalakie-korupcijas-skandali-usakova-vaditaja-rigas-pasvaldiba.a303226/>

¹⁴⁷ LSM. (2019). “Rīgas satiksme” prasa atmaksāt 6,5 miljonus eiro par nepiegādātajiem transportlīdzekļiem. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/rigas-satiksmes-prasa-atmaksat-65-miljonus-eiro-par-nepiegadatajiem-transportlidzekliem.a306735/>

¹⁴⁸ LSM. (2018). Ameriks pinas skaidrojumos par tikšanos ar Martinsonu Minskas restorānā. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/ameriks-pinas-skaidrojums-par-tiksanos-ar-martinsonu-minskas-restorana.a303196/>

10.2.2. attēls - Portāla lsm.lv ārpusmedija rāmējumi

Visvairāk pārstāvētais rāmējums LSM ārpusmedija vēstījumos bija epizodiskais rāmējums, kas “Rīgas satiksmes” amatpersonu vēstījumos uzskaitīts 18 reizes, toties ar uzņēmumu nesaistīti amatpersonu vēstījumos 13 reizes.

Atbildības rāmējums vairāk identificēts publikācijās ar pašvaldības uzņēmumu nesaistītu amatpersonu vēstījumiem (8 reizes). Un visbiežāk lietots gadījumos, kad amatpersonām taujāts par to, kam būtu jāuzņemas atbildība par radušos situāciju. Piemēram, tā brīža vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Kaspars Gerhardas pēc Nacionālās apvienības kongresa lēmuma, rosināt Rīgas domes atlaišanu, jo tā nespēj apkarot korupciju, tiek citēts: “Ja tiks konstatēts prettiesisks normatīvo aktu pārkāpums no pašvaldības puses, es nekavējoties ierosināšu Rīgas domes atlaišanu valdībā. Manuprāt, Rīgas pašvaldībā situācija jau pēdējos gados ir saspīlēta, līdz ar to uzskatu, ka Rīgas domes atlaišana un jaunas vēlēšanas varētu nākt par labu pašvaldībai.”¹⁴⁹ Ministra teiktais norāda uz Rīgas domi kā galveno un ilgstošo vaininieku korupcijas lietā, tāpēc tas pieskaitāms kā atbilstošs pie atbildības rāmējuma raksturojuma. Nepārprotams rāmējuma pielietojuma piemērs arī Rīgas domes opozīcijas deputāta V. Ķirša citātā, kur amatpersona komentē L. Bemhena atstādināšanu no “Rīgas satiksmes” valdes priekšsēdētāja amata un norāda uz atbildības neuzņemšanos: “Bemhens joprojām sēdēs tajā kabinetā, kur sēž, būs klāt pie tiem pašiem darījumiem un

¹⁴⁹ LSM. (2018). Gerhards vērtēs Rīgas domes atbildību “Rīgas satiksmes” lietā un lems par atlaišanu Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/gerhards-vertes-rigas-domes-atbildibu-rigas-satiksmes-lieta-un-lems-par-atlaisanu.a303125/>

pelnīs to pašu algu. Ušakovam bija tiesības viņu atlaist. (..) Tā ir cilvēku maldināšana, ka kaut kas ir noticis, bet īstenībā nekas nav noticis. Lēmumus pieņem valde.”¹⁵⁰

Turpretim vienlīdz bieži, gan pašvaldības uzņēmuma amatpersonu, gan ar to nesaistītu amatpersonu vēstījumos, lietots personificētais rāmējums, respektīvi – piecas reizes katrā. Tāpat personiskāka rakstura vēstījumi portālā bijuši vienādi publicēti no abu pušu pārstāvjiem. Piemēram, N. Ušakovs īsi pēc A. Matīsa atlūguma saņemšanas izteicis savas domas par notikušā iemesliem: “Matīsa kunga lēmums noteikti ir ļoti emocionāls. Nokomentēt un novērtēt šīs emocijas droši vien man būtu grūti.”¹⁵¹ Taču Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu kolēģijas priekšsēdētājs Juris Stukāns intervijā LR raidījumam “Krutpunktā” norādījis, ka viņaprāt “Rīgas satiksmes” lieta varētu izvērsties daudz interesantāka kā krimināllietā par digitālās televīzijas ieviešanu jeb “digitālgeitu”.¹⁵²

Diagnostiskais rāmējums nedaudz biežāk lietots publikācijās bez “Rīgas satiksmes” amatpersonu vēstījumiem (sešas reizes). Toties vēstījumos, kuru autori bijuši ar pašvaldības uzņēmumu saistīti personāži, tas fiksēts kopumā divas reizes. Piemēram, publikācijā ““Rīgas satiksme” vēl lemj, vai pārtraukt KNAB izmeklētos iepirkumus” citēts pagaidu valdes priekšsēdētājs A. Matīss, kurš norāda, ka pašlaik norisinās aizdomīgo iepirkuma līgumu izvērtēšana.¹⁵³

Pārlicinoši biežāk (sešas reizes) ekonomisko konsekvencu rāmējums ārpusmedija publikācijās lietots vēstījumos, kā autori bijuši “Rīgas satiksmes” amatpersonas, kas norāda uz to, ka skaidrojums par dažādiem ekonomiskajiem faktoriem, to iznākumiem, portālā vairāk atspoguļots no pašvaldībai piederošā uzņēmuma puses. “Rīgas mikroautobusu satiksmes” pārstāve Maija Lazdiņa citēta, atbildot par gaidāmajām izmaiņām uzņēmumā, pēc tam, kad “Rīgas satiksme” tam nodos vairākus maršrutus līdzekļu ekonomijas nolūkos: “Tomēr uzņemoties braukt tā dēvētajos “tukšajos maršrutos”, kur pasažieru skaits ir niecīgs, mums pieaugs nobraukto kilometru skaits un attiecīgi izmaksas. Jau šobrīd paredzam, ka agrīnā rīta un vēlie vakara reisi radīs zaudējumus, taču ceram, ka tuvāko divu līdz trīs gadu laikā, pateicoties minibusu sniegtajām priekšrocībām, servisam un spējai īsākā laika periodā

---

¹⁵⁰ LSM.(2018). Ķīsis: Bemhena atstādināšana no “Rīgas satiksmes” vadītāja amata ir darbības imitācija Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/kiris-bemhena-atstadinasana-no-rigas-satiksmes-vaditaja-amata-ir-darbibas-imitacija.a302816/>

¹⁵¹ LSM. (2019). Ušakovs: Matīsa lēmums – emocionāls; “Rīgas satiksmi” pagaidām vadīs Saulītis Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/usakovs-matisa-lemums--emocionals-rigas-satiksmi-pagaidam-vadis-saulitis.a311643/>

¹⁵² LSM. (2019). Tiesnesis: “Rīgas satiksmes” korupcijas lieta varētu būt vēl “interesantāka” par «digitālgeitu» Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/tiesnesis-rigas-satiksmes-korupcijas-lieta-varetu-but-vel--interesantaka--par--digitalgeitu.a306015/>

¹⁵³ LSM. (2018). “Rīgas satiksme” vēl lemj, vai pārtraukt KNAB izmeklētos iepirkumus Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/rigas-satiksmes-vel-lemj-vai-partraukt-knab-izmekletos-iepirkumus.a303331/>

noģādāt pasažierus galamērķī, mēs motivēsīm privāto automašīnu vadītājus pārsēties uz sabiedrisko transportu. Līdz ar to mūsu ienākumi pieaugs.”¹⁵⁴ Citātā redzamas tiešas norādes uz “Rīgas satiksmes” plānoto darbību ekonomiskajām sekām “Rīgas mikroautobusu satiksmē”.

Tāpat kā ekonomisko konsekvencu arī problēmu un stratēģiskais rāmējums vairāk lietots “Rīgas satiksmes” amatpersonu vēstījumos. Katrs no rāmējumem kopumā izmantots piecas reizes. Par uzskatāmu problēmu rāmējuma lietojumu jāmin publikācijā ““Rīgas satiksmes” degvielas piegādātājs noliedz vēsturiskas saites ar “ieroču baronu” Miņinu” paustā informācija par “Rīgas satiksmes” iespējamām saistībām ar starptautisku ieroču kontrabandistu Leonīdu Miņinu.¹⁵⁵ Tā atbilst problēmu rāmējuma rakturojumam – darbību sekas tiek tematizētas lielākā politiskā, sociālā, kontekstā. Savukārt stratēģiskais rāmējums teicami identificējams rakstā par Rīgas vicemēra A. Amerika lēmumu atkāpties no amata. Vicemērs citēts, skaidrojot atkāpšanās iemeslu, par galveno minot sava un pārstāvēto politisko institūciju tēla saudzēšanu: “Šajos apstākļos, kad notiek izmeklēšana par konkrētiem likumpārkāpumiem Rīgas domē, es uzskatu, ka mana reputācija, Rīgas domes reputācija un arī manas partijas reputācija ir apdraudēta.”¹⁵⁶

Materiālais un prognostiskais rāmējums identifēts kopā sešas, bet katrs atsevišķi trīs vēstījumos. Visas reizes tas identificēts “Rīgas satiksmes” amatpersonu citātos.

Toties visretāk lietotie bijuši oficiālie, etniskie (divas reizes katrs) un konfliktu, kā arī motivācijas (vienreiz katrs). Interesanti, ka motivācijas rāmējums pirmoreiz pētnieciskajā darbā identificēts KNAB priekšnieka Jēkaba Straumes citātā: “Stājoties pie amata pienākumu pildīšanas, es aicināju koruptīvās attiecībās iesaistītos ieskatīties sevī, mēģināt atrast sirdsapziņas paliekas un sākt domāt par valsts nākotni. Es aicinu to darīt atkārtoti! Ja nesanāk, mums nāksies palīdzēt!”¹⁵⁷ Amatpersonas teiktajā novērojams, lai gan personificēts, taču aicinājums darbībai.

---

¹⁵⁴ LSM. (2019). “Rīgas satiksme” grasās nodot vairākus maršrutus “Rīgas mikroautobusu satiksmei”. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/rigas-satiksmegrasas-nodot-vairakus-marsrutus-rigas-mikroautobusu-satiksmei.a308821/>

¹⁵⁵ LSM. (2019). “Rīgas satiksmes” degvielas piegādātājs noliedz vēsturiskas saites ar “ieroču baronu” Miņinu. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/rigas-satiksmes-degvielas-piegadatajs-noliedz-vesturiskas-saites-ar-ierocu-baronu-mininu.a312245/>

¹⁵⁶ LSM. (2018). Ameriks atkāpjas no Rīgas vicemēra amata. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/ameriks-atakapjas-no-rigas-vicemera-amata.a303240/>

¹⁵⁷ LSM. (2018). KNAB: “Rīgas satiksmes” lieta - par Polijas un Čehijas uzņēmumu vienošanos un kukuļošanu. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/knab-rigas-satiksmes-lieta-par-polijas-un-cehijas-uznemumu-vienosanos-un-kukulosanu.a302904/>

11. DAĻĒJI STRUKTŪRĒTĀS INTERVIJAS

Ar daļēji strukturēto interviju palīdzību mēģināts skaidrot mediju pārstāvju nostāju dažādās profesijas niansēs, kā arī aprakstīt sabiedrisko un komercmediju galvenās darba iezīmes un atšķirības, iezīmējot portālu lietoto rāmējumu atšķirību iespējamajos iemeslus. Uzreiz jāatzīmē, ka jebkādas intervijas atteica visi uzrunātie portāla “Delfi” pārstāvji, tādēļ iztaujāti tikai sabiedrisko mediju pārstāvji.

Raksturojot galvenās mediju iezīmes, portāla LSM un analītiskās žurnālistikas centra žurnāliste Evita Puriņa uzsvēra, ka jau kopš mediju pirmssākumiem to funkcijas bijušas “informēt, izglītēt un izklaidēt”. Viņa norāda, ka sabiedriskie mediji papildus tam vēl arī pilda skaidrošanas funkciju: “Manuprāt, mūsdienās aizvien lielāka nozīme ir ne tikai sabiedrības informēšanas funkcijai (informācija mums “gāžas” virsū no visām pusēm), bet arī informācijas un sabiedrībā notiekošo procesu skaidrošanai auditorijai saprotamā veidā.” Žurnāliste turpina: “Vēl viena funkcija, kas tāpat kļūst arvien svarīgāka līdz ar sociālo tīklu vietņu uzplaukumu un mediju lietošanas paradumu maiņu, ir dezinformācijas, melu, propagandas atspēkošana. Sabiedriskajiem medijiem jau statuss vien dod lielu uzticamību, tam ir īpaša loma un atbildība šajos procesos.” Ziņu portāla LSM satura redaktore Zane Neimane arī piekrīt, ka medija funkcijās ietilpst sabiedrības informēšana, izglītošana, informācijas skaidrošana, piebilstot, ka tā veic arī dažādu problēmjautājumu uzraudzīšanu.

Portāla LSM galvenā redaktore Marta Cerava uzver tā neatkarību un skaidro platformas nozīmi: “(..) tam nav īpašnieku interešu un tas darbojas sabiedrības labā. Tā ir kā laba alternatīva gan citiem portāliem, gan daļēji arī vienīgajai ziņu aģentūrai. LSM platforma ir arī veids kā izplatīt nacionāla mēroga notikumus un pasākumus jaunākai auditorijai, kādu nerasniedz Latvijas Radio vai Latvijas Televīzija.” Turpretim Z. Neimane uzsver sabiedriskā medija nepieciešamību: “Cilvēkiem ir nepieciešama objektīva un analītiska žurnālistika, kas pirmajā vietā novieto sabiedrību un tās intereses, nevis peļņas gūšanu.”

Par mediju ietekmi uz atspoguļotu notikumu attīstību mediju darbinieki nebija vienisprātis. Z. Neimane norādīja, ka, žurnālisti veicina diskusiju rašanos sabiedrībā, līdz ar to uz jautājumiem spiesti atbildēt arī politiķi un gadījumos pat tiek izjūsts spiediens no sabiedrības, jo “cilvēki sagaida pārmaiņas”. E. Puriņa pat minēja vairākus piemērus, kur, viņasprāt, situācija mainījies uz labo pusi tieši pētnieciskās žurnālistikas dēļ: “(..) Sistēmas bērnu sērija sabiedriskajos medijos (kā rezultātā tika mainīti vairāki normatīvie akti, pat slēgti bērnu nami un palielinājās audžuģimeņu skaits), mediju atklātie un aprakstītie korupcijas skandāli Rīgas domē (par vairākiem notiek izmeklēšana, Rīgas mērs ir zaudējis amatu),

Re:Baltica aizsāktā diskusija par skolu tīklu un izglītības kvalitāti (nav tieša efekta, bet devusi savu ieguldījumu lēmumu pieņemšanā), Valsts Vides dienesta bijušās vadītājas Ingas Koļegovas lieta (mediji ziņoja par ienākumu deklarācijā redzamiem aizdomīgiem darījumiem, tā rezultātā zaudēja amatu un ar tiesas lēmumu ir sodīta), mediju darbs pirms Saeimas vēlēšanām, atspoguļojot partiju un politiķu darba aizkulises (grūti izmērīt ietekmi un vēlēšanu rezultātiem, bet tāda ir).” Arī Latvijas Televīzijas raidījuma “Panorāma” korespondente Anete Bērtule piekrīt, uzsverot, ka materiāls par bērnuamatiem (“Sistēmas bērni”) raisīja diskusiju gan sabiedrībā, gan atbildīgajās iestādēs “kā rezultātā tika pilnībā mainīta Labklājības ministrijas un kopējā valsts politika attiecībā uz bērnuamatiem, uzstādot par mērķi to likvidēšanu un esošo iestāžu sakārtošanu.” Viņa gan piebilst, ka, lai mediji varētu ietekmēt tamlīdzīgu notikumu attīstību, nepieciešams ilgstoši sekot līdzi tematam un neatlaidīgi uzdot jautājumus amatpersonām. M. Cerava gan norāda, ka zināma ietekme uz atspoguļotajiem procesiem pastāv, taču tāds nav reportiera profesijas pamatuzdevums. LSM galvenā redaktore stāsta, ka ir salīdzinoši grūti izvērtēt precīzu mediju lomu uz notikumu attīstību, taču viņa nenoliedz, ka žurnālistu darbs palīdzējis sabiedrībai pamanīt, “ka kaut kas nav kārtībā Rīgas Domē.” Divi respondenti norāda par mediju ietekmi uz Rīgas domes nepilnībām. E. Puriņa norāda, ka bijušais Rīgas mērs atstādināts no amata, pateicoties mediju darbam, ilglaicīgi atspoguļojot tur notiekošo.

Latvijas Televīzijas žurnāliste A. Bērtule stāsta, ka par žurnālistu dienaskārtību atbild producenti, taču, runājot par prioritāru saturu, viņa skaidro: “(..) svarīga ir notikumu aktualitāte. “Breaking” – pēkšņa kratīšana, apcietināšana, ministra demisija, protams, izstums no ētera mazāk būtiskus plānotos materiālus.” Arī M. Cerava norāda, ka sabiedrisko mediju dienaskārtību nosaka atbildīgie redaktori.

Lai gan visi respondenti norāda, ka žurnālists ārpusdarba personiskajos uzskatos var būt neierobežoti brīvs, tiek uzsvērts, ka materiālu veidošanā svarīgi ieturēt neitralitāti, reizē ievērojot žurnālistu ētikas kodeksa pamatprincipus. “Jāizsver sabiedriskais ieguvums no šīs informācijas publiskošanas. Un vienmēr, protams, jābūt faktoloģiski precīziem,” piebilst M. Cerava. Objektivitāte un “balstīšanās uz faktiem, nevis viedokļiem” ir neatņemamas profesionalitātes iezīmes. E. Puriņa arī norāda, ka intervijām ar amatpersonām jāgatavojas “ar mērķi, ko noskaidrot un saprast, nevis vienkārši papļāpāt (..)”. Z. Neimane skaidro, ka intervētie tiek izvēlēti, balstoties uz to nozīmi attiecībā pret notikumu: “Parasti tiek intervēta atbildīgā amatpersona, politiķis, kurš ir paudis kādu ideju, vai arī politiskās partijas vadītājs – cilvēks, kurš vislabāk prātis pastāstīt par interesējošo tēmu.” Turpinot par objektivitāti mediju vidū, redaktore norāda, ka “pastāv mediji, kuri pārstāv kādu politisko ideoloģiju” un, tādējādi netiek ieturēta nepieciešamā neitralitāte noteiktos tematos. M. Cerava norāda, ka

objektivitāte ir obligāta, taču “gan izvēloties vizuālus, gan izcēlumus un virsrakstus žurnālists tomēr iedod savu rāmējumu. To veidojot jācenšas darīt pēc iespējas neitrālāk.” Respondenti norāda uz objektivitātes nozīmīgumu un to, ka neitralitāte ir augsta profesionalitātes pazīme, taču, neskatoties uz žurnālistu spējām, veidojot publikācijas, tām tiek piešķirts žurnālistu rāmējums. Atšķirība ir tikai tā apmērā.

Uz jautājumu, kas sevī ietvēra tēzi “visi mediji strādā sabiedrības interesēs”, respondenti atbildēja dažādi. Žurnāliste E. Puriņa norādīja, ka sabiedrības interesēs strādā gan sabiedriskie, gan komercmediji, taču to noteikti nedara mediji, kas pieder ar politiku saistītiem cilvēkiem un drīzāk strādā to interesēs. A. Bērtule atbildēja līdzīgi, nepiekrītot tēzei: “Latvijā, īpaši drukātajā presē, ir mediji, kuri strādā atsevišķu interešu grupu interesēs, kropļojot mediju vidi (parasti saņem finansējumu no šīm interešu grupām, nevis godīgi konkurē mediju tirgū) un mazinot sabiedrības uzticību medijiem (populārais uzskats – ko saimnieki liek, to arī raksta).” Z. Neimane norādīja, ka viņa ir pārliecināta, ka sabiedriskie mediji noteikti darbojas sabiedrībai, taču ir apgrūtināši definēt tik plašu jēdzienu kā “strādāt sabiedrības interesēs”. Savukārt M. Cerava norāda, ka komercmedijiem primārās ir biznesa intereses un nav skaidrs, vai tās tieši sakrīt ar sabiedrības interesēm.

Par komercmediju un sabiedrisko mediju galvenajām satura atšķirībām M. Cerava uzskata uzmanības piesaistes mērus, uzsverot, ka sabiedrisko mediju “satura piedāvājums netiek veidots pēc popularitātes rādītājiem, bet pēc sabiedrības interesēm.” Viņa skaidro, ka sabiedriskie mediji ataino dažādu sabiedrības grupu aktualitātes, jo tās ir svarīgas noteiktajam sabiedrības slānim. Viņa norāda: “sabiedriskie mediji seko sabiedriskajam pasūtījumam, kur auditorija netiek uzskatīta par klientu.” Z. Neimane norāda uz komercmediju nozīmīgumu, reizē norādot, ka gan Delfi, gan citiem interneta ziņu portāliem ir ļoti maz analītiskās žurnālistikas: “Delfi nebūs tie, kas atklās skandālu. Viņi par to informēs pēc tam.” A. Bērtule norāda, ka sabiedriskie mediji atšķiras tieši satura kvalitātes ziņā, jo tiem nav jāpiesaista auditorijas uzmanība ar viegli pārdodamām ziņām: “Komercmedijiem ir būtiski reitingi, un pat ja paši žurnālisti gribētu par kādu tēmu stāstīt, var gadīties, ka īpašnieks pasaka – šim nebūs reitingu. Sabiedriskajos medijos reitingi nav galvenais kritērijs. Līdzīga iemesla dēļ sabiedriskajos medijos nebūs “dzelteno ziņu”, kas ir nebūtiska informācija bez pievienotās vērtības, bet var pacelt reitingu.”

Rezumējot respondentu atbildes, var secināt, ka visi respondenti par svarīgu uzskata objektivitāti un sabiedrības informēšanu. Tiek nosodīta “dzīšanās pēc reitingiem”, kā arī kritizēti mediji, kuri publicē “saturu bez pievienotās vērtības”, jo tas piesaista lielāku sabiedrības uzmanību. Apstiprinoši vērtēta mediju ietekme uz atspoguļotajiem procesiem, arī

Rīgas domes mēra atkāpšanās ir mediju darba rezultāts. Tiek norādīts, ka žurnālisti savu rāmējumu pievieno visām publikācijām, kuras tie veido, izvēloties tām attēlus un virsrakstus.

SECINĀJUMI

Pēc empīrisko datu apkopošanas un apstrādes secināts, ka darba gaitā sasniegts sākotnēji izvirzītais mērķis – noskaidrot kādi rāmējumi izmantoti ziņu portālu “Delfi” un “LSM” publikācijās par pašvaldības uzņēmuma “Rīgas satiksme” korupcijas lietu.

Portāla “Delfi” publikācijās kopumā tika izmantoti 13 K. Šveras izstrādātie rāmējumu tipi (atbildības, epizodiskais, etniskais, ekonomisko konsekvencu, diagnostiskais, konfliktu, materiālais, oficiālais, personificētais, problēmu, prognostiskais, stratēģiskais, tematiskais). Portāls retāk pārpublicē citu avotu veidoto saturu un biežāk to sastāda pašu redakcijas darbinieki. Kopumā gan medija, gan ārpusmedija rāmējumos visbiežāk lietotie portālā bijuši epizodiskie rāmējumi, un balstoties uz pētnieka Š. Aiengāra epizodiskā rāmējuma raksturojumu, var secināt, ka portāls pasniegtajā saturā liek uzsvāru uz konkrētību, ne informācijas attiecināšanu uz plašāku kontekstu. Neskaitot iepriekšminēto rāmējumu, “Delfi” redakcijas un pārpublicēto citu avotu vēstījumos biežāk lietotie rāmējumi bijuši diagnostiskie, materiālie, oficiālie un ekonomisko konsekvencu. No kā izriet secinājums, ka, lai gan bieži vien netiek pievērsta uzmanība uz plašākam situācijas mērogam, joprojām tiek skaidroti konkrētu situāciju rašanās iemesli un radītās sekas. Pie iespējas akcentēti ekonomiskie aspekti, to ietekme. Savukārt portāla ārpusmedija rāmējumos biežāk identificēti atbildības, prognostiskie un ekonomisko konsekvencu rāmējumi. Tātad ārpusmedija vēstījumu rāmējumos uzsvārs likts uz atbildības meklēšanu un tālāko rīcību, reizē arī atgādinot par ekonomiskajiem faktoriem. Vēstījumu autori vairumā gadījumu bijuši “Rīgas satiksmes” pārstāvji.

Turpretim sabiedrisko mediju ziņu portāla “LSM” publikāciju vēstījumos kopumā identificēti 15 rāmējumu tipi (atbildības, epizodiskais, etniskais, ekonomisko konsekvencu, diagnostiskais, konfliktu, materiālais, motivācijas, oficiālais, personificētais, personisko konsekvencu, problēmu, prognostiskais, stratēģiskais, tematiskais). Medijs publikāciju vēstījumus retāk veido redakcijā un biežāk izvēlas informāciju pārpublicēt. Jāpiebilst, ka atšķirībā no portāla Delfi, LSM pārpublicē tikai un vienīgi citu sabiedrisko mediju platformu (Latvijas Televīzijas un Latvijas Radio raidījumu), kā arī abonētās ziņu aģentūras LETA, sagatavoto informāciju. Arī portālā LSM visbiežāk identificēti epizodiskie rāmējumi, taču retāk gan medija, gan ārpusmedija vēstījumos pieminētas notikumu ekonomiskās konsekvences. Līdzīgi kā tas bija portālā Delfi, ārpusmedija rāmējumos daudz biežāk notikumus skaidrojuši pašvaldības uzņēmuma pārstāvji.

Jāpiebilst arī, ka kopējais publikāciju skaits par korupcijas lietu attiecīgajā laikā posmā no 11. decembra līdz 5. aprīlim komercmedijā “Delfi” bijis gandrīz divtik lielāks nekā sabiedrisko mediju portālā “LSM”.

Pēc intervijās sniegto atbilžu analīzes apstiprinājās darba teorētiskajā bāzē minētais, proti, mediji ilgākā laika posmā atspoguļojot noteiktus jautājumus, sabiedrībā veido diskusijas par tiem, tādējādi tiek veicināts tā atrisinājums un nostiprināta vispārējā morālā kārtība.

Respondenti arī norāda, ka sabiedrībā ir nepieciešams sabiedriskais medijs, kas spēj sniegt objektīvu un analītisku informāciju, par primāru uzskatos, novietojot sabiedrību. Portālam Delfi tiek aizrādīts par analītisko un izmeklējošo ziņu trūkumu. Komercmedijs retāk veidos analītiska rakstura materiālus un biežāk vēstīs par jau atklātiem faktiem. Norādīts arī uz komercmediju pašmērķiem piesaistīt pēc iespējas lielāku auditoriju un gūt maksimālu finansiālu labumu, nevis primāri godīgi un objektīvi informēt dažādas sabiedrības grupas kā to dara sabiedriskie mediji. Lai gan respondenti stāsta, ka sabiedrības intereses ir plašs jēdziens, viņi norāda, ka komercmedijam noteikti primārās ir biznesa, ne sabiedrības intereses. Apriprinās pētnieka M. Mūra uzskats, ka pilsoņu vajadzības un vēlmes tiek apmierinātas tikai tad, ja tos neuzlūko kā patērētājus.

Intervijās arī noskaidrots, ka sabiedrisko mediju dienaskārtību nosaka redaktori, vadoties pēc aktualitātēm, kā arī tiek norādīts, ka objektivitāte ir obligāta, toties rāmējumu piešķiršana publikācijām noteiktā mērā ir neizbēgams process. Arī fakts, ka portāla “Delfi” publikāciju pētītajā laika posmā ir ievērojami vairāk kā sabiedrisko mediju portālā “LSM”, norāda uz to, ka attiecīgais komercmedijs liek uzsvaru uz kvantitāti. Visticamāk tā ir biznesa stratēģija. Rāmējumi atkarīgi no medija pamatmērķiem, noteikti rāmējumi vēstījumos piesaista lielāku auditorijas uzmanību. Līdz ar to, noskaidrotās atšķirības pētīto portālu publikāciju rāmējumos, norāda uz korupcijas lietas vēstījumu rāmējumiem, kas spēj piesaistīt lielāku lasītāju skaitu un primāri palīdz medija biznesa interesēm, nevis tikai informē sabiedrību.

Tālākiem pētījumiem būtu nepieciešams iegūt komercmedija pārstāvju viedokļus, lai, datu analīzē iegūto informāciju, varētu pamatot no abu pārstāvju pusēm. Svarīgi būtu arī konkrētāk noteikt rāmējumu tipoloģiju definīcijas, lai maksimāli izvairītos no darba autora subjektivitātes.

IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI

1. Arowolo, O. (2017). Understanding Framing Theory. Ojo: Lagos State University.
2. B. le Roux, D., Parry, D. (2017). A New Generation of Students: Digital Media in Academic Contexts. Stellenbosch: Stellenbosch University, Springer International Publishing.
3. Bateson, G. (1972). Steps to an ecology of mind: Collected essays in anthropology, psychology, evolution and epistemology. San Francisko: Chandler.
4. Berg, B.,L. (2001). Qualitative Research Methods For The Social Sciences. Boston: Allyn & Bacon.
5. Brevini, B. (2015). Public Service and Community Media. The International Encyclopedia of Digital Communication and Society. Sydney: University of Sydney. Izgūts no <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1002/9781118767771.wbiedcs045>
6. Brikše, I., Skudra, O., Tjarve, R. (2002). Development of the Media in Latvia in the 1990s'. Baltic Media in Transition. Tartu: Tartu University Press.
7. Bryman, A. (2004). Social Research Methods (Third Edition). Oxford: Oxford University Press.
8. Deuze, Mark. (2003). The web and its journalisms: considering the consequences of different types of newsmedia online. New Media & Society. 5 (2). PP. 209. Izgūts no <https://doi.org/10.1177/1461444803005002004>
9. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums. (2010). Izgūts no <https://likumi.lv/doc.php?id=214039>
10. Entman, R. M. (1991). Framing US Coverage of international News: Contrast in Narratives of KAL and Iran Air Incidents. Journal of Communication. London: SAGE publications.
11. Entman, R. M. (2010). Media framing biases and political power: Explaining slant in news of Campaign 2008, Journalism, Chapter 11, Vol. (4), London: SAGE publications.
12. Geske, A., Grīnfelds, A. (2006). Datu iegūšanas metodes. Izglītības pētniecība. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. Izgūts no https://estudijas.lu.lv/pluginfile.php/91578/mod_resource/content/0/Jaunais_saturs/1/Datu_iegusanas_metodes_Kvalitativie.pdf
13. Eunson, B. Communicating in the 21st Century: Social Media. Social media. Izgūts no https://www.academia.edu/23399758/Social_Media
14. Franklin, B., Hamer, M., Hanna, M., Kinsey, M., Richardson, J.E. (2005). Key Concepts in Journalism Studies. London: SAGE publications.
15. Goffman, E. (1986/ 1974). Frame analysis. An Essey on the Organization of Experience. Boston: Northeastern University Press.

16. Gross, K., Brewer, P.R. (2007). Sore Losers: News Frames, Policy Debates, and Emotions. In: The Harvard International Journal of Press and Politics. Vol. 12 (1). London: SAGE publications.
17. Harell, M.,C., Bradley M., A. (2009). Data Collection Methods: Semi-Structured Interviews and Focus Groups. Santa Monica: RAND Corporation.
18. Herbert, J. (2000). Journalism in the Digital Age: Theory and Practice for Broadcast, Print and Online media. Oxford: Focal Press.
19. Jacka, E. (2003). “Democracy as Defeat”: The Impotence of Arguments for Public Service Broadcasting. Television New Media. Vol. 4 (2). London: SAGE publications.
20. Jakubowicz, K. (2008). Finding the Right Place on the Map: Prospects for Public Service Broadcasting in Post–Communist Countries. Central and Eastern European Media Change in a Global Perspective. Bristol: Intellect Books.
21. Kantola, A., Vesa, J. (2013). Mediated scandals as social dramas: Transforming the moral order in Finland. Helsinki: University of Helsinki.
22. Kroplijs, A., Raškevskā, M. (2004). Kvalitatīvās pētniecības metodes sociālajās zinātnēs. Rīga: Izdevniecība RaKa.
23. Latvijas Sabiedriskie Mediji. (2013). Izgūts no <https://www.lsm.lv/par-mums/>
24. London, S. (1993). How the media frames political issues? Shaping the political agenda. Izgūts no <http://scott.london/reports/frames.html>
25. LSM. (2018). Saeima atbalsta sabiedrisko mediju iziešanu no reklāmas tirgus 2021.gadā. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/saeima-atbalsta-sabiedrisko-mediju-iziesanu-no-reklamas-tirgus-2021.gada.a281948/>
26. Lull, J., Hinerman, S. (1997). Media Scandals: Morality and Desire in the Popular Culture Marketplace. New York: Columbia University Press.
27. LV portāls. (2018). Cilvēktiesību komisija: sabiedriskie mediji atstās reklāmas tirgu. Izgūts no <https://lvportals.lv/dienaskartiba/296530-cilvektiesibu-komisija-sabiedriskie-mediji-atstas-reklamas-tirgu-2018>
28. Maniou, A. T., Veglis, A. (2016). “Selfie Journalism”: Current Practices in Digital Media. Limassol: Frederick University. Vol. 4, No. 1. Izgūts no <http://dx.doi.org/10.11114/smc.v4i1.1637>
29. Martin, F., Lowe, G., F. (2014). The Value and Values of Public Service Media. Goteburg: Nordicom. Izgūts no https://www.academia.edu/12497563/The_Value_and_Values_of_Public_Service_Media
30. Riebling, J. R., Wense, I. (2019). Framing the mass media: Exploring “fake news” as a frame embedded in political discourse. The role of frames in media research. Journal of Alternative and Community Media, Vol. 4. Germany: University of Wuppertal. Izgūts no <https://joacm.org/index.php/joacm/article/view/1140/991>

31. McCauley, M. P., Artz, B. L., Halleck, D., Peterson, P. E. (2015). Introduction. Public Broadcasting and the Public Interest. New York: Routledge.
32. McCombs, M. (2003). The Agenda-Setting Role of the Mass Media in the Shaping of Public Opinion.
33. McCombs, M., Shaw, D. (1972). The agenda setting function of mass media. Public Opinion Quarterly, Part 2. New York: JSTOR.
34. McCombs, M., Valenzuela, S. (2007). The Agenda Setting Theory. Understanding how agenda-setting works. Cuadernos de información. No. 20. Austin: University of Texas at Austin.
35. Moore, M., H. (1998). Creating Public Value. Strategic Management in Government. Cambridge: Harvard University Press.
36. NEPLP Padome. (2019). Sabiedriskie mediji. Izgūts no <https://neplpadome.lv/lv/sakums/sabiedriskie-mediji/>
37. Neuendorf, K. A. (2002). The Content Analysis Guidebook. London: SAGE.
38. Pereira, M. M., Waterbury, W. N. (2018). Do Voters Discount Political Scandals over Time? Washington: Washington University.
39. Pozņakovs, K. (2012). 11. Saeimas vēlēšanu rezultātu rāmējumi ziņu portāla "Delfi"
40. publikācijās un lietotāju komentāros. Rāmējumu analīze. (Pētnieciskais darbs) Rīga: Latvijas Universitāte. Sociālo zinātņu fakultāte. Izgūts no <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/7174>
41. Raboy, M., Abramson, B.D., Proulx, S., Welters, R. (2001). Media Policy, Audiences, and Social Demand: Research at the Interface of Policy Studies and Audience Studies. Television New Media. Vol. 2 (2). London: SAGE publications.
42. Radio un televīzijas likums. 5. pants. (2010). Sabiedriskās raidorganizācijas. Izgūts no <https://m.likumi.lv/doc.php?id=36673>
43. Riff D., (2014). Analyzing Media Messages: Using Quantitative Content Analysis in Research. Cambridge: Routledge.
44. Rogers, E., Dearing, J. W. (1988) Agenda – setting research: Where has it been, where is it going? Communication yearbook 11. Michigan: Michigan State University.
45. Schwer, K., Schweiger, W. (2002). Medianframes: Versuch einer Typologie der identifizierten Frames in der Literatur. Institut for Kommunikationswissenschaft.
46. Shanto I. (1987). Television News and Citizens' Explanations of National Issues. American Political Science Review. New York: JSTOR.
47. Sīle, V., Straume I., Sīlis V. (2007). Priekšvēlēšanu politisko skandālu atspoguļojums Latvijas laikrakstos. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds
48. Strömbäck, J., van Aelst, P. (2010) Exploring Some Antecedents of the Media's Framing of Election News: A Comparison of Swedish and Belgian Election News. International Journal of Press/Politics, SAGE.

49. Thompson, J. B. (2000). Political scandal: power and visibility in the media age. Cambridge: Polity Press.
50. University of Twente. (2014) Mass Media: Agenda Setting Theory. Twente: University of Twente. Izgūts no http://www.utwente.nl/cw/theorieenoverzicht/Theory%20clusters/Mass%20Media/Agenda-Setting_Theory/
51. Villota, J. (2012). Media and Role of Agenda Setting and Framing Theory. Media and Role of Framing. Davao City: University of the Philippines Mindanao. Retrieved from https://www.academia.edu/35260045/Media_and_Role_of_Agenda_Setting_and_Framing_Theory
52. Vivian, J. (2013). The Media of Mass Communication. Texarkana: University at Texarkana, Pearson education. Edition 11. PP. 14. – 20.
53. Werder, O., Golan, G. (n.d.) Sharon Wins: News Coverage and Framing of the 2001 Israeli Prime Minister Election in Ten Western Print Media. Retrieved from <http://www.globalmediajournal.com/open-access/sharon-wins-news-coverage-and-framing-of-the-israeli-prime-minister-election-in-ten-western-print-media.pdf>
54. Zelče, V. (2018). Latvijas mediju vides daudzveidība. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
55. LSM. (2019). KNAB apliecina – kratīšanas pie Ušakova saistītas ar “Rīgas satiksmes” iepirkumu lietu. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/knab-apliecina--kratisanas-pie-usakova-saistitas-ar-rigas-satiksmes-iepirkumu-lietu.a307978/>
56. LSM. KNAB: “Rīgas satiksmes” lieta - par Polijas un Čehijas uzņēmumu vienošanos un kukuļošanu. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/knab-rigas-satiksmes-lieta-par-polijas-un-cehijas-uznemumu-vienosanos-un-kukulosanu.a302904/>
57. LSM. (2018). “Rīgas satiksmes” lieta: apcietina “Škoda Transportation” komercdirektoru. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/rigas-satiksmes-lieta-apcietina-skoda-transportation-komercdirektoru.a302827/>
58. Delfi. (2018). Atkāpusies “Rīgas satiksmes” valde. Izgūts no https://www.delfi.lv/business/biznesa_vidē/atkapusies-rigas-satiksmes-valde.d?id=50666785
59. LSM. (2018). Ameriks atkāpjas no Rīgas vicemēra amata. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/ameriks-atkapjas-no-rigas-vicemera-amata.a303240/>
60. Delfi. (2018). No apcietinājuma atbrīvots “Rīgas satiksmes” kukuļošanā aizdomās turētais Krjačeks. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/criminal/no-apcietinajuma-atbrivots-rigas-satiksmes-kukulosana-aizdomas-turetais-krjaceks.d?id=50692685>
61. Delfi. (2019). Kratīšana pie Ušakova veikta “Rīgas satiksmes” iepirkumu lietā. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/criminal/kratisana-pie-usakova-veikta-rigas-satiksmes-iepirkumu-lieta.d?id=50791763>

62. Delfi. (2018). Ušakovam būtu jāatkāpjas no amata, uzskata Ministru prezidents. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/usakovam-butu-jaatkapjas-no-amata-uzskata-ministru-prezidents.d?id=50677685>
63. LSM. (2019). Matīss: Auditori saredz nepilnības aizdomīgo “Rīgas satiksmes” iepirkumu izpildījumā. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/matiss-auditori-saredz-nepilnibas-aizdomigo-rigas-satiksmes-iepirkumu-izpildijuma.a306872/>
64. LSM. (2019). Ministrs Pūce prasa Ušakovam skaidrojumu “par Rīgas finanšu stabilitātes draudiem”. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/ministrs-puce-prasa-usakovam-skaidrojumu-par-rigas-finansu-stabilitates-draudiem.a311159/>
65. Delfi. (2019). Matīss nolēmis pamest amatu “Rīgas satiksmē”. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/matiss-nolemis-pamest-amatu-rigas-satiksmes.d?id=50880317>
66. Delfi. (2019). Krīze “Rīgas satiksmē” – uzņēmuma vadību uztic Saulītim. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/krize-rigas-satiksmes-uznemuma-vadibu-uztic-saulitim.d?id=50880709>
67. LSM. (2019). “Rīgas satiksmes” lietā aizturētajam Martinsonam piemēro pusmiljona eiro drošības naudu. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/rigas-satiksmes-lieta-aizturetajam-martinsonam-piemero-pusmiljona-eiro-drosibas-naudu.a314719/>
68. LSM. (2019). Ministrs atstādina Ušakovu no Rīgas mēra amata. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/ministrs-atstadina-usakovu-no-rigas-mera-amata.a314895/>
69. Delfi. (2018). “Gods kalpot Rīgai” nekomentē partijas biedra Krjačeka aizturēšanu. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/gods-kalpot-rigai-nekoment-partijas-biedra-krjaceka-aizturesanu.d?id=50665303>
70. Delfi. (2019). “Rīgas satiksmes” pagaidu valde pārskatīs Skanstes tramvaju iepirkumu. Izgūts no https://www.delfi.lv/bizness/biznesa_vids/rigas-satiksmes-pagaidu-valde-parskatis-skanstes-tramvaju-iepirkumu.d?id=50667907
71. Delfi. (2019). “Rīgas satiksmes” korupcijas skandāls: Par Teterovski iemaksāta 70 000 eiro drošības nauda. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/criminal/rigas-satiksmes-korupcijas-skandals-par-teterovski-iemaksata-70-000-eiro-drosibas-nauda.d?id=50830283>
72. Delfi. (2019). LTV: “Rīgas satiksmes” lietā apcietināto Volkinšteinu atbrīvo pret 100 000 eiro drošības naudu. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/criminal/ltv-rigas-satiksmes-lieta-apcietinato-volkinsteinu-atbrivo-pret-100-000-eiro-drosibas-naudu.d?id=50816831>
73. Delfi. (2018). KNAB lūdz apcietināt aizturēto uzņēmēju Martinsonu. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/criminal/knab-ludz-apcietinat-aiztureto-uznemeju-martinsonu.d?id=50662211>

74. Delfi. (2019). "Rīgas satiksme" pārtrauc Skanstes tramvaja projekta iepirkumus. Izgūts no https://www.delfi.lv/business/biznesa_vidē/rigas-satiksme-partrauc-skanstes-tramvaja-projekta-iepirkumus.d?id=50752219
75. Delfi. (2019). "Rīgas satiksmei" tiks piešķirta 130 miljoni eiro dotācija; turpinās optimizēt uzņēmuma izdevumus. Izgūts no https://www.delfi.lv/business/biznesa_vidē/rigas-satiksmei-tiks-pieskirta-130-miljoni-eiro-dotacija-turpinas-optimizet-uznemuma-izdevumus.d?id=50873897
76. Delfi. (2018). Rīgas domes opozīcija mēģinās atlaist Ušakovu. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/rigas-domes-opozicija-meginas-atlaist-usakovu.d?id=50675595>
77. Delfi. (2018). Opozīcijai neizdodas atlaist Ušakovu. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/opozicijai-neizdodas-atlaist-usakovu.d?id=50679655>
78. Delfi. (2019). "Rīgas satiksmei" nepieciešamā dotācija varētu pieaugt līdz 134 miljoniem. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/rigas-satiksmei-nepieciesama-dotacija-varetu-pieaugt-lidz-134-miljoniem.d?id=50845137>
79. Delfi. (2018). "Rīgas satiksmes" korupcijas skandāls: apcietināti pieci no sešiem KNAB aizturētajiem. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/criminal/rigas-satiksmes-korupcijas-skandals-apcietinati-pieci-no-sesiem-knab-aizturetajiem.d?id=50666277>
80. Delfi. (2018). "Rīgas satiksmes" korupcijas skandāls: Ušakovs rosina sev uzticības balsojumu. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/rigas-satiksmes-korupcijas-skandals-usakovs-rosina-sev-uzticibas-balsojumu.d?id=50670185>
81. Delfi. (2018). Ušakovam būtu jāatkāpjas no amata, uzskata Ministru prezidents. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/usakovam-butu-jaatkapjas-no-amata-uzskata-ministru-prezidents.d?id=50677685>
82. Delfi. (2019). Pūce: neiesniedzot ministrijai RS audita ziņojumu, Ušakovs pārkāpj likumu. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/puce-neiesniedzot-ministrijai-rs-audita-zinojumu-usakovs-parkapj-likumu.d?id=50882671>
83. Delfi. (2019). "Rīgas satiksmei" šobrīd maksātspēja nedraud, pārliecināts Saulītis. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/rigas-satiksmei-sobrid-maksatnespeja-nedraud-parliecinats-saulitis.d?id=50883631>
84. Delfi. (2019). Jau martā "Rīgas Satiksmei" draud maksātspēja, brīdina Matīss. Izgūts no https://www.delfi.lv/business/biznesa_vidē/jau-marta-rigas-satiksmei-draud-maksatnespeja-bridina-matiss.d?id=50868607
85. Delfi. (2019). Rīgas ielās nepieciešams investēt tuvu miljardam, atklāj Jakrins. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/rigas-ielas-nepieciesams-investet-tuvu-miljardam-atklaj-jakrins.d?id=50685741>

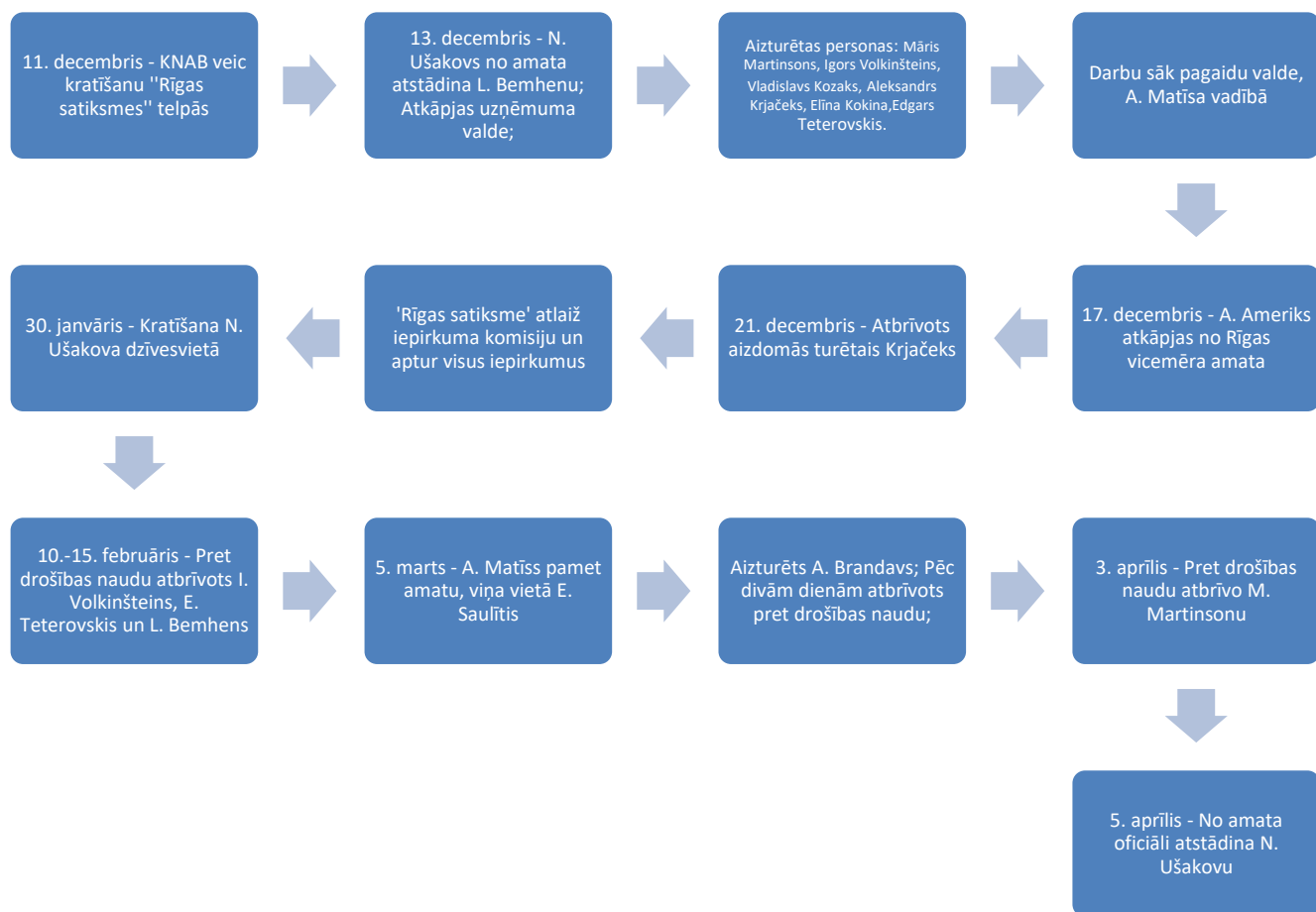
86. Delfi. (2019). Korupcijas skandāls Rīgas domē bijis šoks “Škoda Transportation” un Ušakovam. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/korupcijas-skandals-rigas-dome-bijis-soks-skoda-transportation-un-usakovam.d?id=50763639>
87. Delfi. (2019). Advokāts tiesas lēmumu paturēt apcietinājumā Martinsonu uzskata par nepamatotu. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/criminal/advokats-tiesas-lemumu-paturet-apcietinajuma-martinsonu-uzskata-par-nepamatotu.d?id=50802023>
88. Delfi. (2019). Brandavs atsakās komentēt savu aizturēšanu. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/brandavs-atsakas-komentet-savu-aizturesanu.d?id=50891485>
89. Delfi. (2019). “Rīgas karte” norobežojas no Brandava aizturēšanas un noliedz kukuļošānu uzņēmumā. Izgūts no <https://www.delfi.lv/news/national/politics/rigas-karte-norobezojas-no-brandava-aizturesanas-un-noliedz-kukulosanu-uznemuma.d?id=50888241>
90. LSM. (2019). “Rīgas satiksme” pārtraukusi sāktos iepirkumus Skanstes tramvaja projektā. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/rigas-satiksme-partraukusi-saktos-iepirkumus-skanstes-tramvaja-projekta.a306486/>
91. LSM. (2018). “Rīgas satiksmes” kukuļošānas lietā aizturēto Krjačeku izlaiž no apcietinājuma. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/rigas-satiksmes-kukulosanas-lieta-aiztureto-krjaceku-izlaiz-no-apcietinajuma.a303882/>
92. LSM. (2019). Skatīs Bemhena un vēl divu “Rīgas satiksmes” lietā aizturēto drošības līdzekļu pārsūdzības. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/skatis-bemhena-un-vel-divu-rigas-satiksmes-lieta-aiztureto-drosibas-lidzeklu-parsudzibas.a304292/>
93. LSM. (2018). Bemhenam “Rīgas satiksme” šogad izmaksājusi rekordlielu prēmiju. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/bemhenam-rigas-satiksme-sogad-izmaksajusi-rekordlielu-premiju.a303198/>
94. LSM. (2018). Pārtrauktas darba attiecības ar “Rīgas satiksmi” konsultējušajiem Rīgas domes koalīcijas deputātiem. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/partrauktas-darba-attiecibas-ar-rigas-satiksmi-konsultejusajiem-rigas-domes-koalicijas-deputatiem.a304323/>
95. LSM. (2019). LTV: KNAB prasījis Martinsonam piemērot miljonus eiro drošības naudu. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/ltv-knab-prasijis-martinsonam-piemerot-miljonu-eiro-drosibas-naudu.a314891/>
96. LSM. (2018). Aizdomīgi iepirkumi – hroniska kaite kopš “Rīgas satiksmes” pirmsākumiem. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/zinu-analize/aizdomigi-iepirkumi--hroniska-kaite-kops-rigas-satiksmes-pirmsakumiem.a303508/>
97. LSM. (2018). Pēdējos gados skaļās lietās iesaistītās personas savulaik partijām ziedojušas 420 000 eiro. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/pedejos-gados-skalas-lietas-iesaistitas-personas-savulaik-partijam-ziedojusas-420-000-eiro.a304465/>

98. LSM. (2019). KNAB liedz Volkinšteinam ieņemt amatus “Rīgas satiksmē”. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/knab-liedz-volkinsteinam-ienemt-amatus-rigas-satiksmes.a309147/>
99. LSM. (2018). 12 skaļākie korupcijas skandāli Ušakova vadītajā Rīgas pašvaldībā. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/zinu-analize/12-skalakie-korupcijas-skandali-usakova-vaditaja-rigas-pasvaldiba.a303226/>
100. LSM. (2019). “Rīgas satiksme” prasa atmaksāt 6,5 miljonus eiro par nepiegādātajiem transportlīdzekļiem Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/rigas-satiksmes-prasa-atmaksat-65-miljonus-eiro-par-nepiegadatajiem-transportlidzekliem.a306735/>
101. LSM. (2018). Ameriks pinas skaidrojums par tikšanos ar Martinsonu Minskas restorānā Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/ameriks-pinas-skaidrojums-par-tiksanos-ar-martinsonu-minskas-restorana.a303196/>
102. LSM. (2019). Gerhards vērtēs Rīgas domes atbildību “Rīgas satiksmes” lietā un lems par atlaišanu. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/gerhards-vertes-rigas-domes-atbildibu-rigas-satiksmes-lieta-un-lems-par-atlaisanu.a303125/>
103. LSM. (2018). Ķirsis: Bemhena atstādināšana no “Rīgas satiksmes” vadītāja amata ir darbības imitācija Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/kirsis-bemhena-atstadinasana-no-rigas-satiksmes-vaditaja-amata-ir-darbibas-imitacija.a302816/>
104. LSM. (2019). Ušakovs: Matīsa lēmums – emocionāls; “Rīgas satiksme” pagaidām vadīs Saulītis Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/usakovs-matisa-lemums--emocionals-rigas-satiksmi-pagaidam-vadis-saulitis.a311643/>
105. LSM. (2019). Tiesnesis: “Rīgas satiksmes” korupcijas lieta varētu būt vēl “interesantāka” par “digitālgeitu”. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/tiesnesis-rigas-satiksmes-korupcijas-lieta-varetu-but-vel-interesantaka-par-digitalgeitu.a306015/>
106. LSM. (2018). “Rīgas satiksme” vēl lemj, vai pārtraukt KNAB izmeklētos iepirkumus. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/rigas-satiksmes-vel-lemj-vai-partraukt-knab-izmekletos-iepirkumus.a303331/>
107. LSM. (2019). “Rīgas satiksme” grasās nodot vairākus maršrutus “Rīgas mikroautobusu satiksmei”. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/rigas-satiksmes-grasas-nodot-vairakus-marsrutus-rigas-mikroautobusu-satiksmei.a308821/>
108. LSM. (2019). “Rīgas satiksmes” degvielas piegādātājs noliedz vēsturiskas saites ar “ieroču baronu” Miņinu. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/rigas-satiksmes-degvielas-piegadatajs-noliedz-vesturiskas-saites-ar-ierocu-baronu-mininu.a312245/>
109. LSM. (2018). Ameriks atkāpjas no Rīgas vicemēra amata. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/ameriks-atkapjas-no-rigas-vicemera-amata.a303240/>

110.LSM. (2018). KNAB: ‘‘Rīgas satiksmes’’ lieta - par Polijas un Čehijas uzņēmumu
vienošanās un kukuļošanu. Izgūts no <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/knab-rigas-satiksmes-lieta-par-polijas-un-cehijas-uznemumu-vienosanos-un-kukulosanu.a302904/>

PIELIKUMI

1. pielikums
"Rīgas satiksmes" korupcijas lietas notikumu attīstība

2. pielikums
Portālā "Delfi" identificētie rāmējumi

Medijs	Publikācijas nosaukums	Autors/Avots	Publikācijas veids	Datums	Rāmējumi
Delfi	KNAB aizturējis uzņēmēju Māri Martinsonu; viesojas arī 'Rīgas satiksmē'	Redakcija	Ziņu materiāls	11.12.2018	Stratēģiskais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Tiesa apcietina KNAB aizturēto uzņēmēju Martinsonu; apcietina arī Volkinšteinu	Redakcija	Ziņu materiāls	12.12.2018	Personificētais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	KNAB kriminālprocesu sācis par 'Rīgas satiksmes' iepirkumiem; aizturētas astoņas personas	Redakcija	Ziņu materiāls	12.12.2018	Diagnostiskais; Problēmu; Epizodiskais;
Delfi	Ušakovs atstādina no amata 'Rīgas satiksmes' vadītāju Bemhenu	"Rīgas satiksmes" amatpersona	Ziņu materiāls	12.12.2018	Personificētais; Epizodiskais;
Delfi	KNAB un kolēģi no Polijas izmeklē divus atsevišķus kriminālprocesus	Redakcija	Ziņu materiāls	12.12.2018	Tematiskais; Atbildības;
Delfi	Kriminālprocesā par 'Rīgas satiksmes' iepirkumiem aizturēšanas saistītas ar 800 000 eiro kukuli	Redakcija	Ziņu materiāls	12.12.2018	Atbildības; Tematiskais;
Delfi	KNAB aizturējis 'Rīgas satiksmes' Infrastruktūras uzturēšanas un attīstības departamenta direktoru	Redakcija	Ziņu materiāls	12.12.2018	Personificētais; Tematiskais;
Delfi	Rīgas domes opozīcija lūgs atstādināt visu 'Rīgas satiksmes' valdi	LETA	Ziņu materiāls	12.12.2018	Atbildības; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	KNAB lūdz apcietināt aizturēto uzņēmēju Martinsonu	LETA	Ziņu materiāls	12.12.2018	Oficiālais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksmes' korupcijas skandāls: Apcietina arī abus Polijā aizturētos	Redakcija	Ziņu materiāls	13.12.2018	Oficiālais; Epizodiskais;

Delfi	KNAB: Čehijas un Polijas uzņēmumu pārstāvji kukuļojuši Rīgas domes un 'Rīgas satiksmes' amatpersonas	Redakcija	Ziņu materiāls	13.12.2018	Oficiālais; Problēmu; Atbildības; Epizodiskais;
Delfi	Pēc KNAB lūguma apcietina 'Škoda Transportation' komercdirektoru un 'Alkom-Trans' šefu	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	13.12.2018	Atbildības; Prognostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Korupcijas skandāls 'Rīgas satiksmē': aizturēta Elīna Kokina; apcietināts viņas bijušais biznesa partneris	LETA	Ziņu materiāls	13.12.2018	Diagnostiskais; Oficiālais; Tematiskais;
Delfi	'Rīgas satiksmes' korupcijas skandāls: apcietināti pieci no sešiem KNAB aizturētajiem	Redakcija	Ziņu materiāls	13.12.2018	Oficiālais; Tematiskais;
Delfi	Atkāpusies 'Rīgas satiksmes' valde	LETA	Ziņu materiāls	13.12.2018	Prognostiskais; Stratēģiskais; Epizodiskais;
Delfi	Jakrins par notikušo 'Rīgas satiksmē' atbildību neuzņemas	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	13.12.2018	Atbildības; Etniskais; Epizodiskais;
Delfi	'Gods kalpot Rīgai' nekomentē partijas biedra Krjačeka aizturēšanu	LETA	Ziņu materiāls	13.12.2018	Oficiālais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Darbu sāk 'Rīgas satiksmes' pagaidu valde	LETA	Ziņu materiāls	14.12.2018	Prognostiskais; Tematiskais; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksmes' korupcijas skandāls: Ušakovs rosina sev uzticības balsojumu	LETA	Ziņu materiāls	14.12.2018	Stratēģiskais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Krjačekam daļēji piederošais 'Alkom-Trans' regulāri uzvarējis pašvaldību un valsts iestāžu iepirkumos	LETA	Ziņu materiāls	14.12.2018	Ekonomisko konsekvenču; Diagnostiskais; Tematiskais;
Delfi	'Rīgas satiksmes' pagaidu valde pārskatīs Skanstes tramvaju iepirkumu	Redakcija	Ziņu materiāls	14.12.2018	Ekonomisko konsekvenču; Diagnostiskais; Epizodiskais;

Delfi	Bemhenam 'Rīgas satiksme' šogad izmaksājusi 11 500 eiro prēmiju	Redakcija	Ziņu materiāls	16.12.2018	Materiālais; Ekonomisko konsekvenču; Epizodiskais;
Delfi	Ušakova dienas Rīgas mēra amatā ir skaitītas, pārliecināts Pabriks	Amatpersona	Ziņu materiāls	16.12.2018	Atbildības; Personificētais; Epizodiskais;
Delfi	KNAB veica kratīšanu arī Rīgas vicemēra Amerika dzīvesvietā, vēsta raidījums	TV3	Ziņu materiāls	16.12.2018	Personificētais; Atbildības; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksmes' pagaidu valde pieprasījusi papildu informāciju par kriminālprocesā figurējošajiem iepirkumiem	LETA	Ziņu materiāls	17.12.2018	Oficiālais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Rīgas domes opozīcija mēģinās atlaist Ušakovu	Redakcija	Ziņu materiāls	17.12.2018	Atbildības; Epizodiskais;
Delfi	Ameriks atkāpjas no Rīgas vicemēra amata	Redakcija	Ziņu materiāls	17.12.2018	Stratēģiskais; Epizodiskais;
Delfi	IUB: 'Rīgas satiksmei' likumā nav noteikti ierobežojumi pārāk dārgiem iepirkumiem	Amatpersona	Ziņu materiāls	18.12.2018	Ekonomisko konsekvenču; Epizodiskais;
Delfi	Ušakovam būtu jāatkāpjas no amata, uzskata Ministru prezidents	Amatpersona	Ziņu materiāls	18.12.2018	Personificētais; Atbildības; Epizodiskais;
Delfi	Opozīcijai neizdodas atlaist Ušakovu	Redakcija	Ziņu materiāls	18.12.2018	Personificētais; Konfliktu; Epizodiskais;
Delfi	Aizdevēji 'Rīgas satiksmē' interesējušies par situāciju ar korupcijas skandālu	LETA	Ziņu materiāls	19.12.2018	Problēmu; Prognostiskais; Materiālais; Epizodiskais;
Delfi	'Piegriež' ES fondu naudu 'kapu tramvaja' projektam	Redakcija	Ziņu materiāls	20.12.2018	Ekonomisko konsekvenču; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksme' 'kapu tramvaja' likteni lems pēc starptautiska audita	LETA	Ziņu materiāls	20.12.2018	Prognostiskais; Stratēģiskais; Epizodiskais;

Delfi	Rīgas ielās nepieciešams investēt tuvu miljardam, atklāj Jakrins	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	20.12.2018	Ekonomisko konsekvencu; Prognostiskais; Epizodiskais;
Delfi	No apcietinājuma atbrīvots 'Rīgas satiksmes' kukuļošanā aizdomās turētais Krjačeks	Redakcija	Ziņu materiāls	21.12.2018	Problēmu; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksme' atlaiž iepirkuma komisiju un aptur visus iepirkumus	Redakcija	Ziņu materiāls	21.12.2018	Oficiālais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Visi seši 'Rīgas satiksmes' iepirkumu lietā apcietinātie pārsūdzējuši piemērotos drošības līdzekļus	LETA	Ziņu materiāls	21.12.2018	Oficiālais; Epizodiskais;
Delfi	'Delna' iesaka 'Rīgas satiksmei' valdē iecelt profesionāļus ar labu reputāciju	Redakcija	Ziņu materiāls	21.12.2018	Prognostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Kučinskis sola sasaukt juristu konsiliju par Rīgas domes atlaišanas likumprojektu	Amatpersona	Ziņu materiāls	21.12.2018	Personificētais; Atbildības; Epizodiskais;
Delfi	VK janvārī publicēs revīziju par Rīgas transporta infrastruktūras tēriņiem	LETA	Ziņu materiāls	23.12.2018	Oficiālais; Epizodiskais;
Delfi	Skanstes tramvaja līnijas īstenošanu 'Rīgas satiksme' atliek vismaz uz gadu	Redakcija	Ziņu materiāls	27.12.2018	Prognostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Darbu uzņēmumā beigs 'Rīgas satiksmei' konsultējušie RD valdošās koalīcijas deputāti	LETA	Ziņu materiāls	27.12.2018	Oficiālais; Epizodiskais;
Delfi	RS korupcijas lietā figurējošo iepirkumu līgumu laušanas iespējas vērtēs 'Ernst & Young Baltic'	LETA	Ziņu materiāls	28.12.2018	Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Tiesa patur apcietinājumā bijušo 'Rīgas satiksmes' priekšnieku Bemhenu	LETA	Ziņu materiāls	28.12.2018	Oficiālais; Diagnostiskais; Epizodiskais;

Delfi	'Rīgas satiksmes' iepirkumu lietā aizdomās turēto Volkinšteinu patur apcietinājumā	LETA	Ziņu materiāls	28.12.2018	Oficiālais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksmes' iepirkumu lietā aizdomās turēto Teterovski patur apcietinājumā	Redakcija	Ziņu materiāls	03.01.2019	Oficiālais; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksme' par neatvestajiem transportlīdzekļiem lūkos piedzīt vismaz piecus miljonus eiro	LETA	Ziņu materiāls	08.01.2019	Ekonomisko konsekvenču; Prognostiskais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Matīss lūkos samazināt 'Rīgas satiksmes' izdevumus	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	14.01.2019	Prognostiskais; Ekonomisko konsekvenču; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksmes' budžetā var ietaupīt gandrīz 10 miljonus eiro	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	15.01.2019	Materiālais; Prognostiskais; Ekonomisko konsekvenču; Epizodiskais;
Delfi	Matīss: informāciju KNAB 'Rīgas satiksme' sniedz 'kilogramiem'	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	16.01.2019	Stratēģiskais; Materiālais; Epizodiskais;
Delfi	Nesteidz atjaunot Eiropas Savienības fondu maksājumus 'Rīgas satiksmei'	Redakcija	Ziņu materiāls	17.01.2019	Ekonomisko konsekvenču; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksme' pārtrauc Skanstes tramvaja projekta iepirkumus	Redakcija	Ziņu materiāls	18.01.2019	Ekonomisko konsekvenču; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksme' prasa 6,5 miljonus eiro par laikus neatvestajiem transportlīdzekļiem	Redakcija	Ziņu materiāls	21.01.2019	Materiālais; Ekonomisko konsekvenču; Epizodiskais;
Delfi	Korupcijas skandāls Rīgas domē bijis šoks 'Škoda Transportation' un Ušakovam	Redakcija	Ziņu materiāls	22.01.2019	Personificētais; Stratēģiskais; Epizodiskais;
Delfi	Ušakova kratīšanas varētu būt saistītas ar 'Rīgas satiksmes' kriminālprocesu, pieļauj	Amatpersona	Ziņu materiāls	30.01.2019	Atbildības; Prognostiskais; Stratēģiskais; Epizodiskais;

	opozīcija				
Delfi	Kratīšanas pie Ušakova bijušas iepriekš KNAB sāktā kriminālprocesā	Redakcija	Ziņu materiāls	30.01.2019	Oficiālais; Epizodiskais;
Delfi	Kratīšana pie Ušakova veikta 'Rīgas satiksmes' iepirkumu lietā	LETA	Ziņu materiāls	31.01.2019	Atbildības; Oficiālais; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksmes' iepirkumu lietā apcietinātā Martinsona advokāts iesniedzis sūdzību ECT	Redakcija	Ziņu materiāls	31.01.2019	Personificētais; Epizodiskais;
Delfi	Pūce aicina Ušakovu atkāpties un nepārspīlēt 'savu lomu pasaules vēsturē'	Amatpersona	Ziņu materiāls	31.01.2019	Prognostiskais; Atbildības; Epizodiskais;
Delfi	VARAM pieprasa Ušakovam atskaitīties par 'Rīgas satiksmes' uzraudzību	Amatpersona	Ziņu materiāls	04.02.2019	Problēmu; Epizodiskais;
Delfi	Martinsons brīvībā varētu ietekmēt kriminālprocesā sniegtās liecības, pārliecināta tiesnese	Amatpersona	Ziņu materiāls	05.02.2019	Oficiālais; Epizodiskais;
Delfi	Advokāts tiesas lēmumu paturēt apcietinājumā Martinsonu uzskata par nepamatotu	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	05.02.2019	Atbildības; Oficiālais; Epizodiskais;
Delfi	Ušakovs: 'Rīgas satiksme' pārraudzībā esmu darījis visu, kas ir pašvaldības vadītāja kompetencē	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	05.02.2019	Stratēģiskais; Atbildības; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksme' pārmet RMS maldināšanu; rosina RD atcelt atlaides 'mikriņos'	Redakcija	Ziņu materiāls	08.02.2019	Ekonomisko konsekvenču; Epizodiskais;
Delfi	LTV: 'Rīgas satiksmes' lietā apcietināto Volkinšteinu atbrīvo pret 100 000 eiro drošības naudu	LTV	Ziņu materiāls	10.02.2019	Materiālais; Personificētais; Epizodiskais;

Delfi	Volkinšteiņam KNAB aizliedzis pildīt amata pienākumus 'Rīgas satiksmē'	LETA	Ziņu materiāls	11.02.2019	Oficiālais; Personisko konsekvencu; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksmes' iepirkumu lietā aizdomās turēto Teterovski varēs atbrīvot pret drošības naudu	Redakcija	Ziņu materiāls	13.02.2019	Materiālais; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksmes' korupcijas skandāls: Par Teterovski iemaksāta 70 000 eiro drošības nauda	Redakcija	Ziņu materiāls	14.02.2019	Materiālais; Tematiskais; Epizodiskais;
Delfi	Bemhenu lemj atbrīvot pret 200 000 eiro drošības naudu	Redakcija	Ziņu materiāls	14.02.2019	Materiālais; Personificētais; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksmes' iepirkumu krimināllietā: KNAB pārbauda visu drošības naudu izcelsmi	Redakcija	Ziņu materiāls	15.02.2019	Materiālais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Iemaksāta Bemhena atbrīvošanai paredzētā 200 000 eiro drošības nauda	LETA	Ziņu materiāls	15.02.2019	Materiālais; Personificētais; Epizodiskais;
Delfi	No iepriekšējās 'Rīgas satiksmes' valdes varētu piedzīt vairākus miljonus eiro, pieļauj Matīss	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	19.02.2019	Ekonomisko konsekvencu; Prognostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Pēdējo piecu gadu laikā drošības naudās krimināllietās iemaksāti vismaz 1,5 miljoni eiro	LETA	Ziņu materiāls	19.02.2019	Materiālais; Tematiskais;
Delfi	'Rīgas satiksmei' nepieciešamā dotācija varētu pieaugt līdz 134 miljoniem	LETA	Ziņu materiāls	20.02.2019	Prognostiskais; Atbildības; Ekonomisko konsekvencu; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksmes' vadība sola uzlabot pārvaldību uzņēmumā	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	21.02.2019	Prognostiskais; Epizodiskais;

Delfi	Patur apcietinājumā 'Rīgas satiksmes' krimināllietā aizturēto Kozaku	LETA	Ziņu materiāls	27.02.2019	Oficiālais; Epizodiskais;
Delfi	Ušakovam auglīgāk būtu lāpīt ielas, nevis skriet uz citu darbavietu, uzskata Kariņš	Amatpersona	Ziņu materiāls	27.02.2019	Personificētais; Epizodiskais;
Delfi	Jau martā 'Rīgas Satiksmei' draud maksātnespēja, brīdina Matīss	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	28.02.2019	Ekonomisko konsekvenču; Atbildības; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksme' pērn strādāja ar 6,3 miljonu eiro zaudējumiem	Redakcija	Ziņu materiāls	28.02.2019	Ekonomisko konsekvenču; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksmes' vadībā Zivtiņu un Geduševu nomaina ar jauniem valdes locekļiem	LETA	Ziņu materiāls	01.03.2019	Oficiālais; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksmei' tiks piešķirta 130 miljoni eiro dotācija; turpinās optimizēt uzņēmuma izdevumus	LETA	Ziņu materiāls	01.03.2019	Ekonomisko konsekvenču; Diagnostiskais; Prognostiskais; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas Satiksmē' algu saņēmusi arī Ušakova preses sekretāre Ivāna	Redakcija	Ziņu materiāls	03.03.2019	Materiālais; Epizodiskais;
Delfi	KNAB analizē audītorkompānijas ziņojumu par situāciju 'Rīgas satiksmē'	LETA	Ziņu materiāls	05.03.2019	Atbildības; Ekonomisko konsekvenču; Epizodiskais;
Delfi	Matīss nolēmis pamest amatu 'Rīgas satiksmē'	Amatpersona	Ziņu materiāls	05.03.2019	Atbildības; Problēmu; Epizodiskais;
Delfi	Krīze 'Rīgas satiksmē' – uzņēmuma vadību uztic Saulītīm	Redakcija	Ziņu materiāls	05.03.2019	Prognostiskais; Problēmu; Epizodiskais;
Delfi	No policista par 'Rīgas satiksmes' šefu – kas ir Saulītis	Redakcija	Apraksts	05.03.2019	Personificētais; Materiālais; Tematiskais;

Delfi	Rīgas domniekiem un Ušakovam palielinātas algas	Redakcija	Ziņu materiāls	05.03.2019	Etniskais; Materiālais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Pūce: neiesniedzot ministrijai RS audita ziņojumu, Ušakovs pārkāpj likumu	Amatpersona	Ziņu materiāls	05.03.2019	Atbildības; Oficiālais; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksmei' šobrīd maksātspēja nedraud, pārliecināts Saulītis	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	06.03.2019	Prognostiskais; Ekonomisko konsekvenču; Epizodiskais;
Delfi	Saņemot apstiprinājumu par Brandava aizturēšanu, 'Rīgas satiksme' lems par viņa atstādināšanu	LETA	Ziņu materiāls	06.03.2019	Oficiālais; Epizodiskais;
Delfi	Jaunais 'Rīgas satiksmes' vadītājs izskatās pēc Ušakova sistēmai lojāla cilvēka, domā Ķirsis	Amatpersona	Ziņu materiāls	06.03.2019	Etniskais; Personificētais; Epizodiskais;
Delfi	Brandavu atstādina no amata 'Rīgas satiksmē'	Redakcija	Ziņu materiāls	07.03.2019	Oficiālais; Atbildības; Epizodiskais;
Delfi	KNAB Brandavam piemēro 200 000 eiro lielu drošības naudu	LETA	Ziņu materiāls	07.03.2019	Materiālais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas karte' norobežojas no Brandava aizturēšanas un noliedz kukuļošanu uzņēmumā	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	07.03.2019	Stratēģiskais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Ušakovs neplāno lauzt līgumu ar e-talona saimnieku 'Rīgas karti'	Redakcija	Ziņu materiāls	07.03.2019	Ekonomisko konsekvenču; Atbildības; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Brandavs atsakās komentēt savu aizturēšanu	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	08.03.2019	Personisko konsekvenču; Oficiālais; Epizodiskais;
Delfi	VARAM darbinieki 'Rīgas satiksmes' telpās sākuši iepazīties ar uzņēmumā veiktā audita ziņojumu	Amatpersona	Ziņu materiāls	08.03.2019	Oficiālais; Epizodiskais;

Delfi	'Rīgas satiksmes' parādi 10 gados dubultojušies līdz 325 miljoniem eiro	Redakcija	Ziņu materiāls	09.03.2019	Ekonomisko konsekvencu; Diagnostiskais; Tematiskais;
Delfi	'Rīgas satiksme' jau pirms konkursa izvēlējusies transporta piegādātājus, ziņo raidījums	TV3	Ziņu materiāls	10.03.2019	Etniskais; Ekonomisko konsekvencu; Epizodiskais;
Delfi	No 'Rīgas satiksmes' transporta piecos gados pagaisuši 10 miljoni pasažieru	Redakcija	Ziņu materiāls	10.03.2019	Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksme' apgalvo, ka tā pārliecinājusi kreditorus par uzņēmuma stabilitāti	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	12.03.2019	Oficiālais; Epizodiskais;
Delfi	Ušakovam ‘Rīgas satiksmes’ iepirkumu lietā nav piemērots statuss	Amatpersona	Ziņu materiāls	12.03.2019	Oficiālais; Atbildības; Epizodiskais;
Delfi	Ķīrisis lūdz sākt kriminālprocesu pret Ušakovu par situāciju 'Rīgas satiksmē'	Amatpersona	Ziņu materiāls	12.03.2019	Atbildības; Epizodiskais;
Delfi	Brandavs atkāpies no amata 'Rīgas kartē'	Redakcija	Ziņu materiāls	13.03.2019	Atbildības; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	KNAB atļāvis Brandavam uz četrām dienām izbraukt no valsts	Redakcija	Ziņu materiāls	15.03.2019	Personisko konsekvencu; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Korupcijas skandāls: Krjačeks atstāj 'Alkom-Trans' vadību	Redakcija	Ziņu materiāls	15.03.2019	Diagnostiskais; Atbildības; Epizodiskais;
Delfi	Pēc iepazīšanās ar 'Rīgas satiksmes' auditu Pūce redz darbu tiesībsargājošajām iestādēm	Amatpersona	Ziņu materiāls	18.03.2019	Atbildības; Epizodiskais;
Delfi	Daļa 'Rīgas Satiksmes' konsultantu beiguši darbu; daļa 'inovatīvo līgumu' joprojām spēkā	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Intervija	19.03.2019	Ekonomisko konsekvencu; Epizodiskais;

Delfi	Rīgas domei nesekmējas 'talantu mednieku' meklēšana 'Rīgas satiksmes' vadības atļasei	Redakcija	Ziņu materiāls	20.03.2019	Prognostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Ušakovs satraukts par iespējamu interešu konfliktu 'Rīgas satiksmes' audīta izstrādē; auditori to noraida	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	21.03.2019	Atbildības; Konfliktu; Epizodiskais;
Delfi	Ministrija atklāj iespējamus Ušakova likumpārkāpumus; mēram dod pēdējās septiņas dienas	Redakcija	Ziņu materiāls	21.03.2019	Atbildības; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Rīgas budžets: 11% deficīts, 130 miljoni 'Rīgas satiksmei' un telpas KNAB	Redakcija	Ziņu materiāls	22.03.2019	Ekonomisko konsekvenču; Problēmu; Prognostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Mēslu izvedējs vai maijpuķīšu smaržas izplatītājs – Matīss par ‘Rīgas Satiksmi’	Redakcija	Intervija	22.03.2019	Personificētais; Ekonomisko konsekvenču; Tematiskais;
Delfi	'Vēlama pieredze satiksmes jomā' – kādus kadrus meklē 'Rīgas satiksmes' padomei	Redakcija	Ziņu materiāls	23.03.2019	Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Par pašvaldības līdzekļu izšķērdēšanu apsūdzētā Ārgale turpina vadīt 'Rīgas aci'	Redakcija	Ziņu materiāls	24.03.2019	Diagnostiskais; Ekonomisko konsekvenču; Atbildības; Problēmu; Epizodiskais;
Delfi	Iesniegums policijai par naudas izlietojumu Rīgas domē un 'Rīgas satiksmē' nonācis KNAB	Redakcija	Ziņu materiāls	26.03.2019	Ekonomisko konsekvenču; Epizodiskais;
Delfi	Ušakova septiņas dienas: mērs nesteidz skaidroties ar ministriju	LETA	Ziņu materiāls	27.03.2019	Atbildības; Stratēģiskais; Epizodiskais;
Delfi	Rīgas vēlēšanu komisijas vadītājs par konsultantu 'Rīgas satiksmē' kļuvis nejauši	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	27.03.2019	Personificētais; Epizodiskais;

Delfi	KNAB ieinteresējuši Rīgas kapitālsabiedrību konsultanti	LETA	Ziņu materiāls	27.03.2019	Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Ģirģens uzdevis Ķuzim veikt pārbaudes par Rīgas domes uzņēmumiem	Amatpersona	Ziņu materiāls	27.03.2019	Oficiālais; Epizodiskais;
Delfi	Kariņš no VARAM gaida ierosinājumus par situāciju Rīgas pašvaldībā	Amatpersona	Ziņu materiāls	27.03.2019	Prognostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Pašreizējā finanšu plūsma ļauj iztikt bez ieturētās dotācijas, apgalvo 'Rīgas satiksme'	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	29.03.2019	Materiālais; Ekonomisko konsekvencu; Epizodiskais;
Delfi	Ušakovs: Pūces pieprasījums sniegt paskaidrojumus bija juridiski vājš un politizēts	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	29.03.2019	Konfliktu; Atbildības; Epizodiskais;
Delfi	Aiztur valsts dotāciju Rīgas domei par personu ar invaliditāti pārvadājumiem	LETA	Ziņu materiāls	29.03.2019	Ekonomisko konsekvencu; Epizodiskais;
Delfi	Saeimas komisijas deputāti iepazīsies ar auditoru ziņojumu par 'Rīgas satiksmi'	Amatpersona	Ziņu materiāls	01.04.2019	Prognostiskais; Epizodiskais;
Delfi	Tiesa pārskata Martinsona drošības līdzekli – atbrīvos pret pusmiljonu eiro	Redakcija	Ziņu materiāls	02.04.2019	Materiālais; Epizodiskais;
Delfi	Tiesnese Martinsonam drošības naudu noteikusi, jo mazinājies izmeklēšanas traucēšanas risks	LETA	Ziņu materiāls	03.04.2019	Materiālais; Tematiskais; Epizodiskais;
Delfi	Martinsonu atbrīvo no cietuma	Redakcija	Ziņu materiāls	03.04.2019	Oficiālais; Epizodiskais;
Delfi	Iemaksāta Martinsona atbrīvošanai paredzētā pusmiljona eiro drošības nauda	LETA	Ziņu materiāls	03.04.2019	Materiālais; Epizodiskais;

Delfi	VARAM juristi šonedēļ pabeigs izvērtēt Ušakova atbildes par Rīgas domes darbu	LETA	Ziņu materiāls	03.04.2019	Atbildības; Diagnostiskais; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksmes' vadības meklējumi izmaksās 32 tūkstošus eiro	Redakcija	Ziņu materiāls	04.04.2019	Materiālais; Oficiālais; Epizodiskais;
Delfi	'Rīgas satiksmi' konsultējušais Kokins neplāno pamest Rīgas vēlēšanu komisijas vadītāja amatu	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	04.04.2019	Personificētais; Epizodiskais;
Delfi	Ušakovs: mani var atlaist, bet ne piekaut	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	04.04.2019	Personificētais; Epizodiskais;
Delfi	Ušakovu oficiāli atstādina no Rīgas mēra amata	Redakcija	Ziņu materiāls	05.04.2019	Atbildības; Personificētais; Epizodiskais;

3. pielikums
Portālā "LSM" identificētie rāmējumi

Medijs	Publikācijas nosaukums	Autors	Publikācijas veids	Datums	Rāmējumi
LSM	LTV: KNAB veic kratīšanu "Rīgas satiksmes" telpās	LTV	Ziņu materiāls	11.12.2018	Diagnostiskais; Epizodiskais;
LSM	KNAB aiztur uzņēmēju Māri Martinsonu	LTV	Ziņu materiāls	11.12.2018	Oficiālais; Epizodiskais;
LSM	LTV: KNAB veicis kratīšanu arī Rīgas domē	LTV	Ziņu materiāls	11.12.2018	Prognostiskais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
LSM	KNAB: Lietā par "Rīgas satiksmes" iepirkumiem 30 kratīšanas un astoņi aizturētie	Redakcija	Ziņu materiāls	12.12.2018	Diagnostiskais; Atbildības; Tematiskais;
LSM	Tiesa apcietina uzņēmēju Martinsonu un "Rīgas satiksmes" amatpersonu Volkinšteinu	Redakcija	Ziņu materiāls	12.12.2018	Oficiālais; Epizodiskais;
LSM	Ušakovs atstādina Bemhenu no "Rīgas satiksmes" vadītāja amata	Redakcija	Ziņu materiāls	12.12.2018	Diagnostiskais; Epizodiskais;
LSM	KNAB: "Rīgas satiksmes" lieta - par Polijas un Čehijas uzņēmumu vienošanos un kukuļošanu	Amatpersona	Ziņu materiāls	13.12.2018	Diagnostiskais; Atbildības; Motivācijas; Personificētais; Epizodiskais;
LSM	Atkāpusies "Rīgas satiksmes" valde	"Rīgas satiksmes" amatpersona	Ziņu materiāls	13.12.2018	Etniskais; Stratēģiskais; Epizodiskais;
LSM	Ķirsis: Bemhena atstādīšana no "Rīgas satiksmes" vadītāja amata ir darbības imitācija	Amatpersona	Ziņu materiāls	13.12.2018	Personificētais; Atbildības; Stratēģiskais; Epizodiskais;
LSM	"Rīgas satiksmes" lieta: apcietina "Škoda	Redakcija	Ziņu materiāls	13.12.2018	Diagnostiskais; Epizodiskais;

	Transportation” komercdirektoru				
LSM	Apcietinātā Krjačeka partijas līderis Rīgas vicemērs Ameriks par “Rīgas satiksmes” sāgu neko nezinot	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	13.12.2018	Personificētais; Materiālais; Epizodiskais;
LSM	Tiesa apcietina bijušo “Rīgas satiksmes” vadītāju Bemhenu	Redakcija	Ziņu materiāls	14.12.2018	Oficiālais; Prognostiskais; Epizodiskais;
LSM	“Rīgas satiksmes” aizdomīgo iepirkumu procesus pavadījušas konkurentu sūdzības	Redakcija	Ziņu materiāls	14.12.2018	Materiālais; Tematiskais;
LSM	Ušakovs sasauca ārkārtas sēdi par uzticību viņam	Redakcija	Ziņu materiāls	14.12.2018	Personificētais; Epizodiskais;
LSM	Gerhards vērtēs Rīgas domes atbildību “Rīgas satiksmes” lietā un lems par atlaišanu	Amatpersona	Ziņu materiāls	15.12.2018	Atbildības; Diagnostiskais; Epizodiskais;
LSM	NA kongress uzdod Gerhardam atlaist Rīgas domi; ministrs – pašlaik tam nav pamata	Amatpersona	Ziņu materiāls	15.12.2018	Atbildības; Epizodiskais;
LSM	Gerhards par “Rīgas satiksmes” skandālu: Pašlaik nav pamata iejaukties domes darbā	Amatpersona	Ziņu materiāls	15.12.2018	Oficiālais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
LSM	Bemhenam “Rīgas satiksme” šogad izmaksājusi rekordlielu prēmiju	LTV	Ziņu materiāls	16.12.2018	Materiālais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
LSM	Ameriks pinas skaidrojums par tikšanos ar Martinsonu Minskas restorānā	LTV	Ziņu materiāls	16.12.2018	Oficiālais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
LSM	Ameriks atkāpjas no Rīgas vicemēra amata	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	17.12.2018	Stratēģiskais; Epizodiskais;

LSM	“Rīgas satiksme” vēl lemj, vai pārtraukt KNAB izmeklētos iepirkumus	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	17.12.2018	Ekonomisko konsekvencu; Diagnostiskais; Epizodiskais;
LSM	12 skaļākie korupcijas skandāli Ušakova vadītajā Rīgas pašvaldībā	Redakcija	Apraksts	17.12.2018	Diagnostiskais; Atbildības; Tematiskais;
LSM	Valsts prezidents: Rīgas mēram Nilam Ušakovam vajadzētu atkāpties no amata	Amatpersona	Ziņu materiāls	18.12.2018	Etniskais; Epizodiskais;
LSM	Martinsons pārsūdzējis drošības līdzekli	LR	Ziņu materiāls	18.12.2018	Oficiālais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
LSM	Kučinskis neiekļaus valdības darba kārtībā Rīgas domes atlaišanu bez juristu atzinumiem	Amatpersona	Intervija	18.12.2018	Personificētais; Diagnostiskais; Atbildības; Epizodiskais;
LSM	Ķīsis uzskata, ka padomju veidošana lielajos Rīgas uzņēmumos ir bezjēdzīga	LTV	Ziņu materiāls	19.12.2018	Diagnostiskais; Epizodiskais;
LSM	Aizdomīgi iepirkumi – hroniska kaite kopš “Rīgas satiksmes” pirmsākumiem	LR	Apraksts	19.12.2018	Problēmu; Tematiskais; Atbildības;
LSM	“Rīgas satiksmes” kukuļošanas lietā aizturēto Krjačeku izlaiž no apcietinājuma	Redakcija	Ziņu materiāls	21.12.2018	Diagnostiskais; Oficiālais; Epizodiskais;
LSM	“Rīgas satiksmei” ap 200 miljonu eiro saišības; valsts makam pagaidām draudu nav	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	21.12.2018	Ekonomisko konsekvencu; Problēmu; Epizodiskais;
LSM	Straume: Aiz iepirkumu sadārdzinājumiem visbiežāk slēpjās kukuļi	Amatpersona	Intervija	23.12.2018	Personificētais; Problēmu; Epizodiskais;
LSM	Ušakovs negrasās	“Rīgas	Ziņu materiāls	23.12.2018	Personificētais; Problēmu;

	izvērtēt Rīgas domes struktūru saiknes ar Martinsonu	satiksmes'' amatpersona			Ekonomisko konsekvencu; Epizodiskais;
LSM	Pārtrauktas darba attiecības ar ''Rīgas satiksmi'' konsultējušajiem Rīgas domes koalīcijas deputātiem	LETA	Ziņu materiāls	27.12.2018	Materiālais; Epizodiskais;
LSM	''Rīgas satiksmes'' korupcijas lietā Bemhenu, Volkinšteinu un Kozāku patur apcietinājumā	Redakcija	Ziņu materiāls	28.12.2018	Diagnostiskais; Prognostiskais; Epizodiskais;
LSM	Skatīs Bemhena un vēl divu ''Rīgas satiksmes'' lietā aizturēto drošības līdzekļu pārsūdzības	LR	Ziņu materiāls	28.12.2018	Oficiālais; Epizodiskais;
LSM	Pēdējos gados skaļās lietās iesaistītās personas savulaik partijām ziedojušas 420 000 eiro	LETA	Ziņu materiāls	29.12.2018	Materiālais; Problēmu; Epizodiskais;
LSM	''Rīgas satiksme'' aptur vēl vienu līgumu ar kompāniju, kas bijusi saistīta ar Martinsonu	LR	Ziņu materiāls	03.01.2019	Materiālais; Problēmu; Epizodiskais;
LSM	''Rīgas satiksme'' no korupcijas skandālā iesaistītajām firmām grib piedzīt 5 miljonus eiro	''Rīgas satiksmes'' amatpersona	Ziņu materiāls	08.01.2019	Ekonomisko konsekvencu; Atbildības; Epizodiskais;
LSM	''Rīgas satiksme'' pārtrauc vēl vienu sadarbību ar Martinsonam pietuvinātu firmu	LETA	Ziņu materiāls	10.01.2019	Diagnostiskais; Epizodiskais;
LSM	Tiesnesis: ''Rīgas satiksmes'' korupcijas lieta varētu būt vēl ''interesantāka'' par	Amatpersona	Ziņu materiāls	14.01.2019	Personificētais; Atbildības; Epizodiskais;

	“digitālgeitu”				
LSM	“Rīgas satiksme” atradusi iespēju šogad ietaupīt 9,5 miljonus eiro	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	15.01.2019	Ekonomisko konsekvencu; Epizodiskais;
LSM	“Rīgas satiksme” pārtraukusi sāktos iepirkumus Skanstes tramvaja projektā	Redakcija	Ziņu materiāls	18.01.2019	Oficiālais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
LSM	“Rīgas satiksme” prasa atmaksāt 6,5 miljonus eiro par nepiegādātajiem transportlīdzekļiem	Redakcija	Ziņu materiāls	21.01.2019	Ekonomisko konsekvencu; Epizodiskais;
LSM	Matīss: Auditori saredz nepilnības aizdomīgo “Rīgas satiksmes” iepirkumu izpildījumā	Redakcija	Ziņu materiāls	22.01.2019	Diagnostiskais; Prognostiskais; Epizodiskais;
LSM	KNAB apliecina – kratišanas pie Ušakova saistītas ar “Rīgas satiksmes” iepirkumu lietu	Redakcija	Ziņu materiāls	31.01.2019	Oficiālais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
LSM	“Rīgas satiksmes” lietā apcietinātais Martinsons sūdzas Eiropas Cilvēktiesību tiesā	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	31.01.2019	Personificētais; Epizodiskais;
LSM	“Rīgas satiksmes” lietā Martinsonu un Volkinšteinu patur apcietinājumā	Redakcija	Ziņu materiāls	04.02.2019	Oficiālais; Epizodiskais;
LSM	VARAM konstatē problēmas “Rīgas satiksmes” uzraudzībā; prasa Ušakovam skaidrojumus	Amatpersona	Ziņu materiāls	04.02.2019	Ekonomisko konsekvencu; Diagnostiskais; Epizodiskais;
LSM	Ušakovs nesaskata trūkumus savā darbā “Rīgas satiksmes” uzraudzībā	“Rīgas satiksmes” amatpersona	Ziņu materiāls	05.02.2019	Personificētais; Atbildības; Epizodiskais;
LSM	KNAB vadītājs Straume “Rīgas	Amatpersona	Ziņu materiāls	05.02.2019	Oficiālais; Epizodiskais;

	satiksmes'' lietā drīzu rezultātu nesola				
LSM	''Rīgas satiksme'' grasās nodot vairākus maršrutus ''Rīgas mikroautobusu satiksmei''	''Rīgas satiksmes'' amatpersona	Ziņu materiāls	07.02.2019	Diagnostiskais; Ekonomisko konsekvencu; Epizodiskais;
LSM	''Rīgas satiksmes'' lietā apcietināto Volkinšteinu atbrīvo pret 100 tūkstošu eiro drošības naudu	LTV	Ziņu materiāls	10.02.2019	Materiālais; Oficiālais; Epizodiskais;
LSM	KNAB liedz Volkinšteinam ieņemt amatus ''Rīgas satiksmē''	Redakcija	Ziņu materiāls	11.02.2019	Atbildības; Oficiālais; Epizodiskais;
LSM	''Rīgas satiksmes'' lietā aizturētajam Teterovskim piemēro 70 000 eiro drošības naudu	LTV	Ziņu materiāls	13.02.2019	Materiālais; Oficiālais; Epizodiskais;
LSM	Bemhena atbrīvošanai nosaka drošības naudu 200 tūkstošu eiro apmērā	Redakcija	Ziņu materiāls	14.02.2019	Materiālais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
LSM	''Rīgas satiksmes'' iepirkumu lieta: Teterovski un Bemhenu atbrīvo pret drošības naudu	LTV/LR	Ziņu materiāls	15.02.2019	Oficiālais; Epizodiskais;
LSM	Auditoru atklājumi ''Rīgas satiksmē'' var likt piedzīt miljonus no amatpersonām	LTV	Ziņu materiāls	19.02.2019	Prognostiskais; Ekonomisko konsekvencu; Epizodiskais;
LSM	Saeimas deputātu un Rīgas domnieku tikšanās pāiet nekonstruktīvā gaisotnē	LTV	Ziņu materiāls	19.02.2019	Atbildības; Epizodiskais;
LSM	''Rīgas satiksmei'' aug brauciena izmaksas; Ušakovs sola cenas necelt	''Rīgas satiksmes'' amatpersona	Ziņu materiāls	20.02.2019	Materiālais; Stratēģiskais; Epizodiskais;
LSM	''Rīgas satiksmes'' korupcijas lietā	LTV	Ziņu materiāls	26.02.2019	Oficiālais; Epizodiskais;

	aizturēto "Škoda" darbinieku Kozāku patur apcietinājumā				
LSM	Ministrs Pūce prasa Ušakovam skaidrojumu "par Rīgas finanšu stabilitātes draudiem"	Amatpersona	Ziņu materiāls	28.02.2019	Atbildības; Epizodiskais;
LSM	Kāpēc vajag motoru pie katra riteņa? "Aizliegtais paņēmieni" pēta Rīgas tramvaju iepirkumu	LTV	Ziņu materiāls	28.02.2019	Diagnostiskais; Epizodiskais;
LSM	"Rīgas satiksme" neizpratnē par "Delnas" publiskotajām bažām Skanstes tramvaja projektā	Redakcija	Ziņu materiāls	01.03.2019	Diagnostiskais; Epizodiskais;
LSM	"Rīgas satiksmes" lietā pants arī par ļaunprātīgu dienesta stāvokļa izmantošanu	LTV	Ziņu materiāls	03.03.2019	Diagnostiskais; Problēmu; Epizodiskais;
LSM	"Rīgas satiksmes" pagaidu vadītājs Matīss nolēmis pamest amatu	"Rīgas satiksme" amatpersona	Intervija	05.03.2019	Prognostiskais; Epizodiskais;
LSM	"Rīgas satiksmes" jaunais pagaidu vadītājs: Auditoru ziņojumā – tukšas frāzes	"Rīgas satiksme" amatpersona	Ziņu materiāls	05.03.2019	Konfliktu; Epizodiskais;
LSM	Ušakovs: Matīsa lēmums – emocionāls; "Rīgas satiksmi" pagaidām vadīs Saulītis	"Rīgas satiksme" amatpersona	Ziņu materiāls	06.03.2019	Personificētais; Prognostiskais; Epizodiskais;
LSM	KNAB par kukuļošanu aizturējis uzņēmēju un "Rīgas satiksmes" amatpersonu Brandavu	LETA	Ziņu materiāls	06.03.2019	Personisko konsekvenci; Tematiskais; Oficiālais;
LSM	"Rīgas satiksmei"	"Rīgas	Ziņu materiāls	06.03.2019	Prognostiskais;

	pagaidām maksātnešpēja nedraud; par nākotni ir daudz jautājumu	satiksmes'' amatpersona			Epizodiskais;
LSM	''Rīgas satiksme'' atstādina no amata KNAB aizturēto Brandavu	Redakcija	Ziņu materiāls	07.03.2019	Atbildības; Diagnostiskais; Epizodiskais;
LSM	''Rīgas satiksmes'' degvielas piegādātājs noliedz vēsturiskas saites ar ''ieroču baronu'' Miņinu	''Rīgas satiksmes'' amatpersona	Ziņu materiāls	10.03.2019	Stratēģiskais; Materiālais; Problēmu; Epizodiskais;
LSM	Matīss pēc aiziešanas no ''Rīgas satiksmes'' politikā iesaistīties neplāno	Redakcija	Intervija	12.03.2019	Personificētais; Stratēģiskais; Epizodiskais;
LSM	''Rīgas satiksme'' apgalvo, ka tai atkārtoti izdevies pārliecināt kreditorus par uzņēmuma stabilitāti	''Rīgas satiksmes'' amatpersona	Ziņu materiāls	12.03.2019	Problēmu; Epizodiskais;
LSM	''Rīgas satiksmes'' lietā aizturētajam Martinsonam piemēro pusmiljona eiro drošības naudu	Redakcija	Ziņu materiāls	02.04.2019	Oficiālais; Diagnostiskais; Epizodiskais;
LSM	LTV: KNAB prasījis Martinsonam piemērot miljonu eiro drošības naudu	LTV	Ziņu materiāls	03.04.2019	Diagnostiskais; Atbildības; Epizodiskais;
LSM	''Rīgas satiksmes'' lietā aizturēto Martinsonu atbrīvo no apcietinājuma pret pusmiljonu eiro drošības naudu	LTV	Ziņu materiāls	03.04.2019	Materiālais; Epizodiskais;
LSM	Saeimas Revīzijas komisijas vadītājs aicina VID pētīt ''Rīgas satiksmes'' sadarbības partnerus	Amatpersona	Ziņu materiāls	04.04.2019	Diagnostiskais; Atbildības; Epizodiskais;
LSM	Ministrs atstādina	Redakcija	Ziņu materiāls	04.04.2019	Atbildības; Epizodiskais;

	Ušakovu no Rīgas mēra amata				
LSM	Ušakova desmitgade Rīgas mēra amatā – popularitāte un skandāli	LTV	Apraksts	05.04.2019	Diagnostiskais; Atbildības; Tematiskais;

1. Kādas ir galvenās medija funkcijas sabiedrības informēšanas procesos?

Mediju funkcijas tradicionāli bijušas informēt, izglītēt un izklaidēt. Manuprāt, mūsdienās aizvien lielāka nozīme ir ne tikai sabiedrības informēšanas funkcijai (informācija mums “gāžas” virsū no visām pusēm), bet arī informācijas un sabiedrībā notiekošo procesu skaidrošanai auditorijai saprotamā veidā. Vēl viena funkcija, kas tāpat kļūst arvien svarīgāka līdz ar sociālo tīklu vietņu uzplaukumu un mediju lietošanas paradumu maiņu, ir dezinformācijas, melu, propagandas atspēkošana. Sabiedriskajiem medijiem jau statuss vien dod lielu uzticamību, tam ir īpaša loma un atbildība šajos procesos. Trešais - mediji vairāk nekā iepriekš ir diskusiju telpa, kur notiek mijiedarbība starp žurnālistiem un auditoriju (kas arvien vairāk piedalās satura ietekmēšanā un pat radīšanā), ne tikai vienvirziena informācijas nodevējs.

2. Kāda, jūsuprāt, ir portāla “LSM” vieta Latvijas mediju vidē?

Kvalitatīvs, uzticams medijs ar īpašu statusa diktētu atbildību. Tā uzdevums nav nopelnīt par katru cenu, līdz ar to (atšķirībā no komercmediju portāliem) tam nav jāmeklē kompromisi ar “dzeltenām” jeb klikšķu ziņām un var turēt augstu kvalitāti.

3. Vai ziņu materiāli spēj ietekmēt procesus, kurus tās atspoguļo? Vai notiek tikai otrādi?

Spēj, jo, neraugoties uz finansējuma problēmām, Latvijā ir daudz labas pētnieciskās žurnālistikas un ne tikai sabiedriskā medija izpildījumā. Ir daudz piemēru - Sistēmas bērnu sērija sabiedriskajos medijos (kā rezultātā tika mainīti vairāki normatīvie akti, pat slēgti bērnunami un palielinājās audžuģimeņu skaits), mediju atklātie un aprakstītie korupcijas skandāli Rīgas domē (par vairākiem notiek izmeklēšana, Rīgas mērs ir zaudējis amatu), Re:Baltica aizsāktā diskusija par skolu tīklu un izglītības kvalitāti (nav tieša efekta, bet devusi savu ieguldījumu lēmumu pieņemšanā), Valsts Vides dienesta bij. vadītājas Ingas Koļegovas lieta (mediji ziņoja par ienākumu deklarācijā redzamiem aizdomīgiem darījumiem, tā rezultātā zaudēja amatu un ar tiesas lēmumu ir sodīta), mediju darbs pirms Saeimas vēlēšanām, atspoguļojot partiju un politiķu darba aizkulises (grūti izmērīt ietekmi un vēlēšanu rezultātiem, bet tāda ir). Protams, ir daudzi procesi, kurus mediji nav spējuši ietekmēt.

4. Šķiet, kopš pērnā gada beigām ļoti pastiprināti tiek ziņots par dažādiem notikumiem Rīgā (piem. “Rīgas satiksmes” lieta). Vai medijiem ir ietekme uz šo notikumu tālāko attīstību, iznākumu?

Jā, politiķiem un amatpersonām viņu darba atspoguļošana medijos ir ļoti būtiska, nav tā, ka viņi medijus spētu vienkārši ignorēt un neņemt vērā.

5. Pēc kādiem principiem žurnālistam jāvadās, veidojot materiālus par politiskiem skandāliem?

Godīga attieksme, neņemot vērā personiskās politiskās simpātijas. Balstīšanās uz faktiem, nevis viedokļiem. Tāpat kā, veidojot materiālus par jebkuru tēmu, ne tikai politiku.

6. Vai pastāv kritēriji pēc kuriem vadāties, intervējot politiķus vai valsts amatpersonas? Kādi tie ir?

Intervijām vienmēr rūpīgi jā sagatavojas, jā izpēta, ko cilvēks par konkrēto tēlu ir teicies iepriekš, kādus lēmumus pieņēmis. Intervijai jābūt ar mērķi noskaidrot un saprast, nevis vienkārši papļāpāt, kas politiķiem vai amatpersonām labi noder sava “PR” jeb tēla veidošanā.

7. Kāda nozīme mediju darbā ir objektivitātei? Un, vai vienmēr iespējams to ieturēt?

Objektivitāte slēpjas faktos, jo fakti (atšķirībā no viedokļiem, pieņēmumiem utt) ir bezkaislīgi. Nenoklusēt svarīgo, neuzsvērt mazsvarīgo, veidot materiālu ar godīgu attieksmi noskaidrot patiesību un pavēstīt par to auditorijai. Lai izdotos, jābūt arī zināšanām un pieredzei.

8. Cik brīvs savos uzskatos ikdienā var būt žurnālists? Un, jūsuprāt, kādos gadījumos tie var ietekmēt viņa objektivitāti, rakstot par noteiktiem tematiem?

Žurnālists var būt tik brīvs, cik vēlas. Spēja un māka nolikt malā savus personīgos uzskatus ir profesionalitātes pazīme. Žurnālistam parasti ir daudz vairāk informācijas par noteiktiem notikumiem un līdz ar to arī viedoklis, taču profesionāls žurnālists spēs no tā norobežoties, veidojot materiālu.

9. Vai piekritisiet, ka visi mediji strādā sabiedrības interesēs?

Jā. Tie, kas ir īsti mediji (sabiedriskie vai tie komercmediji, kas ar savu darbu sevi uztur), tie strādā sabiedrības interesēs. Tie, kuri tikai sauc sevi par medijiem (piemēram, laikraksti, kurus dažādu interešu dēļ uztur ar politiku saistīti ļaudis), strādā īpašnieku vai sponsoru, nevis sabiedrības interesēs.

1. Kādas jūsuprāt ir galvenās medija funkcijas sabiedrības informēšanas procesos?

Izcelt problēmas un skaidrot tās. Uzraudzīt, vai netiek pārkāptas sabiedrības intereses. Veicināt diskusijas sabiedrībā par dažādiem jautājumiem. Izglītēt un ieinteresēt lasītājus par dažādām tēmām.

2. Kāpēc, jūsuprāt, bija nepieciešams sabiedrisko mediju apvienojums ziņu portāla veidolā?

Cilvēki arvien vairāk ziņas lasa tiešsaistē. Viņu dzīve ir dinamiska, un ir nepieciešams, ka ziņeti nav tik ļoti piesaistīti laikam kā tas ir Latvijas Radio un Latvijas Televīzijas gadījumā. Portāls vēsta par to, kas notiek, kad tas notiek. Paralēli tajā ir atrodami arī LR un LTV ziņu rakstu veidolā. Cilvēkiem ir nepieciešama objektīva un analītiska žurnālistika, kas pirmajā vietā novieto sabiedrību un tās intereses, nevis peļņas gūšanu.

3. Vai publikācijas spēj ietekmēt procesus, kurus tās atspoguļo? Vai notiek tikai otrādi?

Publikācijas spēj ietekmēt procesus, jo tās izgaismo problēmas, veicinot diskusiju sabiedrībā, kurai arī, piemēram, politiķiem ir jāatsaucas. Dažreiz ir pat sabiedrības spiediens, ka cilvēki sagaida pārmaiņas.

4. Šķiet, kopš pērnā gada beigām ļoti pastiprināti tiek rakstīts par dažādiem notikumiem Rīgā (piem. "Rīgas satiksmes" lieta). Vai medijiem ir ietekme uz šo notikumu tālāko attīstību, iznākumu?

Mediji nevar zināt, cik ļoti liels to nopelns ir pašreizējā notikumu attīstībā. Bieži vienkārši sekojam tiesībsargājošo iestāžu paustajai informācijai. Tomēr analītiskās žurnālistikas darbi varētu dot izmeklētājiem arī kādu grūdienu pašā sākuma posmā, lai identificētu iespējamo noziegumu. Tad, kad lieta jau tiek izmeklēta, domāju, ka mediji vairs neko neietekmē. Tas arī nav mediju uzdevums. Tur jau ir jāstrādā izmeklētājiem.

5. Pēc kādiem principiem žurnālistam jāvadās, veidojot publikācijas par politiskiem skandāliem?

Pirmkārt, jānovērtē avota uzticamība. Otrkārt, jāskatās, kas ir iesaistītās personas, jāvērtē, vai sabiedrības ieguvums ir lielāks, nekā iesaistītajām personām nodarītais kaitējums. Piemēram, ja iesaistīti bērni, sabiedrības locekļi, kuri nav publiskas personas. Treškārt, arī skandāls jāatspoguļo objektīvi, prasot iesaistīto pušu viedokļus, iespējams, ekspertu viedokļus, ja tas nepieciešams, kā arī skaidrojot kontekstu.

6. Vai pastāv kritēriji pēc kuriem vadāties, intervējot politiķus vai valsts amatpersonas? Kādi tie ir?

Intervējamā izvēle saistīta ar interesējošo tēmu. Parasti tiek intervēta atbildīgā amatpersona, politiķis, kurš ir paudis kādu ideju, vai arī politiskās partijas vadītājs – cilvēks, kurš vislabāk prātis pastāstīt par interesējošo tēmu.

7. Kāda nozīme mediju darbā ir objektivitātei? Un, vai vienmēr iespējams to ieturēt?

Pastāv mediji, kuri pārstāv kādu politisko ideoloģiju, un cilvēki, kuri to atbalsta, var patērēt šo mediju. Tomēr, manuprāt, objektivitāte mediju darbā ir nozīmīga. Cilvēka domāšana attīstās, kad viņš spēj paskatīties uz problēmu no vairākām pusēm. Cilvēks emocionāli attīstās, kad iemācās pieņemt, ka var būt arī viņa viedoklim pretējs. Objektivitāte palīdz veicināt diskusiju sabiedrībā, un tā dod balsi visiem. Žurnālistiem mēdz būt viedokļi par dažādām tēmām, bet tie nedrīkst traucēt darbā. Man var nepatikt korumpēti politiķi, bet man ir jāatspoguļo korupcijā apsūdzēta politiķa viedoklis tikpat precīzi, cik tiesībsargājošo iestāžu sniegtā informācija. Es domāju, ka objektivitāte ir iespējama, bet tas ir atkarīgs no katra žurnālista morālā kompasa un profesionalitātes.

8. Cik brīvs savos uzskatos ikdienā var būt žurnālists?

Ārpus darba žurnālists var būt brīvs savos uzskatos. Žurnālistam jāievēro sabiedrībā pieņemtās normas. Viņam nevajadzētu publiski atbalstīt kādu politisko partiju. Šie, iespējams, vienīgie izņēmumi.

9. Vai piekritisiet, ka visi mediji strādā sabiedrības interesēs?

Nezinu to, vai visi mediji strādā sabiedrības interesēs. Sabiedriskā medija nosaukumā jau ir iekļauts tas, ka tā galvenais mērķis ir sabiedrības intereses. Pieņemu, ka sabiedrības interesēs ir arī tas, ka pastāv dažādi mediji. Piemēram, arī Delfu izklaides sadaļa vai receptes.

10. Kas nosaka portāla dienas kārtību – uz kādiem notikumiem tiek likts pastiprināts uzsvars?

Portāla dienaskārtību nosaka dienas aktuālie notikumi – piemēram, notiek Saeimas sēde vai preses konference. Ir skaidrs, ka portāls rakstīs par šajos pasākumos notikušo. Ir arī laikā noturīgākas tēmas, kuras var skaidrot mēnešiem ilgi. Tās tiek izvēlētas, identificējot kādas problēmas sabiedrībā. Piemēram, sabiedrisko mediju projekts “Sistēmas bērni”. Vēl žurnālisti pavada laiku, pētot normatīvos aktus, dažādus pārskatus, lasot citus mediju un domājot: “Kas šeit vēl nav paskaidrots?”

11. Kāds ir Jūsu skatījums uz citiem pieprasītiem ziņu portāliem (piem. Delfi, Tvnet u.c.)?

Delfi ir lielākais interneta portāls, tādēļ tas ir nozīmīgs informācijas avots. Tajā pašā laikā Delfiem un citiem interneta portāliem ir maz analītiskās žurnālistikas. Delfi nebūs tie, kas atklās skandālu. Viņi par to informēs pēc tam. Katrs medijs “ražo” saturu pēc saviem principiem.

1. Kādas ir galvenās medija funkcijas sabiedrības informēšanas procesos?

Nekļūdīgi skaidrot svarīgāko un piedāvāt katram izziņas dziļumam nepieciešamo kontekstu.

2. Kāda, jūsuprāt, ir portāla “LSM” vieta Latvijas mediju vidē?

LSM ir uzticamu ziņu portāls – tam nav īpašnieku interešu un tas darbojas sabiedrības labā. Tā ir kā laba alternatīva gan citiem portāliem, gan daļēji arī vienīgajai ziņu aģentūrai. LSM platforma ir arī veids kā izplatīt nacionāla mēroga notikumus un pasākumus jaunākai auditorijai, kādu nesasniedz Latvijas Radio vai Latvijas Televīzija. LSM Bērnistaba ir unikāla vietne pirmskolas vecuma bērniem, kādas vispār Latvijā praktiski nav. Tā ir droša vide bērniem, kas tos izglīto un izklaidē. Arī atbildīga misija un vieta Latvijas mediju vidē.

3. Vai ziņu materiāli spēj ietekmēt procesus, kurus tie atspoguļo? Vai notiek tikai otrādi?

Medijiem var būt ietekme uz kādiem procesiem. Taču tas nav žurnālistu pamatuzdevums.

4. Kopš gada sākuma ļoti pastiprināti tiek ziņots par dažādiem notikumiem tieši Rīgā (piem. “Rīgas satiksmes” lieta, A. Deglava tilts). Kāda ir mediju ietekme uz šo notikumu tālāko attīstību, iznākumu?

Par iznākumu vēl grūti teikt un arī par mediju lomu. Šis ir bijis arī politiskās aģitācijas laiks, līdz ar to notikumu aktivitāte un pozīcijas ir saistītas arī ar to. Mediji ir bijuši ļoti aktīvi atspoguļotāji un, iespējams, ka tieši pateicoties tam, vairāk cilvēku ir sākuši izprast, ka kaut kas nav kārtībā Rīgas Domē. Jāskatās, kā mediji turpinās to atspoguļot, vai turēs roku uz pulsa arī tālākajā izmeklēšanā vai dienaskārtībā parādīsies kas cits. Šajā laikā būtisks ir bijis arī spriedums “Re baltica lietā” par materiālu publiskošanu. Tomēr šie notikumi neliedza Ušakovam “nolīst” no uzmanības priekšvēlēšanu laikā, lai gan viņš ir saraksta nr 1. Un neviena mediju ietekme tur neko nevarēja palīdzēt.

5. Pēc kādiem principiem žurnālistam jāvadās, veidojot materiālus par politiskiem skandāliem?

Tas ir atkarīgs kādam žurnālistikas žanram materiāls tiek veidots. Ziņās – jāievēro neitralitāte, analītiskos materiālos var tikt piedāvāts arī vērtējums un analīze par to, kas noticis. Ilgākā laika termiņā jāvērtē notikumu un atspoguļoto personību daudzveidība medija saturā. Atspoguļojot politiskos skandālus, jāņem vērā arī vēlēšanu tuvums, kā arī ieinteresētās personas šādā publicitātē. Jāizsver sabiedriskais ieguvums no šīs informācijas publiskošanas. Un vienmēr, protams, jābūt faktoloģiski precīziem.

6. Vai pastāv kritēriji, kuri obligāti jāievēro, žurnālistam intervējot politiķus vai valsts amatpersonas?

Žurnālistu ētikas kodekss jāievēro intervējot jebkuru.

7. Kāda nozīme mediju darbā ir objektivitātei? Un, vai vienmēr, iespējams, to ieturēt?

Tiekšanās uz objektivitāti ir žurnālistikas augstākā latiņa, tomēr gan izvēloties vizuālus, gan izcēlumus un virsrakstus žurnālists tomēr iedod savu rāmējumu. To veidojot jācenšas darīt pēc iespējas neitrālāk. Tomēr web videi raksturīgi cīnīties par uzmanību. Tas rada jaunus riskus neitralitātes ievērošanai.

8. Cik brīvs savos uzskatos ikdienā var būt žurnālists? Un, jūsuprāt, kādos gadījumos tie var ietekmēt viņa objektivitāti, rakstot par noteiktiem tematiem?

Uzskatus nevienam ierobežot nevar un nevar arī visās tēmās tos pārbaudīt. Ja ir skaidrs, ka žurnālistam ir kāda rakstura būtiskas pretenzijas par kādu tematiku, tad viņam ir redakcionālā brīvība par to neziņot. Tāpat, ja zinām, ka kāds žurnālists ir aktīvistis kādā jomā, tad arī jāvērtē vai viņam deleģēt konkrēto tematiku.

9. Vai piekritīsiet, ka visi mediji strādā sabiedrības interesēs?

Ideālā pasaulē žurnālisti darbojas sabiedrības interesēs. Komercedijiem jau primāri ir biznesa intereses. Vai tās sakrīt ar sabiedrības interesēm, to mēs varam tikai nojaust.

10. Kā, jūsuprāt, komerciālie un sabiedriskie mediji atšķiras pasniegtā satura ziņā?

Sabiedriskajiem medijiem būs mazāk "click bite" virsrakstu. Arī satura piedāvājums netiek veidots pēc popularitātes rādītājiem, bet pēc sabiedrības interesēm. Sabiedriskajos medijos jāparādās dažādām sabiedrības grupām, nacionāla mēroga pasākumiem kultūrā un sportā, kas var nebūt ļoti populāri, bet šīm grupām būtiski notikumi. Sabiedriskie mediji seko sabiedriskajam pasūtījumam, kur auditorija netiek uzskatīta par klientu.

11. Kas nosaka portāla "LSM" dienas kārtību – uz kādiem notikumiem tiek likts pastiprināts uzsvars?

LSM.lv arī vadās pēc sabiedriskā pasūtījuma. Ikdienas dienas kārtību nosaka attiecīgās dienas vecākais maiņas redaktors ar savu kompetenci. Ziņu saturs tiek veidots arī sadarbībā ar citām sabiedrisko mediju redakcijām, kur dienas kārtība tiek noteikta līdzīgā veidā. Visiem citiem redaktoriem arī ir iespēja piedāvāt savu redzējumu un arī tas, visbiežāk, tiek ņemts vērā. Pastiprināts uzsvars tiek likts uz mazāk aizsargāto grupu tematiku, kā arī nacionālas nozīmes aktualitātēm.

12. Kādos gadījumos tiek izmantota ziņu aģentūras iepriekš sagatavotā informācija?

Mēs pārkam LETA pakalpojumu, lai to izmantotu. Mums ir tiesības ziņas pārpublicēt noteiktā apjomā, ko daļēji arī izmantojam. Īpaši gadījumos, kad LETA ir kas ekskluzīvs, vai arī ir iztulkojusi ārzemju notikumus, kam mums pietrūkst jaudas. Izmantojam arī LETA, lai video tiešraidēs sekotu līdzīgi notikumiem.

1. Vai ziņu materiāli spēj ietekmēt procesus, kurus tie atspoguļo?

Pilnīgi noteikti. Viens no pēdējā laika pamatīgākajiem piemēriem – sabiedrisko mediju "Sistēmas bērnu" rubrika, kā rezultātā tika pilnībā mainīta Labklājības ministrijas un kopējā valsts politika attiecībā uz bērnu namiem, uzstādot par mērķi to likvidēšanu un esošo iestāžu sakārtošanu. Lai panāktu šādu rezultātu, būtiski sekot līdzi tematam, atīstīt jau izstāstītus stāstus, uzstājīgi prasīt atbildīgo iestāžu atbildes, reakcijas utt., pretējā gadījumā cilvēki sociālajos tīklos pašausminās un viss. Jāpiebilst, ka konkrētais projekts iesaistītajiem žurnālistiem bija ļoti smags, jo no pašvaldību bāriņtiesām, bērnu namu vadības bija milzīgs spiediens un ārkārtīgi negatīva un nosodoša attieksme. Šis ir tikai viens no piemēriem, ir neskaitāmi gadījumi, kad mediju publikācijām sekojusi VID, policijas, KNAB, citu iestāžu rīcība, tāpat arī atsaukti neizprotami lēmumi, pretēji plānotajam bez amata palikuši apšaubāmi kandidāti. Protams, iespējama arī negatīva ietekme – negodprātīga, kādas personas/grupējuma interesēs īstenota žurnālistika tieši tāpat var kādu "norakt", panākt ietekmētājam labvēlīgu lēmumu pieņemšanu utt.

2. Pēc kādiem principiem žurnālistam jāvadās, veidojot materiālus par politiskiem skandāliem?

Neitralitāte, nepaļaujoties personīgajām, arī sabiedrības vairākuma simpātijām. Tas, ka politiķis ir vairākumam netīkams, nenozīmē, ka jebkurā skandālā viņš automātiski uzskatāms par vainīgo. Tāpat, atspoguļojot politiskos skandālus, jāreķinās, ka ļoti uzmanīgi jāattiecas pret iesaistīto, skandāla centrā esošās personas konkurentu utt. pausto – politiķi šādas situācijas lielākoties cenšas izmantot sev, savai partijai par labu, patiesību sagrozot, daļēji noklusējot utt. Tāpat jāvērtē sabiedrības ieguvums no konkrētā stāsta – reizēm sīku politisko kašķu atspoguļošana ietekmē vienīgi viena vai otra politiskā spēka pozīcijas.

3. Vai pastāv kritēriji, kuri obligāti jāievēro, žurnālistam intervējot politiķus vai valsts amatpersonas?

Neesmu tādus redzējusi, tāpēc teikšu, ka vispārējie žurnālistikas principi. Varbūt distance, "čomošanās" ar kādu, iespējams, jau ilgi pazīstamu politiķi var radīt šaubas par žurnālista objektivitāti, kā arī to tiešām ietekmēt, kad par attiecīgo personu vēstāms kas slikts.

4. Kāda nozīme mediju darbā ir objektivitātei? Un, vai vienmēr iespējams to ieturēt?

Milzīga, tas ir viens no galvenajiem žurnālistikas pamatprincipiem. Īpaši svarīga objektivitāte ir pašreizējos apstākļos, kad visā pasaulē aug sabiedrības neticība medijiem. Daļēji tas ir saistīts ar mediju iestāšanos par cilvēktiesībām utt., ko konservatīvā sabiedrības daļa uztver kā mediju nostāšanos liberāļu pusē. Šī situācija ir sarežģīta, jo mediji daļēji pilda arī sabiedrības izglītošanas funkciju, kā jau minēju pirmajā jautājumā, ietekmējot atsevišķu procesu atīstību. Man personīgi nav skaidras atbildes, kā šajā situācijā rīkoties, bet skaidrs, ka, lai atgūtu sabiedrības uzticību, nedrīkst parādīties ne mazākās zīmes par mediju pieslēšanos vienam vai otram politiskajam spēkam, ideoloģijai utt. Spilgts piemērs ir ASV, kur pēc priekšvēlēšanu perioda puse sabiedrības pilnībā zaudējusi uzticību vienam no pasaules vadošajiem medijiem – CNN, kas atklāto pozicionējās pret Trampa ievēlēšanu, iespējams, pārkāpjot objektivitātes robežas. Jāpiebilst, ka gan daļai sabiedrības, gan daudziem politiķiem ir nepareiza izpratne par to, kas īsti ir objektīva žurnālistika. Attiecīgi žurnālistiem nereti tiek pārmesta nepatīkamu faktu atspoguļošana, "nepareizo" viedokļu atspoguļošana. Viena no jaunākajām

tendencēm – pārmetumi par “alternatīvo faktu” nelikšana līdzās īstiem faktiem. Atšķirībā no viedokļiem, kuru balanss medijiem tiešām ir jānodrošina, stāstā par to, ka zeme ir apaļa, NAV jāatspoguļo publikācijas par to, ka tā patiesībā ir plakana, lai arī attiecīgās teorijas piekritēji to varētu uzskatīt par neobjektīvu žurnālistiku. Patiesiem faktiem nav jāliek pretī meli, lai panāktu objektivitāti. Internetā pēdējā laikā klejo joks – ja kāds prasa, kāds ārā laiks, žurnālistam nevis jānointervē kāds, kurš saka, ka līst, un kāds, kurš saka, ka spīd saule, bet jāpaskatās pa logu un jāuzraksta, kā ir.

5. Cik brīvs savos uzskatos ikdienā var būt žurnālists? Un, jūsuprāt, kādos gadījumos tie var ietekmēt viņa objektivitāti, rakstot par noteiktiem tematiem?

Uzskatu, ka žurnālistam tieši tāpat kā jebkuram sabiedrības loceklim ir tiesības uz saviem uzskatiem jebkurā jautājumā. Pat ja kāds uzskata, ka šādu tiesību nav – cilvēks ir cilvēks, tas ir dabiski, ka arī žurnālistiem izveidojas viedoklis par dažādiem jautājumiem, īpaši ņemot vērā, cik informācijas pārbagāta ir žurnālistu ikdiena. Cits jautājums ir par šo uzskatu publisku paušanu, piemēram, sociālajos tīklos (nemaz nerunājot par publikācijām, sižetiem, kur vismaz ziņu žurnālistiem tas ir nepieņemami). Zinu, ka ir pāris kolēģi, kuri uzskata, ka, ierakstot tvitera profilā “paužu personīgo viedokli”, var rakstīt, ko vēlas. Es tam nepiekrītu, jo uzskatu, ka atklāta pozicionēšanās kādā jautājumā ietekmē sabiedrības viedokli par konkrēto žurnālistu un rada aizdomas par neobjektivitāti viņa publikācijās/sižetos. Zinu, ka atsevišķi politiķi izmanto žurnālistu pausto sociālajos tīklos tieši lai publiski apšaubītu žurnālista objektivitāti, pat ja publikācijā personīgais viedoklis neparādās. Tas, vai šis viedoklis parādās žurnālista veidotajos materiālos, ir atkarīgs tikai un vienīgi no viņa profesionalitātes un vēlmes būt maksimāli objektīvam. Un daļēji arī no attiecīgā medija politikas.

6. Vai piekritīsiet, ka visi mediji strādā sabiedrības interesēs?

Noteikti nē, Latvijā, īpaši drukātajā presē, ir mediji, kuri strādā atsevišķu interešu grupu interesēs, kropļojot mediju vidi (parasti saņem finansējumu no šīm interešu grupām, nevis godīgi konkurē mediju tirgū) un mazinot sabiedrības uzticību medijiem (populārais uzskats – ko saimnieki liek, to arī raksta).

7. Kā, jūsuprāt, komerciālie un sabiedriskie mediji atšķiras pasniegtā satura ziņā?

Sabiedriskie mediji biežāk atļaujas stāstīt par tēmām, kas nav tik “seksīgas”, respektīvi, sabiedrības vairumam interesantas, bet tomēr ir būtiskas. Tie paši sākumā minētie “sistēmas bērni”, arī izglītība nav viegli pārdodama tēma. Komercedijiem ir būtiski reitingi, un pat ja paši žurnālisti gribētu par kādu tēmu stāstīt, var gadīties, ka īpašnieks pasaka – šim nebūs reitingu. Sabiedriskajos medijos reitingi nav galvenais kritērijs. Līdzīga iemesla dēļ sabiedriskajos medijos nebūs “dzeltenu ziņu”, kas ir nebūtiska informācija bez pievienotās vērtības, bet var pacelt reitingu. Domāju, tas ir būtiski, jo rada iespaidu par mediju un brīdī, kad cilvēks meklēs sev svarīgu informāciju par nopietnu tēmu, iespējams, izvēlēsies meklēt tieši sabiedriskajā medijā.

8. Kas nosaka žurnālista dienas kārtību – uz kādiem notikumiem tiek likts pastiprināts uzsvars?

Producers. Ja nopietni, protams, svarīga ir notikumu aktualitāte. “Breaking” – pēkšņa kratīšana, apcietināšana, ministra demisija, protams, izstums no ētera mazāk būtiskus plānotos materiālus. Protams, sekojam līdzī Saeimas, Ministru kabineta dienaskārtībai, bet lielāks ētera laiks vienmēr tiks oriģinālsīžetiem – par notikumu, informāciju, kas nav izskanējusi citos medijos. Tāpat ir būtiski iespēju robežās izbraukt uz reģioniem, lai ziņas neatspoguļotu tikai galvaspilsētas notikumus.

Bakalaura (maģistra, diplom-) darbs „“Rīgas satiksmes” korupcijas skandāla rāmējums ziņu portālos delfi.lv un lsm.lv” izstrādāts LU Sociālo zinātņu fakultātē.

Ar savu parakstu apliecinu, ka pētījums veikts patstāvīgi, izmantoti tikai tajā norādītie informācijas avoti un iesniegtā darba elektroniskā kopija atbilst izdrukai.

Darba apjoms (no ievada līdz secinājumiem ieskaitot) ir 107 888 rakstzīmes (ieskaitot intervālus, bet neieskaitot zemspvītras atsauces).

Autors: _____ Artis Eduards Ķekars
(*paraksts*)

Rekomendēju/nerekomendēju darbu aizstāvēšanai.

Vadītāja: pasniedzēja Mg.sc.soc. Vita Dreijere _____
(*paraksts*)

29.05.2019.

Recenzents: asoc.prof. Dr.hist. Ojārs Skudra _____
(*paraksts*)

Darbs iesniegts Komunikācijas zinātnes nodaļā 30.05.2019.

Dekāna pilnvarotā persona: metodiķe Dace Valtiņa / Inga Poļaka _____
(*paraksts*)

Darbs aizstāvēts bakalaura gala pārbaudījuma komisijas sēdē

12.06.2019. prot. Nr. _____

Komisijas sekretāre: doc. Marita Zitmane / pasn. Ilze Šulmane _____
(*paraksts*)